

Bokslut 2018

Andelsbanken Raseborg

INNEHÅLL

sida

1 - 47	Verksamhetsberättelsen
48 - 53	Andelsbankens koncerns resultaträkning och balansräkning
54 - 57	Andelsbankens resultaträkning och balansräkning
58 - 65	Finansieringsanalys
66 - 147	Noterna till andelsbankens och koncernens resultaträkning och balansräkning
	De viktigaste principerna för upprättandet av bokslutet i andelsbanken
	Noter
148 - 169	Förteckning över bokföringsböcker, verifikatsslag samt utredning om hur de förvaras
170	Styrelsens underskrift
170	Förvaltningsrådets bestyrkande
170	Revisorernas anteckning om utförd revision

**ANDELSBANKEN
RASEBORGS
VERKSAMHETS-
BERÄTTELSE 2018**

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Andelsbanken Raseborg tog 1.1.2018 i bruk de delar av standarden IFRS 9 "Finansiella instrument" som ingår i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar (2/2016) samt de övriga ändringar som följer av att standarden IFRS 9 trätt i kraft 1.1.2018. Ur Andelsbankens synvinkel var den mest betydande ändringen att nedskrivningarna för krediter som beviljats bokförs degressivare än tidigare, på basis av förväntade kreditförluster. Standarden IFRS 9 förorsakade också ändringar i principerna för upprättande av bokslutet, justeringar i beloppet av de fordringar som tidigare har redovisats i balansräkningen och i klassificeringen av finansiella instrument. Justeringarna i bokförda värden redovisas bland ackumulerade vinstmedel i den ingående balansen på omklassificeringsdagen 1.1.2018. I principerna för upprättande av bokslutet redogörs för effekterna av övergången.

Ökningen av antalet ägarkunder var god under året trots att befolkningen minskar på verksamhetsområdet. Också rörelsevinsten förbättrades. Det totala antalet kunder i banken minskade p.g.a. av att passiva kunders kundförhållanden avslutades. På kundanatalet inverkade också negativt stängningarna av kassatjänsterna i Karis, Kimito och Hangö kontoren under våren 2018. Utbetalningen av bonus nådde ny rekordnivå då antalet ägarkunder ökade och deras sammanlagda bankverksamhetsvolym ökade.

Bankverksamhetens tillväxt bidrog till ett ökat räntenetto. Dessutom tecknades derivatavtal som bidrog till ökningen. Ytterligare inverkade ibruktagandet av standarden IFRS 9 positivt på räntenettet så att krediternas expeditionsavgifter numera förs till räntenettet och intäktsförs under kredittiden. Provisionsintäkternas totala belopp ökade och behölls på en hög nivå under året. I synnerhet ökade provisionerna för ränteskyddsprodukter, medan provisionsintäkterna för betalningsrörelsen minskade. Användningen av digitala tjänster så som OP – Mobilen, Pivo och digitala underskrifter av avtal ökade under året kraftig.

Kostnaderna för köpta tjänster ökade emedan tidigare lokalt producerade tjänster överfördes till centrala enheter inom OP Gruppen. Det är en bidragande orsak till att personalkostnaderna minskade.

Under året skrevs värdet på utrymmen i egen användning ned med ett ungefär lika stort belopp som år 2017.

Dotterbolaget OP – Filia gjorde sitt bästa ekonomiska resultat någonsin och resultatet översteg det budgeterade rejält.

Nyckeltal

Nyckeltal			Förändring
	2018	2017	
Rörelsevinst, 1000 euro	1 559	1 451	7,5
Kostnaderna i relation till intäkterna, %	82,3	81,4	1
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	2,9	3,2	-0,3
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	31,35	30,32	1,03
Antal anställda i genomsnitt	39	43	-4,2
Ägarkunder	10 762	10 441	321

OP Gruppen

Andelsbanken Raseborg är en inlåningsbank i andelslagsform som ägs av sina medlemmar och som bedriver lokal hushållsbanksrörelse inom sitt verksamhetsområde. Alla medlemmar är ägarkunder och varje medlem har en medlemsandel som ger lika rättigheter.

Andelsbanken hör till OP Gruppen som är en ledande finländsk finansgrupp. Den består av de självständiga andelsbankerna och deras centralinstitut OP Andelslag (tidigare OP-Pohjola anl) jämte dotterföretag. OP Andelslag och dess dotterföretag OP-Tjänster Ab och OP Kundtjänster Ab ansvarar för utvecklingen och produktionen av centraliserade tjänster till OP Gruppen och dess medlemsbanker. OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Andelsbanken är ett medlemskreditinstitut till OP Andelslag. OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut bildar tillsammans med sammanslutningarna i deras finansiella företagsgrupper en sådan sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (Sammanslutningslagen). Enligt sammanslutningslagen svarar centralinstitutet och medlemskreditinstituten för varandras skulder och förbindelser och tillsynen av deras kapitaltäckning, likviditet och exponeringar övervakas på sammanslutningsnivå. OP Gruppens försäkringsbolag omfattas inte av det solidariska ansvaret.

Omvärlden

Tillväxten i världsekonomin avtog, och förtroendet för ekonomin försvagades under årets sista månader 2018. Trenden i ekonomin var ändå fortfarande tämligen god. Under hela 2018 växte världsekonomin i nästan samma goda takt som 2017. Skillnaderna mellan ländernas ekonomiska utveckling blev större. I euroområdet avtog den ekonomiska tillväxten betydligt under årets lopp, delvis till följd av temporära faktorer. Arbetslösheten fortsatte att sjunka markant och inflationen ökade.

Europeiska centralbanken fortsatte att normalisera sin policy. ECB minskade i oktober sina nettoinköp enligt programmet för värdepappersköp till 15 miljarder euro per månad och upphörde helt med dem vid årsskiftet.

Styrräntorna förblev oförändrade hela året. I slutet av året steg euribor-räntorna en aning. De längre marknadsräntorna sjönk i slutet av året till följd av en ökad osäkerhet och de hamnade på samma nivå som i början av året. Till följd av den drastiska nedgången i slutet av året sjönk aktiekurserna så att de var lägre än i början av året.

I Finland fortsatte ekonomin sin goda tillväxt under den senare hälften av året. Enligt preliminära uppgifter växte ekonomin 2018 något långsammare än 2017. Den ekonomiska tillväxten fokuserades mera än tidigare på konsumtion. Sysselsättningen förbättrades klart och realinkomsterna ökade. I slutet av året började konsumenternas förtroende ändå vackla. Företagens lönsamhet fortsatte att förbättras, men investeringarna ökade endast något.

På bostadsmarknaden minskade försäljningen av gamla bostäder en aning jämfört med det föregående året. Efterfrågan riktade sig till nya bostäder och antalet nya bostäder var nu störst sedan början av 1990-talet. Bostadspriserna steg endast en aning, med draghjälp av tillväxtcentra.

På bankens verksamhetsområde fortsatte befolkningen att minska i alla kommuner. Åldersstrukturen blir allt mer ofördelaktig med tanke på områdets framtida utveckling. Positivt är att Hangö hamns volymer ökar och de första avtalen för utnyttjandet av Koverhar hamn efter att Nord Stream – gasrören inom några år har lagts i havet har undertecknats. Planeringen av centrumområdet i Karis är på slutrakan och delgeneralplanen för området mellan Läpp och Horsbäck är färdig för slutligt godkännande. Planerna möjliggör en positiv utveckling. I Kimitoön kan hamnområdet i Dalsbruk utvecklas efter att konkursboet efter FN- Steel har sålt egendomarna på området till nya ägare.

Ansvarskänsla

Samhällsansvaret är en fast del av OP Gruppens och andelsbankernas affärsrörelse och strategi. Grunden för ansvaret är OP:s grunduppgift, gemensamma värden, starka kapitaltäckning och

kompetenta riskhantering, vilka stöds av den kundägda affärsmodellen. Då det gäller samhällsansvar beaktar OP Gruppen det ekonomiska och sociala ansvaret samt miljöansvaret. OP Gruppens mål inom samhällsansvaret är att vara en föregångare inom branschen i Finland. OP:s samhällsansvarsrapport baserar sig på GRI-standarder. Rapporten utgör en del av OP Gruppens årsrapport på adressen op-year2018.fi.

Väsentliga händelser under räkenskapsperioden

Representantskapet vid pensionskassan OP-Eläkekassa, som förvaltar det lagstadgade arbetspensionsskyddet för OP Gruppens personal, beslöt 31.7.2018 att överföra ett pensionsansvar på cirka 1,1 miljarder euro till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Överföringen genomfördes vid slutet av 2018. Till följd av överföringen intäktsförde Andelsbanken Raseborg en extra återbetalning av solvenskapital på sammanlagt 236 942,25 euro. Den extra återbetalningen av solvenskapital redovisas under pensionskostnader bland personalkostnaderna i resultaträkningen.

Andelsbanken sålde i mars hela aktiestocken i Fastighetsaktiebolaget Dalsbruks Affärshus.

Andelsbanken har omvärderat fastigheterna. Fastigheternas värden har uppdaterats så att de motsvarar lokaliteternas värde för sådan affärsrörelse som avses i OP Gruppens strategi.

Inga andra väsentliga händelser inträffade under räkenskapsperioden i Andelsbanken Raseborg.

Koncernstrukturen och förändringar i den under räkenskapsperioden

Till Andelsbanks koncernen hör förutom banken, dotterbolaget OP-Filia Oy Ab och Fastighetsaktiebolaget Köpmansgatan 6 i Karis, Fastighetsaktiebolaget Stationsvägen 1 i Ekenäs, Fastighetsaktiebolaget Formansallén 2 i Ekenäs, Fastighetsaktiebolaget Hangö Forum i Hangö, Fastighetsaktiebolaget Kimito Arkadia i Kimito och Åbonejdens OP-Fastighetscentral.

Banken har upprättat ett koncernbokslut, i vilket utöver moderbankens bokslut har konsoliderats dotterföretagens bokslut i den omfattning som förutsätts i Finansinspektionens Föreskrifter och anvisningar 2/2016 Bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse inom finanssektorn. Eftersom siffrorna i koncernbokslutet inte väsentligt avviker från siffrorna i moderandelsbankens bokslut, behandlar den här verksamhetsberättelsen andelsbankens och dess koncerns verksamhet på basis av siffrorna i moderandelsbankens bokslut. De viktigaste koncernposterna uppges nedan i kapitlet Andelsbankens koncern.

Väsentliga händelser efter räkenskapsperioden

Bankens verkställande direktör Lars Björklöf har meddelat han i enlighet med villkoren i sitt vd – avtal ämnar gå i pension vd utgången av juni månad.

Andelsbankens resultat

Utvecklingen av de mest centrala intäkts- och kostnadsposterna som påverkat rörelsevinsten under de tre senaste åren och förändringen 2018 presenteras i tabellen nedan.

Resultatanalys				
1000 euroa	2018	2017	Förändring , %	2016
Intäkter				
Räntenetto	4 765	4 490	6,1	4 641
Övriga intäkter				
Intäkter från egetkapitalinstrument	2 073	2 004	3,4	2 082
Provisionsintäkter, netto	3 003	2 726	10,2	2 845
Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	45	23	92,5	40
Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde	-			
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas		7,7		-
Nettoresultat av säkringsredovisning	-	-		-
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	-48	-245	-80,4	204
Övriga rörelseintäkter	213	438	-51,3	332
Totalt	5 287	4 954	6,7	5 503
Intäkter totalt	10 052	9 396	7	10 144
Kostnader				
Personalkostnader	2 151	2 402	-10,4	2 706
Övriga administrationskostnader	2 990	2 633	13,6	2 235
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	1 796	1 704	5,4	180
Övriga rörelsekostnader	1 339	1 187	12,8	1 076
Kostnader totalt	8 277	7 925	4,4	6 196
Förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	216			
Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden		68,6		75,8
Förväntade kreditförluster och nedskrivningar för andra finansiella tillgångar	-	-		-
Rörelsevinst (-förlust)	1 559	1 451	7,5	3 872

Rörelsevinsten ökade något från jämförelseperioden. Räntenettot ökade sedan utlåningen vuxit och kostnaderna för inlåningen minskat.

Provisionsintäkter samlades enligt följande:

Provisionsintäkter 1000 euroa	2018	2017	Förändring, %
Inlåning	14	25	-43,1
Utlåning	868	945	-8,1
Betalningsrörelse	1 110	1 160	-4,3
Värdepappersförmedling och emission	129	128	1,4
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	480	367	30,9
Garantier	96	38	155,3
Förmedling av försäkringar	675	759	-11,1
Övriga	1 095	824	32,8
Totalt	4 467	4 245	5,2
OP-bonus	-1 123	-1 085	3,5
Provisionsintäkter totalt	3 344	3 160	5,8
Provisionskostnader	341	434	-21,3
Provisionsintäkter, netto	3 003	2 726	10,2

De ökade nedskrivningarna belastade nettointäkterna från förvaltningsfastigheterna.

I de övriga rörelseintäkterna för jämförelseperioden ingick momsåterbärningar från tidigare år för sammanlagt 102 658,56 tusen euro.

Personalkostnaderna minskade något till följd av att verksamheten effektiviserades samt av den extra återbetalningen av solvenskapital som intäktsfördes för överföringen av OP-Eläkekassas pensionsansvar.

De övriga rörelsekostnaderna ökade p.g.a. OP Gruppens interna utvecklingsavgifter.

Andelsbankens provisionsintäkter ökade från jämförelseåret. Provisionerna från kreditgivningen och betalrörelsen minskade från föregående år. Krediternas expeditionsavgifter resultatförs i i räntenettet vilken är en del orsak till detta. Kapitalförvaltningen och de juridiska tjänsterna ökade. Värdepappersförmedlingen var något större än året innan. I provisionsintäkterna ingår som en avdragspost den OP-bonus som betalats till ägarkunderna.

De förväntade kreditförlusterna (nedskrivningarna) för fordringar minskade från jämförelseperioden, och i förhållande till kredit- och garantistocken var nedskrivningarna fortfarande små. De förväntade kreditförlusterna beräknades 2018 i enlighet med standarden IFRS 9, dvs. de är inte helt jämförbara med de nedskrivningar som tidigare år beräknats enligt standarden IAS 39.

Förväntade kreditförluster (nedskrivningar) 1000 euroa	2018	2017	Förändring, %
Förväntade kreditförluster (nedskrivningar) totalt	216	69	214,3
Förväntade kreditförluster (nedskrivningar) av kredit- och garantistocken, %	0,07	0,02	0,1

Omslutning och åtaganden utanför balansräkningen

Centrala balans- och åtagandeposter

Utvecklingen av de centrala balans- och åtagandeposterna under de tre senaste åren och förändringen 2018 presenteras i tabellen nedan.

Centrala balans- och åtagandeposter				
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017	Förändring, %	31.12.2016
Omslutning	456 761	421 141	8,5	421 346
Utlåning	326 224	288 459	13,1	285 673
Skuldebrev	-	478	-100	486
Aktier och andelar	44 522	44 999	-1,1	45 340
Inlåning	271 972	263 087	3,4	240 899
Eget kapital	51 411	50 301	2,2	46 057
Åtaganden utanför balansräkningen	22 133	13 697	61,6	15 465

Utvecklingen av utlåningen

Nya krediter beviljades under året för 87,7 milj. euro, vilket är 8,6 milj. euro mera än året innan. Kreditstocken uppgick i slutet av året till totalt 326,2 milj. euro (288,5¹). Tillväxten i kreditstocken jämnade ut sig och tillväxttakten för bolån avtog från året innan.

Problemfordringarna och exponeringar med anstånd utvecklades på följande sätt under räkenskapsperioden:

Problemfordringar och exponeringar med anstånd			
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017	Förändring, %
Nödlidande exponeringar	5 549	5 284	5,0
Över 90 dagar förfallna fordringar	1 601	2 526	-36,6
Nödlidande fordringar med anstånd	328	1 149	-71,5
Förmodas inte bli betalda	3 621	1 609	125,0
Presterande exponeringar med anstånd	14 284	11 183	27,7
Problemfordringar totalt	19 833	16 466	20,4

I siffrorna i tabellen har förväntade kreditförluster (nedskrivningar) dragits av. Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som exponeringar med anstånd rapporteras fordringar där avtalsvillkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Som fordringar som förmodas inte bli betalda rapporteras övriga fordringar i de svagaste kreditklasserna.

¹ Jämförelsetalet 31.12.2017 inom parentes.

Fastighetsinnehav

Andelsbankens fastighetsinnehav består av rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter.

Fastighetsinnehav		
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Rörelsefastigheter		
Uppbundet kapital	7 661	9 616
Procent av omslutningen	1,7	2,3
Förvaltningsfastigheter		
Uppbundet kapital	7 518	7 705
Procent av omslutningen	1,6	1,8
Verkligt värde	4 775	4 951
Nettointäkter, %	5,2	5,3
Kapital uppbundet i fastigheter totalt	15 179	17 322
Procent av omslutningen	3,3	4,1

Det uppbundna kapitalet för fastighetssammanslutningar består av aktielägenheternas bokföringsvärde ökat med aktielägenhetens låneandel.

Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter ingår i balansräkningen för 4,2 milj. euro, för dem bokfördes under räkenskapsperioden nedskrivningar för 1,6 milj. euro. Uppskrivningar fanns vid räkenskapsperiodens slut för 0 euro. Uppskrivningar återfördes under räkenskapsperioden för 0 euro.

Förvaltningsfastigheter

På förvaltningsfastigheterna bokfördes under räkenskapsperioden nedskrivningar för 63 tusen euro. I förvaltningsfastigheterna ingick vid räkenskapsperiodens slut uppskrivningar för 0 euro. Uppskrivningar återfördes under räkenskapsperioden för 0 euro.

Under räkenskapsperioden såldes förvaltningsfastigheter till ett bokföringsvärde av 210 tusen euro.

Utvecklingen av den övriga placeringsverksamheten

Fordringar på kreditinstitut, varav merparten består av fordringar på OP Företagsbanken Abp, uppgick till 73,3 milj. euro (72,9).

Vid slutet av räkenskapsperioden hade andelsbanken placeringar i centralinstitutets andelskapital för totalt 44 milj. euro (44).

Skulder till allmänheten och offentlig sektor

Utvecklingen av inlåningen från allmänheten och övriga skulder beskrivs i tabellen nedan. Övriga skulder består av skulder i korta pengar och lån förmedlade ur statens medel.

Skulder till allmänheten och offentlig sektor			
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017	Förändring, %
Inlåning			
Betalningsrörelsekonton	159 647	154 024	3,7
Sparkonton	12 814	13 781	-7
Placeringskonton	98 840	94 682	4,4
Inlåning i valuta	671	600	11,9
Totalt	271 972	263 087	3,4
Övriga skulder	62	90	-30,5
Skulder till allmänheten och offentlig sektor totalt	272 035	263 176	3,4

Utvecklingen av övrigt främmande kapital och övriga åtaganden

Skulderna till kreditinstitut, som består av skulder till OP Företagsbanken Abp och av s.k. mellankrediter till OP-Bostadslånebanken Abp, ökade till 123,8 milj. euro (96,1).

De övriga posterna i främmande kapital består närmast av kortfristiga betalningsförmedlingsposter samt resultatregleringar i anslutning till periodiseringen av intäkter och kostnader i bokslutsskedet.

Eget kapital och reserver

Andelsbanken Raseborgs sammanlagda egna kapital ökade med 2,2 procent till 51,4 milj. euro (50,3).

Andelskapital

Andelskapitalet uppgick till 26,5 milj. euro (27,1). Vid slutet av året hade ägarkunderna placeringar i medlemsandelar för 1,1 milj. euro (1,1) och i Avkastningsandelar för 25,3 milj. euro (26,0). Vid slutet av räkenskapsperioden fanns uppsagda Avkastningsandelar för 2,7 milj. euro (3,6) och uppsagda medlemsandelar för 46 tusen euro (43).

Andelsbanken betalade 3,25 procent i ränta på Avkastningsandelarna för 2017, dvs. totalt 803 522,53 euro.

Andelsbanken kan enligt lagen om andelslag och andelsbankens stadgar ha medlemsandelar som medför medlemsrättigheter samt Avkastningsandelar som utgör frivilliga andelar. I andelsbankens andelskapital ingår 10 762 medlemsandelar. Varje medlem är skyldig att ta en medlemsandel i andelsbanken och att för den som teckningspris betala en medlemsinsats på 100 euro. I andelsbankens andelskapital ingår 253 373 Avkastningsandelar. Avkastningsandelar kan tecknas endast av andelsbankens medlemmar, och styrelsen beslutar om emissionen av Avkastningsandelar. Det nominella beloppet på en Avkastningsandel och den avkastningsinsats som ska betalas till andelsbanken som teckningspris för Avkastningsandelen är etthundra (100) euro.

Då medlemskapet upphört eller en medlemsandel eller Avkastningsandel sägs upp återbetalas medlemsinsatsen och avkastningsinsatsen i enlighet med andelsbankens stadgar, lagen om andelslag och lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform under de förutsättningar som nämns i de här lagarna. En medlemsinsats och en avkastningsinsats kan återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. För återbetalningarna krävs tillstånd av tillsynsmyndigheterna, om bestämmelserna så kräver.

Andelsbanken har dock rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser och avkastningsinsatser under den tid som andelsbanken är verksam. Andelsbanken kan senare besluta att återta den här

vägran. Bankens styrelse beslutar vid behov om förbudet mot återbetalning och upphävningen av det. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

Andelsbanken har rätt att lösa in alla Avkastningsandelar. Andelsbankens styrelse ska besluta om att utnyttja lösningsrätten. För en inlösen krävs tillstånd av centralinstitutet och av tillsynsmyndigheterna, om bestämmelserna så kräver.

Övrigt eget kapital

Tidigare uppskrivningar återfördes ur uppskrivningsfonden för 0 tusen euro.

Reserver

Avskrivningsdifferensen ökade med 4283 euro till följd av att banken överskred de planerade avskrivningarna och följde de maximala avskrivningar som tillåts enligt näringskattelagen. Kreditförlustreserven ökade med 2 milj. euro.

Kapitalbasen och kapitaltäckningen

Vid beräkningen av kapitalkravet för andelsbankens kreditrisk tillämpas internmetoden. Kapitalkravet för marknadsrisker beräknas enligt schablonmetoden. Också kapitalkravet för operativa risker beräknas enligt schablonmetoden.

OP Gruppen offentliggör mer detaljerade kapitaltäckningsuppgifter enligt den s.k. Pelare III i samband med bokslutet. OP Gruppens bokslut och kapitaltäckningsuppgifterna enligt Pelare III kan läsas i nättjänsten www.op.fi.

Andelsbankens kapitalbas bildades enligt följande:

Kapitalbas 1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapital (CET1)		
Eget kapital*	51 411	50 535
Bokslutsdispositioner med avdrag för uppskjuten skatteskuld	4 408	6 055
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde, och försiktig värdejustering	-337	-155
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	55 482	56 435
Resultat under räkenskapsperioden som inte är verifierat	-3 297	-3 663
Planerad utdelning	0	0
Andelskapital som dras av från kapitalbasen	-1 696	-2 052
Immateriella tillgångar	-18	-22
Underskott av differensen mellan nedskrivningar och förväntade förluster	-1 995	-2 462
Kärnprimärkapital (CET1) totalt	48 475	48 236
Primärkapital (T1) totalt	48 475	48 326
Supplementärkapital (T2)		
Överskott av differensen mellan nedskrivningar och förväntade förluster	0	0
Supplementärkapital (T2) totalt	48 475	48 236
Kapitalbas totalt	48 475	48 236

*exkl. eventuell uppskjuten skatteskuld i anslutning till uppskrivningsfonden

Från kärnprimärkapitalet har dragits av de uppsagda andelskapital som återbetalats till kunderna. Räkenskapsperiodens resultat har inte inräknats i kapitalbasen. Siffrorna för jämförelseåret motsvarar de siffror som publicerats i bokslutet för 2017.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp		
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Kreditrisken		
Schablonmetoden (SA)		
Företagsexponeringar	8 454	5 907
Hushållsexponeringar	0	0
Exponeringar säkrade med panträtt i fastighet	0	554
Fordringar på kreditinstitut	0	0
Exponeringar mot stater, centralbanker och offentlig sektor	1 703	0
Övriga exponeringar	8 454	964
Internmetoden (IRB)		
Företagsexponeringar ¹⁾	55 141	55 243
Företagsexponeringar – sme-företag	41 990	46 698
Företagsexponeringar – Övriga	13 151	8 545
Hushållsexponeringar ²⁾	19 907	23 522
Med säkerhet i fastighet	15 733	17 528
Övriga hushållsexponeringar	4 174	5 995
Institutsexponeringar ¹⁾	0	0
Aktieexponeringar	659	45 502
Övriga poster	53 248	11 035
Kreditrisk totalt	137 408	142 727
Marknadsrisk	0	0
Operativ risk	17 197	16 338
Totalt	154 606	159 066

1) På exponeringarna mot företag och institut tillämpas IRBA:s s.k. basmetod (FIRB), dvs. vid beräkningen av riskvikterna för de här exponeringarna tillämpar banken egna estimat för sannolikheten för fallissemang (PD).

2) Vid beräkningen av riskvikterna för hushållsexponeringarna tillämpar banken egna estimat för sannolikheten för fallissemang (PD), förlusten vid fallissemang (LGD) och konverteringsfaktorn (CF).

Kapitalrelationer		
(%)	31.12.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	31,35	30,32
Primärkapitalrelation (T1)	31,35	30,32
Kapitalrelation	31,35	30,32
Kärnprimärkapitalrelation (CET1) för sammanslutningen av andelsbanker	20,0*	20,1

*September 2018

Kapitalkrav		
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Kapitalbas	48 475	48 236
Kapitalbaskrav + buffertkrav*	16 236	16 703
Kapitalkravets överskott	32 240	31 533

*Minimikrav 8 %, kapitalkonserveringsbuffert 2,5 % och ett eventuellt ländervist kontracykliskt buffertkrav

Formler för nyckeltalen:

Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %

$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1) totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$

Primärkapitalrelation (T1), %

$\frac{\text{Primärkapital (T1) totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$

Kapitalrelation, %

$\frac{\text{Sammanlagd kapitalbas}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$

Andelsbankens koncern

Rörelsevinsten för Andelsbankens koncern ökade med 31 procent till 1,3 milj. euro (1,1). Koncernens omslutning uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 447,3 milj. euro (412,1).

Koncernens kärnprimärkapitalrelation (CET1) var 31,35 procent (30,32). Koncernens kapitaltäckning var 31,35 procent (30,32). Kärnprimärkapitalet (CET1) var totalt 48,5 milj. euro (48,2) och kapitalbasen totalt 48,5 tusen euro (48,2). Koncernens totala riskvägda exponeringsbelopp var 154,6 milj. euro (159,0) och kapitalbaskravet 16,2 milj. euro (16,7).

Räntabiliteten på koncernens eget kapital (ROE) för räkenskapsperioden var 2,8 procent (2,7 och 5,8), räntabiliteten på totalt kapital (ROA) 0,3 procent (0,3 och 0,6), soliditeten 10,4 procent (11,5 och 11,0) och kostnaderna i relation till intäkterna 86,7 procent (87,8 och 73,9). Formlerna för nyckeltalen presenteras i avsnittet Nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen.

Solidariskt ansvar

I enlighet med sammanslutningslagen utgörs sammanslutningen av andelsbanker av sammanslutningens centralinstitut OP Andelslag, den affärsbank som är centralt finansiellt institut för andelsbankerna, OP Företagsbanken Abp, centralinstitutets övriga medlemskreditinstitut, företagen i centralinstitutets och medlemskreditinstitutens finansiella företagsgrupper samt sådana kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag varav de ovan nämnda företagen ensamma eller tillsammans äger över hälften. OP Andelslags medlemmar utgjordes vid årets slut av cirka 156 andelsbanker samt OP Företagsbanken Abp, OP-Bostadslånebanken Abp, OP-Kortbolaget Abp och OP Kundtjänster Ab. Tillsynen över sammanslutningen av andelsbanker är gruppbaserad.

Centralinstitutet och dess medlemskreditinstitut är solidariskt ansvariga för varandras skulder. En borgenär som inte av ett medlemskreditinstitut har fått betalning för en fordran som förfallit till betalning, kan kräva betalning av centralinstitutet när huvudförpliktelsen har förfallit till betalning. I nämnda fall ska centralinstitutet upprätta en i lagen avsedd fördelningsplan för varje medlemskreditinstituts ansvarsandel. Det solidariska ansvaret fördelas i förhållande till kreditinstitutens senast fastställda balansräkningar.

Medlemskreditinstitutet är skyldiga att i enlighet med 5 kap. i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker delta i stödåtgärder för att förhindra att ett annat medlemskreditinstitut försätts i likvidation samt i betalningen av skulder som centralinstitutet betalat för ett medlemskreditinstituts

räkning. Om centralinstitutet är insolvent har medlemskreditinstitutet dessutom enligt lagen om andelslag en obegränsad tillskottsplikt för centralinstitutets skulder.

Centralinstitutet är skyldigt att ge sina medlemskreditinstitut anvisningar om deras interna kontroll och riskhantering, deras verksamhet för att trygga likviditeten och kapitaltäckningen samt om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättandet av sammanslutningens konsoliderade bokslut.

Insättningsgaranti och investerarskydd

Enligt lagen om finansiell stabilitet ska inlåningsbankerna höra till insättningsgarantifonden. De inlåningsbanker som hör till OP Gruppen betraktas vad gäller insättningsgarantin som en enda bank. Insättningsgarantifonden ersätter insättarnas fordringar på inlåningsbankerna inom OP Gruppen högst upp till 100 tusen euro. OP Gruppens inlåningsbanker är andelsbankerna och OP Företagsbanken Abp. OP Gruppens avgifter i enlighet med det nya systemet har beskrivits i punkten Myndighetsavgifter i principerna för upprättandet av bokslutet.

Ersättningsfonden för investerarskydd betalar ersättningar till icke-professionella investerare då ett värdepappersföretag eller ett kreditinstitut till följd av annat än tillfällig betalningsoförmåga inte avtalsenligt kan betala klara och ostridiga fordringar. Beloppet av ersättningen är 90 procent av beloppet av fordringarna, högst 20 tusen euro. Enligt lagstiftningen om ersättningsfonden för investerare betraktas de banker som hör till OP Gruppen som en enda bank i fråga om investerarskyddet.

Enligt bestämmelserna om resolution har resolutionsmyndigheten rätt att ingripa i villkoren för bankens skulder på ett sätt som påverkar borgenärens ställning. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board) i Bryssel. Resolutionsmyndigheten ska för OP Gruppen fastställa ett minimibelopp enligt resolutionslagen på grupplanet.

Nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen

Nyckeltal	2018	2017*	2016
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	2,9	3,2	6,7
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,4	0,4	0,9
Soliditet, %	12,2	13,4	12,8
Kostnads-/intäktsrelation, %	82,3	81,4	61,1

* Nyckeltalen motsvarar de nyckeltal som publicerats i bokslutet för 2017. De har inte justerats retroaktivt.

Formler för nyckeltalen

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %

$$\frac{\text{Rörelsevinst (-förlust)} - \text{Inkomstskatt}^*}{\text{Eget kapital och minoritetsandel} + \text{Ackumulerade bokslutsdispositioner} - \text{minus uppskjuten skatt (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$$

Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %

$$\frac{\text{Rörelsevinst (-förlust)} - \text{Inkomstskatt}^*}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$$

Soliditet, %

Eget kapital och minoritetsandel + Ackumulerade
bokslutsdispositioner minus uppskjuten skatt _____ x 100
Balansomslutning

Kostnads-/intäktsrelation, %

Administrationskostnader + Avskrivningar och nedskrivningar av
materiella och immateriella tillgångar + Övriga rörelsekostnader _____ x 100
Räntenetto + Intäkter från egetkapitalinstrument +
Provisionsintäkter, netto + Nettointäkter från värdepappershandel och
valutaverksamhet + Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas +
Nettoresultat av säkringsredovisning + Nettointäkter från förvaltningsfastigheter +
Övriga rörelseintäkter + Andel av intresseföretagens resultat (netto)

* Med beaktande av skatteinverkan som ingår i bokslutsdispositionerna

Riskhantering**Organisering av och principer för riskhantering samt bankens riskposition**

Riskhanteringen baseras på yrkesskicklighet och försiktighet hos de personer som fattar rörelsebeslut samt på en systematisk mätning, analys och begränsning av riskerna. Riskhanteringsens viktigaste syfte är att trygga bankens riskhanteringsförmåga och att säkerställa att banken inte i sin verksamhet tar så stora risker att lönsamheten, kapitaltäckningen, likviditeten eller kontinuiteten i bankens verksamhet äventyras. Riskhanteringsförmågan bildas av en högklassig riskhantering som är dimensionerad enligt verksamhetens omfattning och krav samt en tillräcklig kapitaltäckning och likviditet som baserar sig på lönsam affärsrörelse.

Andelsbankens riskpolicy innehåller de riktlinjer, åtgärder, mål och begränsningar för riskhanteringen som behövs för att styra affärsrörelsen så att de linjedragningar som fastställts i gruppens strategi, principer för risktoleranssystemet och gruppens riskpolicy genomförs.

Andelsbankens riskhantering har ordnats i enlighet med OP Andelslags allmänna instruktioner för medlemsbankerna. Andelsbankens förvaltningsråd övervakar styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av andelsbanken. Förvaltningsrådets revisionskommitté biträder förvaltningsrådet i att utföra dess tillsynsplikt. Dessutom bedömer det bankens riskposition och riskhanteringsens tillräcklighet.

Styrelsen ansvarar för att riskhanteringssystemen är tillräckliga. Den fastställer målen för affärsverksamheten, limiter för kapitaltäckningen och de olika risklagen samt övervakar och följer regelbundet upp bankens affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskläge.

Verkställande direktören ansvarar för att riskhanteringen och kapitalutvärderingen verkställs och organiseringen av uppgifterna i anslutning till dem. Verkställande direktören rapporterar regelbundet bankens rörelse, riskhanteringsförmåga och riskposition till styrelsen, förvaltningsrådet och OP Andelslag.

Andelsbanken förhåller sig moderat till risktagning. Riskhanteringsförmågans tillräcklighet i förhållande till bankens risker analyseras på basis av riskmätarna och det ekonomiska kapitalkravet.

Genom kapitalplanering säkerställs att bankens kapitaltäckning är tillräcklig med hänsyn till nuvarande och kommande risker. Dessutom säkerställer man med kapitalplaneringen att målsättningarna för bankens tillväxt, lönsamhet och kapitaltäckning är ändamålsenliga och konsekvent uppställda i förhållande till varandra. I kapitalplanen ingår bl.a. målen för kapitalnivån samt en beredskapsplan för oförutsedda situationer som kan påverka kapitaltäckningen. I första hand säkerställs att kapitalbasen är tillräcklig genom att hålla bankens lönsamhet skälig.

Dessutom ger banken sina ägarkunder möjlighet att teckna Avkastningsandelar, som räknas till kärnprimärkapitalet. Bankens riskhanteringsförmåga är tillräcklig och riskpositionen är stabil.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses att en motpart inte fullgör de förpliktelser som uppstår av kreditförhållandet, vilket för banken leder till en ekonomisk förlust. Syftet med hanteringen av kreditriskerna är att redan före ett kreditbeslut minska sannolikheten för kreditförluster och begränsa och förhindra att riskerna i anslutning till redan fattade kreditbeslut förverkligas.

Hanteringen av kreditrisker baserar sig på god kundkännedom, aktiv hantering av kundrelationer, gedigen yrkesskicklighet, omfattande dokumentation och säkerheter. Den dagliga kreditprocessen och kvaliteten på den spelar en central roll i hanteringen av kreditrisker.

En förutsättning för all kreditgivning är att kundens skuldbetalningsförmåga är tillräcklig. Kreditbesluten ska vara omsorgsfulla och övervägda, och de ska basera sig på anvisningar om beslutsfattandet, gällande och aktuella kreditklasser samt på säkerheter, som normalt ska vara betryggande.

Bankens bedömning av en kunds skuldbetalningsförmåga och kreditrisk består av en kreditklassificering samt uppgifter om betalningsbeteende, och för företagskunder vid behov också av bokslutsanalys och -prognoser, dokument upprättade av företagsanalysen, behovskartläggningar som utförts av den kundansvariga, kreditvärdighetsbedömningar samt eventuella andra dokument.

Tillräckligheten hos privatkundernas betalningsförmåga ska säkras i händelse av en räntehöjning. Kunderna kan skydda sig mot en räntestegring genom att för sina krediter använda fast ränta, räntetak eller räntekorridor. Höga finansieringsgrader ska undvikas vid beviljningen av kredit. Kunderna erbjuds försäkringar som tryggar återbetalningen vid sjukdom och arbetslöshet.

Mot de problem som kan förutses vidtas åtgärder så tidigt som möjligt. Om man vill granska utvecklingen av den ekonomiska situationen, beloppet på kreditrisken och betalningsbeteendet intensivare för vissa kunder, sätts de under specialobservation.

För nykreditgivningen och kreditstocken hos gruppen och dess banker har ställts upp kreditklassvisa målvärden för att kvaliteten på kreditportföljen ska hållas god. Kreditriskernas utveckling följs regelbundet upp i relation till de limiter, kontrollgränser och mål som fastställts. Dessutom följs kvaliteten och strukturen hos kreditportföljen, säkerheternas täckning samt problemfordringarna upp. Kreditriskerna limiteras och kreditprocessen kontrolleras inom ramen för OP Gruppens riskhanteringssystem.

Stor exponering är sådana åtaganden hos en och samma kund eller kundgrupp, vilkas sammanlagda belopp efter förlustreserver uppgår till minst 10 procent av den kapitalbas som täcker exponeringen. Enligt bestämmelserna får maximibeloppet för en enskild exponering uppgå till högst 25 procent av kapitalbasen, med tillstånd av centralinstitutet till högst 40 procent. Bankens kapitalbas för täckning av exponeringarna uppgick i december 2018 till totalt 48,5 milj. euro.

Banken har ingen kundgrupp vars exponering överstiger 10 procent av kapitalbasen.

Likviditetsrisken

Likviditetsrisken inom bankrörelsen består av en strukturell finansieringsrisk och en kortfristig likviditetsrisk. Med strukturell finansieringsrisk avses den osäkerhet som förknippas med kreditgivning på lång sikt och som beror på den återfinansieringsrisk som förorsakas av finansieringens struktur. Den kortfristiga likviditetsrisken utgörs av risken för att banken inte klarar av väntade och oväntade, nuvarande och framtida betalningar utan inverkan på kontinuiteten i affärsrörelsen, lönsamheten eller kapitaltäckningen.

Den strukturella finansieringsrisken följs upp med differensen mellan kreditgivningen och placeringarna samt maturitetsstrukturen för finansieringen av dem. Likviditetsrisken följs upp som en differens mellan bankens kassaflöde för inkomster och utgifter och likviditeten sköts via OP Företagsbanken Abp:s checkkonto. Den strukturella finansieringsrisken hanteras med hjälp av OP Gruppens principer och anvisningar för likviditetshandling och de kontrollgränser som direktionen för OP Andelslag har fastställt för andelsbankerna. Fördelningen av bankens finansiella tillgångar och skulder beskrivs i noterna.

OP Andelslag har i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker beviljat sina medlemskreditinstitut ett undantag i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, enligt vilken det på medlemskreditinstitut inte tillämpas sådana krav på kreditinstituts likviditet som avses del tre i EU:s tillsynsförordning. Likviditeten enligt förordningen övervakas och rapporteras för sammanslutningen av andelsbanker.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för förlust eller uteblivna intäkter då marknadspriset eller marknadsprisets volatilitet förändras i ofördelaktig riktning. I marknadsriskerna ingår ränteriskerna, prISRISKEN och fastighetsriskerna i placeringsrörelsen för alla balansposter och poster utanför balansräkningen samt kreditspreadrisken i placeringsrörelsen och marknads likviditetsrisk.

Syftet med hanteringen av marknadsrisker är att identifiera, mäta, avgränsa, följa upp och kontrollera bankens marknadsrisker så att bankens lönsamhet eller kapitaltäckning inte äventyras.

Den väsentligaste marknadsrisken inom bankrörelsen är ränteintäktsrisken, dvs. effekten av en förändring i räntorna på räntenettet. En ränterisk uppkommer genom att kreditgivningen och upplåningen är bundna till olika räntor eller har olika räntejusteringstidpunkter, varvid förändringar i räntenivån realiseras i räntenettet. Andelsbankens ränterisk från kreditgivningen och upplåningen hanteras med OP Gruppens produkter för centralbanksplacering och centralbanksfinansiering, val av räntebindning för OP-Bostadslånebankens mellankredit samt med de modeller för derivatskydd av ränterisken som används i gruppen. Av dem är den centralaste skyddet av det euriborbundna ränteflödet i utlåningen med ränteswappar.

Andelsbanken har under räkenskapsperioden tillämpat säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde då den garderat det euriborbundna ränteflödet i utlåningen mot en räntesänkning eller en långvarig period med låga räntor. Vid säkring av kassaflödet har en del av den euriborbundna kreditstockens framtida ränteflöden bytts ut till fast ränta med hjälp av ränteswappar.

I Bankrörelsen avses med valutarisk den resultatrisk eller risk för förändringar i marknadsvärdet som förorsakas banken vid förändringar i valutakurserna. En öppen valutaposition uppkommer då beloppet av fordringar och skulder i samma valuta avviker från varandra. I OP Gruppen koncentreras valutarisken till OP Företagsbanken, och valutapositionen för en enskild andelsbank begränsar sig i praktiken till resevalutakassan.

Med aktierisken avses den inkomstrisk och risk för förändring av marknadsvärdet som förorsakas av förändringar i marknadskurserna för aktier och andra dylika instrument. Merparten av aktieplaceringarna är placeringar inom OP Gruppen. Den övriga placeringsverksamheten är liten.

Med fastighetsrisk avses sådana värdeminskings-, avkastnings- och skaderisker som riktar sig till andelsbankens och dess koncernföretags fastigheter eller aktier och andelar i fastighetssammanslutningar. Fastigheterna har försäkrats till verkligt värde. Bankens styrelse behandlar regelbundet fastighetsinnehavet och riskerna i anslutning till det. Den regelbundna behandlingen omfattar också investeringar, reparationer och andra åtgärder. Vid uppföljningen fästs uppmärksamhet bland annat vid beloppet uppbundet kapital i fastigheter i förhållande till bankens omslutning och nettoavkastningen på kapital uppbundet i förvaltningsfastigheter samt förvaltningsfastigheternas verkliga värden.

Andelsbanken bedriver ingen egentlig fastighetsrörelse, utan fastighetsinnehavet består främst av kontorsfastigheter i eget bruk.

Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att otillräckliga eller misslyckade processer eller felaktiga rutiner, system eller yttre faktorer förorsakar ekonomisk förlust eller andra skadliga följder. Compliance-risken är en del av den operativa risken. Compliance-risken innebär risker som förorsakas av att externa bestämmelser, interna rutiner samt behöriga rutiner och etiska principer i kundrelationerna inte iakttas. Både den operativa risken och compliance-risken kan också framkomma som förlorat eller försvagat anseende eller förtroende.

Målet för hanteringen av operativa risker är att identifiera och bedöma eventuella och realiserade operativa risker samt att utveckla rutiner och en företagskultur som förebygger risker. De operativa riskerna bedöms och riskläget rapporteras regelbundet till styrelsen. Compliance-risken hanteras bl.a. genom att beakta ändringar i lagstiftningen samt genom anvisningar och utbildning inom organisationen. De förluster som operativa risker förorsakat andelsbankerna 2018 var ringa.

Strategiska risker

En strategisk risk uppkommer av förändringar i konkurrensmiljön, långsamma reaktioner på förändringar, fel vald strategi eller misslyckanden i genomföringen av strategin. Den strategiska risken reduceras genom ständig planering, som bygger på analyser och prognoser av kundernas kommande behov, olika branschers och marknadsområdets utveckling samt konkurrensläget.

Servicenätverket

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler såsom nät- och mobiltjänster, telefontjänster samt landets mest omfattande kontorsnät. Andelsbankernas privatkunder kan boka tid för de vanligaste bank- och försäkringstjänsterna i nättjänsten op.fi. Utöver personliga besök är det också möjligt att boka tid för telefonmöten via tidsbokningssystemet.

Vid slutet av året hade banken kontor i Karis, Ekenäs, Hangö och Kimito. Automatiabolagets Otto.-bankautomater för kontantuttag finns i Karis och Ekenäs och Talletus-Otto i Karis och Ekenäs.

OP Gruppen har investerat avsevärt i utveckling av mobila tjänster och nättjänster. I synnerhet de mobila tjänsternas betydelse har ökat inom såväl privat- som företagskundernas ärenden.

Ägarkunder

Antalet ägarkunder i banken ökade under räkenskapsperioden med 321 medlemmar till 10 762 vid slutet av räkenskapsperioden. Ökningen berodde på den aktiva kundrekryteringen.

Personalens ersättningssystem

OP Gruppens rörliga ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet. Styrelsen fattar beslut om Andelsbankens löne- och ersättningspolitik samt utbetalningen av ersättningar.

OP Gruppens långfristiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen. Ersättningssystemet presenteras i bokslutsnoterna.

Personalen

Andelsbanken Raseborg

Banken hade 37 (38 året innan) personer i anställningsförhållande vid årsslutet. Varav en hade en deltids-tjänst och resten ordinarie tjänst. Av de anställda var 36 (37) på plats vid årsskiftet. I medeltal hade banken 35,4 (34,1) anställda under året.

OP-Filia Oy Ab

OP-Filia hade 24 (26) personer i anställningsförhållande vid årsslutet. Av dessa hade 24 (26) en ordinarie tjänst och 0 (1) ett tidsbundet avtal. Antalet anställda var under året i medeltal 23,1 (24,8).

Andelsbankens bolagsstyrning

Fullmäktige

Andelsbanken Raseborgs ägarkunder utövar sin beslutanderätt genom ett bland ägarkunderna valt fullmäktige, som i enlighet med vad förvaltningsrådet har beslutat består av minst 25 och högst 40 fullmäktigeledamöter. Antalet ledamöter i nuvarande fullmäktige är 25.

Fullmäktigeledamöterna väljs på det sätt som bestäms i andelsbankens valordning genom majoritetsval vart fjärde år. Valbar till fullmäktige är en person med gott anseende, som anlitar andelsbankens tjänster, är en röstberättigad ägarkund och myndig. Valbar till fullmäktige är dock inte en person som är anställd av andelsbanken eller ett företag som hör till dess koncern eller verkställande direktören eller en ledamot i förvaltningsrådet eller styrelsen för andelsbanken eller ett företag som hör till dess koncern under den tid som uppdraget pågår och de fem år som följer efter att uppdraget upphört.

Ordinarie fullmäktigesammanträde hålls en gång om året före utgången av maj och där behandlas bland annat följande ärenden:

- fastställande av andelsbankens resultaträkning och balansräkning
- ansvarsfrihet för ledamöterna i förvaltningsrådet och styrelsen samt verkställande direktören
- beslut om åtgärder som föranleds av överskott
- antalet ledamöter i förvaltningsrådet, val av dessa samt deras arvoden
- beslut om val av och arvoden till revisorer.

Dessutom fattar fullmäktigesammanträdet beslut bland annat om ändringar i andelsbankens stadgar. Utöver ordinarie fullmäktigesammanträde kan extra sammanträden hållas då det anses vara nödvändigt. Bankens styrelse fattar beslut om sammankallande av fullmäktigesammanträdet.

Varje ägarkund har en röst vid valet av fullmäktige och varje fullmäktigeledamot har en röst vid fullmäktigesammanträdet.

Fullmäktigesammanträdet hölls 28.2.2018.

Förvaltningsrådet

Andelsbanken har ett förvaltningsråd, vars uppgift är att övervaka styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av andelsbanken. Förvaltningsrådet ska utse ledamöterna till styrelsen och en verkställande direktör och en eventuell ställföreträdare för verkställande direktören. Dessutom ska förvaltningsrådet fastställa ett reglemente för andelsbanken och anteckna för kännedom de anvisningar som enligt centralinstitutets anvisningar ska behandlas i förvaltningsrådet.

Förvaltningsrådet ger ett utlåtande med anledning av bokslutet till fullmäktigesammanträdet. Det kan också ge styrelsen anvisningar i frågor som är av stor betydelse eller principiellt viktiga.

Andelsbankens förvaltningsråd fattar beslut om tidpunkten för valen, valdistrikten, antalet fullmäktigeledamöter, röstningssättet, rösträtten samt antalet ledamöter i valnämnden och ledamöterna.

Förvaltningsrådet består enligt bankens stadgar av minst 12 och högst 19 ledamöter. Antalet ledamöter i förvaltningsrådet fastställs av fullmäktigesammanträdet och är nu 16. Ledamöterna väljs bland andelsbankens ägarkunder, och de ska representera medlemskåren på ett mångsidigt sätt. Mandattiden för en ledamot i förvaltningsrådet är tre år. Av förvaltningsrådet avgår årligen en tredjedel. Den övre åldersgränsen för en ledamot i förvaltningsrådet är 68 år, dock så att en person som har uppnått den här åldern får kvarstå i sitt uppdrag till slutet av den andelsstämma som beslutat om val av en ny ledamot.

Förvaltningsrådet sammanträdde 2018 totalt 3 gånger.

Förvaltningsrådets revisionskommitté

Förvaltningsrådet bistås i sin tillsynsuppgift av en revisionskommitté med 4 ledamöter som förvaltningsrådet väljer inom sig. Revisionskommittén bistår förvaltningsrådet med att säkerställa att banken och bankens koncern administreras sakkunnigt på ett sätt som främjar bankens konkurrenskraft och framgång. Kommitténs ledamöter ska med beaktande av omfattningen på bankens verksamhet ha tillräckliga kunskaper om redovisning, bokföring, ekonomisk rapportering, bokslutspraxis och internrevision samt principerna för intern kontroll och insikter i bankbranschen och intjäningslogiken. Alla ledamöter i kommittén ska vara oberoende av banken. Kommittén ska varje år upprätta en verksamhetsplan och sammanträda minst två gånger per år på kallelse av kommitténs ordförande. Kommittén kan som föredragande och experter också höra personer som inte är ledamöter av kommittén.

Förvaltningsrådet ska fastställa en arbetsordning för revisionskommittén.

Nomineringskommittén

Andelsbanken har en nomineringskommitté som bereder utnämningar av ledamöter till förvaltningen. Kommittén har 8 ledamöter. Syftet med kommittén är att bistå andelsbankens olika organ vid personval och säkerställa att beredningen av valprocessen är effektiv. Kommittén ska lägga fram förslag till fullmäktige och förvaltningsrådet i ärenden som hör till organens beslutanderätt. Nomineringskommittén kan också lägga fram förslag i andra ärenden som tas upp på sammanträdena, om förvaltningsrådet eller styrelsen har bestämt att kommittén ska bereda ärendena. Dessutom ska kommittén bereda förslag till årliga och månatliga arvoden samt mötesarvoden och grunderna för kostnadsersättningar till ledamöterna i de olika förvaltningsorganen.

Förvaltningsrådet ska fastställa en arbetsordning för nomineringskommittén.

Styrelsen

Styrelsen leder andelsbankens verksamhet. Enligt bankens stadgar ska styrelsen främja andelsbankens intresse omsorgsfullt och sköta andelsbankens ärenden i enlighet med lagar och bankens stadgar, det reglemente som förvaltningsrådet har fastställt samt de anvisningar som centralinstitutet fastställt. Styrelsen har en allmän befogenhet att besluta om alla frågor i anslutning till bankens förvaltning och andra ärenden som inte enligt lag eller stadgar ankommer på fullmäktigesammanträdet, förvaltningsrådet eller verkställande direktören. Styrelsen svarar för bankens strategiska ledning samt styr och övervakar bankens verkställande ledning. Styrelsens lagstadgade uppgift är att se till att tillsynen av andelsbankens bokföring och skötseln av bankens medel är ändamålsenlig.

Enligt andelsbankens stadgar består styrelsen av verkställande direktören under dennas tid i befattningen samt av 5–8 övriga ledamöter, som väljs av förvaltningsrådet och som ska vara ägarkunder i andelsbanken. Antalet ledamöter är för närvarande 7. Mandattiden för en styrelseledamot är ett år. Den övre åldersgränsen för en styrelseledamot är 68 år, dock så att en styrelseledamot som har uppnått den här åldern får kvarstå i sitt uppdrag till slutet av det förvaltningsrådssammanträde som beslutat om val av en ny ledamot. Den övre åldersgränsen för verkställande direktören när denna hör till styrelsen bestäms enligt uppdragsavtalet mellan andelsbanken och verkställande direktören.

Styrelsen väljer årligen vid det första sammanträdet efter ett val av ledamöter inom sig en ordförande och en vice ordförande. Andelsbankens verkställande direktör eller en anställd i andelsbanken får inte väljas till ordförande eller vice ordförande i styrelsen.

Styrelsen är beslutförför då mer än hälften av dess ledamöter, ordföranden eller vice ordföranden medräknad, är närvarande. Under rapportåret sammanträdde styrelsen totalt 11 gånger.

Verkställande direktören

Bankens verkställande direktör ska främja andelsbankens intressen omsorgsfullt och sköta bankens dagliga förvaltning i enlighet med lagar och styrelsens anvisningar och föreskrifter samt de anvisningar som centralinstitutet fastställt. Verkställande direktören får vidta åtgärder som med beaktande av omfattningen och arten av bankens verksamhet är ovanliga eller vittsyftande endast om styrelsen har bemyndigat direktören till det eller styrelsens beslut inte kan inväntas utan att bankens verksamhet åsamkas väsentlig olägenhet.

Verkställande direktörens lagstadgade uppgift är att se till att bankens bokföring följer lagen och att skötseln av bankens medel har arrangerats på ett betryggande sätt.

De ledande organen

Fullmäktige

Andelsbankens fullmäktige utsågs vid valet 2017. Röstningsprocenten vid valet var 17,67. Mandattiden för fullmäktigeledamöterna utgår 2021 vid valet av följande fullmäktige.

Fullmäktigeledamöter

Ronny Avellan	Jordbrukare	Raseborg
Pontus Baarman	Advokat	Helsingfors
Benita Ekholm	Pensionär	Kimitoön
Roger Forss	Närvårdare	Kimitoön
Max Forsman	Controller	Raseborg
Kaj Grönqvist	Företagare	Raseborg
Magnus Henriksson	Infra- & fastighetschef	Raseborg
Susanne Holmberg	Agrolog	Raseborg
Sture Holmström	Agrolog	Kimitoön
Kirsti Jeffery	Opettaja, eläkkeellä	Hangö
Jonna Lappalainen	Sosionom	Kimitoön
Fredrik Laurén	Ekonom	Kimitoön
Otto Långvik	FT, Yliopisto-opettaja	Raseborg
Rurik Löfroos	EM	Raseborg
Tage Mansner	Agrolog	Raseborg
Rolf Nyström	pensionär	Hangö
Bjarne Roth	pensionär	Hangö
Christa Rothwell	Lärare	Raseborg
Björn Siggberg	Företagare	Raseborg
Thomas Sjöstrand	Exportchef	Kimitoön
Charlotte Snabb	Krögare, jordbrukare	Raseborg
Hanna Tallberg	Informatör, Pol.mag.	Raseborg
Thomas Virranvuo	Köpmän	Raseborg
Veikko Wigren	Pensionär	Raseborg
Jouko Willberg	Agronomi	Kimitoön

Förvaltningsrådet

inom parentes mandattidens begynnelseår och året då ledamoten står i tur att avgå

Ordförande

Blomqvist Thomas, riksdagsledamot, Raseborg (2018-2021)

Vice ordförande

Pietola Maria, företagare, jordbrukare, Raseborg (2017-2020)*

Övriga ledamöter

Eliasson Tom, vägmästare, Raseborg	(2016-2019)
Enberg Axel, bokförlare, Raseborg	(2017-2020)*
Johansson Rainer, stationsinspektör, Raseborg	(2016-2019)
Karlsson Ragna-Lise, köpman, Raseborg	(2018-2021)
Larila Keijo, huvudförtroendemän, Hangö	(2018-2021)
Lundström Bernhard, affärsidkare, Raseborg	(2017-2020)
Lyytikäinen Paavo, ekonom, Hangö	(2018-2021)
Nyman Jörgen, controller, Raseborg	(2017-2020)
Pellikka Jyrki, tullöverinspektör, Hangö	(2017-2020)
Roth Mona, Ekonomichef, Hangö	(2016-2019)
Ruuska Pertti, arbetsledare, Hangö	(2018-2021)
Wessberg Nina, organisationsombudsman, Raseborg	(2018-2021)
Virtanen Jaakko, jordbrukare, Kimitoön	(2018-2021)*
Wuorio-Andersson Marika, butiksbiträde, Kimitoön	(2016-2019)*

*Ledamot av förvaltningsrådets revisionsutskott

Styrelsen**Ordförande**

Eklund Ola, Karis, f 1952
ingenjör

VD, Wintem Agency 2017-
ordförande i Andelsbanken Raseborgs styrelse 2002-
medlem i Andelsbanken Raseborgs direktion 1993-2002

Central arbetserfarenhet:

produktgruppsdirektör, Kuusakoski Oy 2001-2017
verkställande direktör för Oy Keräyspiste Ab 1979-2001
verkställande direktör för Romuliikkeiden Tukku Oy 1987-2001
verkställande direktör för Ser-Roll Oy 1999-2001

Centrala samtida förtroendeuppdrag:

medlem i Andelsbankscentralen Anl:s förvaltningsråd 1999-
ordförande för framtidsutskottet i OP-Andelslaget, 2018 –

Vice ordförande:

Hettula Eero, Ekenäs, f 1956

diplomingenjör 1983

Verkställande direktör i Västra Nylands handelskammare 2014 -
Andelsbanken Raseborgs styrelse 2011 –

Central arbetserfarenhet:

chef för personal och logistik, Koverhar stålverk, 1997 – 2000
chef för produktion, Koverhar stålverk, 2000 – 2002
chef för logistik och affärsstyrning, FNsteel 2002 – 2011
chef för HR och administration, FNsteel 2012

Centrala samtida förtroendeuppdrag:

Ordförande i styrelsen för C-Fiber Hanko 2016-

Övriga ledamöter:

Ahlvik Anders, Hangö, f 1964

ekonomie magister

verkställande direktör, Hangö Hamn Ab, 2015 -

Andelsbankens Raseborgs styrelse 2002-

medlem i Andelsbanken Raseborgs direktion 2002

Central arbetserfarenhet:

verkställande direktör för Hangö Stevedoring Ab 1996-2005

verkställande direktör för Raseborgs Näringslivscentral Ab 2005-2007

verkställande direktör för Karis Lastbilscentral Ab 2008-2014

Drugge Jan, Kimitoön, f. 1970,

agrolog

Försäljningschef Nordkalk Oy Ab 2016 –

Andelsbanken Raseborgs styrelse 28.11.2017 –

Andelsbanken Raseborgs förvaltningsråd 1993–2017

Central arbetserfarenhet:

Distriktsförsäljningschef på Nordkalk Oy Ab 2005–2016

Försäljningsrepresentant Grene Oy Ab 1994-2005

Centrala samtida förtroendeuppdrag:

Högre tjänstemännens representant i Nordkalks YTK (Yhteistoimintakomitea) 2009 –

Nordkalk Finlands representant i Rettig Groups Euroforum 2010 -

Medlem i Solkulla stiftelsens styrelse 2017-

Medlem i Kimitoöns kommuns revisionsnämnd 2017-

Lindholm Mats, Ekenäs, f 1971

Diplomingenjör 1997

Kvalitetschef och utbildningsansvarig lektor för byggnadsteknik, Yrkeshögskolan Novia, 2017 –

Andelsbanken Raseborgs styrelse 28.11.2017 –

Andelsbanken Raseborgs förvaltningsråd 2008–2017

Central arbetserfarenhet:

Programansvarig lektor och avdelningschef för byggnadsteknikavdelningen i

Raseborg, Yrkeshögskolan Novia, 2008–2017

Kvalitetskoordinator, Yrkeshögskolan Novia, 2008–2016

Lektor och programchef för byggnadsteknikutbildningen, Yrkeshögskolan Sydvest 2000–2008

Centrala samtida förtroendeuppdrag:

Yrkeshögskolans representant i RATEKO-seminarier för byggbranschen 2000-

Yrkeshögskolans representant inom tekniksektorn i ARENE 2005-

Svenskspråkig representant för yrkeshögskolorna i nationella arbetsgrupper för byggmästarutbildning 2006-

Representant i nationella planeringsgrupper för byggnadsarkitektutbildning 2013-

Lönnqvist Camilla, Ekenäs, f 1968

ekonomie magister 1996

ekonomichef, Helkama Emotor, 2001 -

Andelsbanken Raseborgs styrelse 2011 –

Andelsbanken Raseborgs förvaltningsråd 2007 – 2011

Björklöf Lars, Vd, f 1954

agronom, diplomekonom

ledningsgruppens ordförande 2001-

Central arbetserfarenhet:

produktchef vid Hankkijas huvudkontor 1979–1982

Andelsbanken Raseborg distriktsdirektör Ekenäs 1982–1990

ekonomidirektör för Ferrara Ab 1990–1992

verkställande direktör för Eketvätt Ab 1992–2000
 Centrala samtida förtroendeuppdrag:
 viceordförande för styrelsen i Åbonejdens OP – Fastighetscentral Ab 2014-
 styrelseordförande i OP-Filia Oy Ab 2015-
 styrelsemedlem i Osuustoimintakeskus Pellervo ry. 2011-
 ordförande i Finlands Svenska Andelsförbund 2010-
 viceordförande för styrelsen i Västra Nylands Handelskammare 2013-
 medlem av direktionen för AXCELL Utbildning 2011-
 styrelseordförande i Finnbolt Ab 2009-

Verkställande direktören

Björklöf Lars
 verkställande direktör 2001 –
 Övriga uppgifter finns under styrelsen

Ledningsgruppens sammansättning

Mats Enberg, f. 1975

ekonome magister
 ledningsgruppens medlem 2011 -
 Ansvarsområde:
 Företagsbanken
 Central arbetserfarenhet:
 Placeringschef, Andelsbanken Raseborg, 2005
 Kontorschef, Andelsbanken Raseborg, 2006
 Företagsfinansieringschef, Andelsbanken Raseborg, 2007–2009
 Bankdirektör, Företagsbanken, Andelsbanken Raseborg, 2009-
 Centrala samtida förtroendeuppdrag:
 styrelsemedlem i Eke Golf Ab 2012 -
 styrelsemedlem i OP-Filia Oy Ab 2017 -

Martina Holmström, f.1981

ekonome magister
 VDs ställföreträdare 2017-
 ledningsgruppens medlem 1.1.2016 -
 Ansvarsområde:
 Bankdirektör, privatkunder, Andelsbanken Raseborg, 2010 – 2015
 Privatbanken 1.1.2016 –
 Central arbetserfarenhet
 Enhetschef, privatkunder, Andelsbanken Raseborg, 2007
 Kontorsdirektör, Andelsbanken Raseborg, 2008 – 2009
 Centrala samtida förtroendeuppdrag:
 styrelsemedlem i TsOPKK 2017 -

Anders Strandberg, f 1975

politices magister, eMBA
 ledningsgruppens medlem 1.1.2016 -
 Ansvarsområde:
 Bankdirektör, Företagsbanken och jord- och skogsbrukskunder, 2010–2015
 Placerarbanken 1.1.2016 –
 Central arbetserfarenhet:
 Kontaktchef Tapiola-bolagen 2001–2003
 Kontorsdirektör Andelsbanken Raseborg, Kimito, 2003–2010
 Centrala samtida förtroendeuppdrag:
 styrelsemedlem i OP-Filia Oy Ab 2015-

Revisorerna

Fullmäktigesammanträdet återvalde CGR-samfundet KPMG Oy Ab. Till huvudansvarig revisor valdes CGR Fredrik Salonen att granska bankens och dotterbolagens förvaltning och räkenskaper.

Övrig inspektion

OP Andelslags internrevision genomförde en inspektion i andelsbanken 18.10.2018.

Framtidsutsikter

Konjunkturutsikterna håller på att dämpas, och osäkerheten har ökat markant. De största riskerna hänför sig till den internationella ekonomin och den förda politiken. Räntheutsikterna är stabila. ECB har meddelat att den kommer att hålla sin styrränta på nuvarande nivå åtminstone under 2019 och en räntehöjning är att vänta först under början av 2020. Britternas sannolika, men inte helt säkra utträde ur EU kan öka osäkerheten på marknaden och därmed försvaga tillväxten.

PSD2 – direktivet förpliktar bankerna att öppna kundgränssnittet för andra aktörer inom finansbranschen, visserligen med kundernas samtycke, men den här förändringen som kommer att märkas på marknaden fr.o.m. hösten 2019 kan få negativ effekt på bankernas inflöde av provisioner.

På bankens verksamhetsområde utgör den svaga befolkningstillväxten på sikt det största problemet. Den mycket låga nativiteten leder till en ofördelaktig åldersstruktur, som ökar kommunernas kostnader och omöjliggör en sänkning av skatteöresnivån. Det höga skatteöret i kommunerna där banken verkar dämpar inflyttningen.

Styrelsens förslag till disposition av överskott

Koncernens utdelningsbara tillgångar (utdelningsbara överskott) 31.12.2018 uppgick till 12 411 848,72 euro. Andelsbankens utdelningsbara tillgångar (utdelningsbara överskott) var 22 049 905,18 euro, av vilket räkenskapsperiodens vinst (överskott) var 3 297 491,20 euro.

Räkenskapsperiodens vinst (det överskott som balansräkningen utvisar) föreslås disponeras så att i ränta på Avkastningsandelar betalas 3,25 procent, dvs. totalt 816 888,86 euro. Av räkenskapsperiodens vinst (överskott) kvarstår 2 480 602,34 euro på kontot för balanserad vinst.

Det har inte skett några väsentliga förändringar i andelsbankens finansiella ställning efter räkenskapsperiodens slut. Bankens solvens är god och den föreslagna utdelningen äventyrar inte enligt styrelsen bankens solvens.

**OSUUSPANKKI
RAASEPORIN
TOIMINTAKERTOMUS
2018**

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Osuuspankki Raasepori otti käyttöön 1.1.2018 Finanssivalvonnan määräyksiin ja ohjeisiin (2/2016) sisältyvät kohdat IFRS 9 -standardista "Rahoitusinstrumentit" sekä muut IFRS 9 -standardin voimaantulosta 1.1.2018 johtuvat muutokset. Osuuspankin kannalta merkittävin muutos oli, että myönnettyistä luotoista kirjataan aiempaa etupainotteisemmin arvonalentumisia perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin. IFRS 9 -standardi aiheutti muutoksia myös tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin, oikaisuja taseeseen aiemmin kirjattujen saamisten määriin ja rahoitusinstrumenttien luokitteluun. Kirjanpitoarvoihin tehty oikaisu kirjattiin siirtymäpäivänä 1.1.2018 avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa on kerrottu siirtymän vaikutukset.

Omistaja-asiakkaiden kasvu vuoden aikana oli hyvä, vaikka toiminta alueen väestö väheni. Myös liikevoitto parani. Pankin asiakaskanta väheni johtuen passiivisten asiakkaiden palvelujen lopettamisesta. Asiakas määrään vaikutti myös kielteisesti kassapalveluiden lopetus Karjaan, Kemiön ja Hangon konttorissa kevään 2018 aikana. Bonuksen maksu tavoitti uuden ennätyshuipun, johtuen omistaja-asiakkaiden määrän kasvusta ja heidän yhteenlasketun pankkivolyymien kasvun ansiosta.

Pankkitoiminnan kasvu edisti korkokatteen kasvua. Lisäksi korkokatteen kasvua myötävaikuttivat korkojohdannaisien myynti. IFRS 9 standardin käyttöönotto vaikutti korkokatteseen positiivisesti, sillä lainojen toimitusmaksut kirjataan standardin mukaisesti korkokatteseen ja tuloutetaan laina-aikana. Palkkiotuottojen yhteismäärä kasvoi ja pysyi korkealla tasolla läpi vuoden. Eteenkin korkosuojaus tuotteiden palkkiotuotot kasvoi, kun taas maksuliikenteen palkkiotuotot väheni. Digitaalisten palveluiden käyttö, kuten OP-mobiili, Pivo ja sopimusten sähköiset allekirjoitukset, kasvoi voimakkaasti vuoden aikana.

Ostettujen palveluiden kustannukset kasvoivat, kun aikaisemmin paikallisesti tuotetut palvelut keskitettiin OP-keskuksen keskitettyihin palveluihin. Tämä on osasy siihen, miksi henkilöstökustannukset vähenivät.

Vuoden aikana tehtiin arvonalentumisia oman käytön kiinteistössä, suunnilleen saman verran kuin 2017.

Tytäryhtiö OP-Filia teki parhaan tuloksensa koskaan ja tulos ylitti merkittävästi budjetoidun tuloksen.

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2018	2017	Muutos
Liikevoitto, 1000 euroa	1 559	1 451	7,5
Kulujen suhde tuottoihin, %	82,3	81,4	1
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,9	3,2	-0,3
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	31,35	30,32	1,03
Henkilöstö keskimäärin	39	43	-4,2
Omistaja-asiakkaat	10 762	10 441	321

OP Ryhmä

Osuuspankki Raasepori on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat

OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP Asiakaspalvelut Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui, ja luottamus talouteen heikkeni vuoden 2018 viimeisinä kuukausina. Talouden vire oli silti edelleen verrattain hyvä. Koko vuonna 2018 maailmantalous kasvoi lähes samaa hyvää vauhtia kuin vuonna 2017. Erot maiden talouskehityksen välillä levenivät. Euroalueella talouskasvu hidastui selvästi vuoden mittaan osin tilapäisten tekijöiden vuoksi. Työttömyys laski yhä selvästi ja inflaatio nousi.

Euroopan keskuspankki jatkoi politiikkansa normalisointia. EKP pienensi arvopaperien osto-ohjelman mukaisia netto-ostoja lokakuussa 15 miljardiin euroon kuukaudessa ja lopetti ne kokonaan vuoden vaihteessa.

Ohjaukskorot säilyivät ennallaan koko vuoden. Euribor-korot nousivat vuoden lopulla aavistuksen. Pidemmät markkinakorot alenivat vuoden lopulla lisääntyneen epävarmuuden vuoksi ja päättyivät samalle tasolle kuin vuoden alussa. Osakekurssit painuivat vuoden lopun jyrkän laskun vuoksi vuoden alkua matalammalle.

Suomen talous jatkoi vuoden jälkipuoliskolla yhä hyvässä kasvussa. Vuonna 2018 talous kasvoi ennakkotietojen mukaan hieman vuotta 2017 hitaammin. Talouskasvu painottui aiempaa enemmän kulutukselle. Työllisyys parani selvästi, ja reaaliansiot kasvoivat. Vuoden lopulla kuluttajien luottamus alkoi silti rakoilla. Yritysten kannattavuus koheni edelleen, mutta investoinnit kohenivät vain hieman.

Asuntomarkkinoilla vanhojen asuntojen myynti väheni hieman edellisestä vuodesta. Kysyntä kohdistui uusiin asuntoihin, joita valmistui eniten sitten 1990-luvun alun. Asuntojen hinnat nousivat vain hieman kasvukeskusten vedolla.

Pankin toiminta-alueella väestö väheni kaikissa kunnissa. Ikärakenne muuttuu epäsuotuimaksi alueen tulevaisuuskehitystä ajatellen. Myönteistä on, että Hangon Sataman määrät kasvoivat, ja ensimmäiset sopimukset Koverhaarin sataman hyödyntämisestä, Nord Stream kaasuputkien jälkeen, on allekirjoitettu. Karjaan keskustan suunnittelu on loppusuoralla ja Läpp sekä Horsbäckin kaavoitus ovat lopullista päätöstä valmiita. Suunnitelmat edesauttavat myönteistä kehitystä. Kemiönsaarella Taalintehtaan satama-alueella on mahdollista kehittyä FN-Steelin konkurssipesän myytyä alueen uusille omistajille.

Vastuullisuus

Yhteiskuntavastuu on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. Vastuullisuuden perusta rakentuu OP:n perustehtävälle, yhteisille arvoille, vahvalle vakavaraisuudelle ja osaavalle riskienhallinnalle, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Yhteiskuntavastuun näkökulmista OP Ryhmässä huomioidaan taloudellinen ja sosiaalinen vastuu sekä ympäristövastuu. OP Ryhmän tavoitteena yhteiskuntavastuussa on olla toimialan edelläkävijä Suomessa. OP:n vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosikatsausta osoitteessa [op-year2018.fi](https://www.op.fi/op-year2018).

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

OP Ryhmän henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti 31.7.2018 noin 1,1 miljardin euron eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa ja siirrosta tuloutui Osuuspankki Raaseporille ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautusta yhteensä 236 942,25 euroa. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautus esitetään tuloslaskelman henkilöstökulujen eläkekuluissa.

Osuuspankki möi maaliskuussa koko osakekantana Kiinteistöosakeyhtiössä Dalsbruk Affärshus.

Osuuspankki on arvioinut uudelleen kiinteistöjensä arvoja. Kiinteistöjen arvot on saatettu vastamaan tilojen arvoa OP Ryhmän strategian mukaiselle liiketoiminnalle.

Osuuspankki Raaseporilla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Osuuspankin konserniin kuuluivat pankin lisäksi tytäryhtiö OP-Filia Oy Ab, Kiinteistöosakeyhtiö Köpmansgatan 6 Karjaalla, Kiinteistöosakeyhtiö Stationsvägen 1 Tammisaarella, Kiinteistöosakeyhtiö Formansallén 2 Tammisaarella, Kiinteistöosakeyhtiö Hangö Forum Hangossa, Kiinteistöosakeyhtiö Kimito Arkadia Kemiössä ja Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus.

Pankki on laatinut konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty emopankin tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiöiden tilinpäätökset Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus edellyttämässä laajuudessa. Koska konsernitilinpäätöksen luvut eivät poikkea olennaisesti emo-osuuspankin tilinpäätöksestä, tässä toimintakertomuksessa käsitellään osuuspankin ja sen konsernin toimintaa emo-osuuspankin tilinpäätöksen lukujen perusteella. Merkittävimmät konsernin erät on kerrottu jäljempänä kappaleessa Osuuspankin konserni.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Pankin toimitusjohtaja Lars Björklöf on ilmoittanut, että hän, toimitusjohtaja sopimuksensa ehtojen mukaisesti, siirtyy eläkkeelle kesäkuun lopussa.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta sekä vuoden 2018 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
1000 euroa				
	2018	2017	Muutos, %	2016
Tuotot				
Korkokate	4 765	4 490	6,1	4 641
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	2 073	2 004	3,4	2 082
Palkkiotuotot, netto	3 003	2 726	10,2	2 845
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	45	23	92,5	40
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	-			
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		7,7		-
Suojauslaskennan nettotulos	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-48	-245	-80,4	204
Liiketoiminnan muut tuotot	213	438	-51,3	332
Yhteensä	5 287	4 954	6,7	5 503
Tuotot yhteensä	10 052	9 396	7	10 144
Kulut				
Henkilöstökulut	2 151	2 402	-10,4	2 706
Muut hallintokulut	2 990	2 633	13,6	2 235
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1 796	1 704	5,4	180
Liiketoiminnan muut kulut	1 339	1 187	12,8	1 076
Kulut yhteensä	8 277	7 925	4,4	6 196
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	216			
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista		68,6		75,8
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	-	-		-
Liikevoitto (-tappio)	1 559	1 451	7,5	3 872

Liikevoitto kasvoi hieman vertailukaudesta. Korkokate kasvoi luottokannan kasvun sekä talletusvarainhankinnan kustannusten laskun ansiosta.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot			
1000 euroa			
	2018	2017	Muutos, %
Talletuksista	14	25	-43,1
Luotonannosta	868	945	-8,1
Maksuliikkeestä	1 110	1 160	-4,3
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	129	128	1,4
Omaisuuksien hoidosta ja lainopillisista tehtävistä	480	367	30,9
Takauksista	96	38	155,3
Vakuutusten välityksestä	675	759	-11,1
Muut	1 095	824	32,8
Yhteensä	4 467	4 245	5,2
OP-bonukset	-1 123	-1 085	3,5
Palkkiotuotot yhteensä	3 344	3 160	5,8
Palkkiokulut	341	434	-21,3
Palkkiotuotot, netto	3 003	2 726	10,2

Sijoituskiinteistöjen nettotuottoja rasitti arvonalentumisten kasvu.

Vertailukauden liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyi ALV-palautuksia aiemmilta vuosilta yhteensä 102 658,56 tuhatta euroa.

Henkilöstökulut supistuivat hieman johtuen toiminnan tehostamisesta sekä OP-Eläkekassan vastuunsiirrosta tulouttaneesta ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautuksesta.

Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat OP Ryhmän sisäiset kehittämismaksut.

Osuuspankin palkkiotuotot kasvoivat vertailuvuodesta. Palkkiot luotonannosta ja maksuliikkeestä vähenivät edellisestä vuodesta. Luotonannon toimitusmaksut tuloutetaan korkokatteseen, mikä on syy tähän. Omaisuudenhoidosta ja lainopillisista tehtävistä palkkiot kasvoivat. Sen sijaan arvopapereiden välityspalkkioita kertyi hieman edellisvuotta enemmän. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetty OP-bonukset.

Odotettavissa olevat luottotappiot (arvon alentumiset) saamisista laskivat vertailukaudesta ja suhteutettuna luotto- ja takauksentaan pysyivät matalalla tasolla. Odotettavissa olevat luottotappiot laskettiin vuonna 2018 IFRS 9 -standardin mukaisesti, joten ne eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien IAS 39 -standardin mukaisesti laskettujen arvonalentumisten kanssa.

Odotettavissa olevat luottotappiot (arvon alentumistappiot)			
1000 euroa	2018	2017	Muutos, %
Odotettavissa olevien luottotappioiden (arvon alentumisten) määrä yhteensä	216	69	214,3
Odotettavissa olevat luottotappiot (arvon alentumiset) luotto- ja takauksennasta %	0,07	0,02	0,1

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja vuoden 2018 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %	31.12.2016
Tase	456 761	421 141	8,5	421 346
Luotot	326 224	288 459	13,1	285 673
Saamistodistukset	-	478	-100	486
Osakkeet ja osuudet	44 522	44 999	-1,1	45 340
Talletukset	271 972	263 087	3,4	240 899
Oma pääoma	51 411	50 301	2,2	46 057
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	22 133	13 697	61,6	15 465

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin vuoden aikana 87,7 milj. euroa eli 8,6 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta yhteensä vuoden lopussa oli 326,2 milj. euroa (288,5¹). Luottokannan kasvu tasaantui ja asuntoluottojen kasvuvauhti hidastui viime vuodesta.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

¹ Suluissa vertailuluku 31.12.2017.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot			
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	5 549	5 284	5,0
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	1 601	2 526	-36,6
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	328	1 149	-71,5
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	3 621	1 609	125,0
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	14 284	11 183	27,7
Ongelmasaamiset yhteensä	19 833	16 466	20,4

Taulukon luvuissa on vähennetty odotettavissa olevat luottotappiot (arvonalentumistappiot). Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	7 661	9 616
Prosenttia taseesta	1,7	2,3
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	7 518	7 705
Prosenttia taseesta	1,6	1,8
Käypä arvo	4 775	4 951
Nettotuotto, %	5,2	5,3
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	15 179	17 322
Prosenttia taseesta	3,3	4,1

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 4,2 milj. euroa, josta kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 1,6 milj. tuhatta euroa. Arvonkorotuksia oli tilikauden lopussa 0 euroa. Niitä peruutettiin tilikauden aikana 0 euroa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöistä kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 63 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöihin sisältyi tilikauden päättyessä arvonkorotuksia 0 euroa. Arvonkorotuksia peruutettiin tilikauden aikana 0 euroa.

Tilikauden aikana myytiin sijoituskiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 210 tuhatta euroa.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 73,3 milj. euroa (72,9).

Tilikauden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 44 milj. euroa (44).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketil	159 647	154 024	3,7
Säästämistilit	12 814	13 781	-7
Sijoittamistilit	98 840	94 682	4,4
Valuuttatalletukset	671	600	11,9
Yhteensä	271 972	263 087	3,4
Muut velat	62	90	-30,5
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	272 035	263 176	3,4

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, kasvoivat 123,8 milj. euroon (96,1).

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Osuuspankki Raaseporin koko oman pääoman määrä kasvoi 2,2 prosenttia 51,4 milj. euroon (50,3).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 26,5 milj. euroa (27,1). Omistaja-asiakkailla oli vuoden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 1,1 milj. euroa (1,1) ja Tuotto-osuuksiin 25,3 milj. euroa (26,0). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 2,7 milj. euroa (3,6) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 46 tuhatta euroa (43).

Osuuspankki maksoi Tuotto-osuuksille vuodelta 2017 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 803 522,53 euroa.

Osuuspankilla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 10 762 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuuksia ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 253 373 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuus tai Tuotto-osuus. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muut oman pääoman erät

Aikaisemmin tehtyjä arvonkorotuksia peruutettiin arvonkorotusrahastosta 0 tuhatta euroa.

Veroperusteiset varaukset

Poistoeroa kasvatettiin 4 283 euroa tekemällä suunnitelman mukaisia poistoja suuremmat elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot. Luottotappiovarausta kasvatettiin 2 milj. euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat		
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	51 411	50 535
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	4 408	6 055
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu	-337	-155
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	55 482	56 435
Tilintarkastamaton tilikauden voitto	-3 297	-3 663
Suunniteltu voitonjako	0	0
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-1 696	-2 052
Aineettomat hyödykkeet	-18	-22
Arvon alentumisten ja odotettujen tappioiden erotuksen alijäämä	-1 995	-2 462
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	48 475	48 236
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	48 475	48 326
Toissijainen pääoma (T2)		
Arvon alentumisten ja odotettujen tappioiden erotuksen ylijäämä	0	0
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	48 475	48 236
Omat varat yhteensä	48 475	48 236

* pl. mahdollinen arvonorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat. Tilikauden tulosta ei ole luettu omiin varoihin. Vertailuvuoden luvut vastaavat tilinpäätöksessä 2017 julkaistuja.

Kokonaisriski		
1000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	8 454	5 907
Vähittäissaamiset	0	0
Kiinteistövakuudelliset vastuut	0	554
Saamiset luottolaitoksilta	0	0
Saamiset valtioilta, keskuspankeilta ja julkisyhteisöiltä	1 703	0
Muut vastuut	8 454	964
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾	55 141	55 243
Yritysvastuut – pk-yritykset	41 990	46 698
Yritysvastuut - Muut	13 151	8 545
Vähittäissaamiset ²⁾	19 907	23 522
Kiinteistövakuudelliset	15 733	17 528
Muut vähittäisvastuut	4 174	5 995
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	0	0
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	659	45 502
Muut erät	53 248	11 035
Luottoriski yhteensä	137 408	142 727
Markkinariski	0	0
Operatiivinen riski	17 197	16 338
Yhteensä	154 606	159 066

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRB:n perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut (%)	31.12.2018	31.12.2017
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	31,35	30,32
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	31,35	30,32
Vakavaraisuussuhde	31,35	30,32
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	20,0*	20,1

*Syyskuussa 2018

Pääomavaateet	31.12.2018	31.12.2017
1000 euroa		
Omat varat	48 475	48 236
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	16 236	16 703
Omien varojen ylijäämä	32 240	31 533

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Osuuspankin konserni

Osuuspankin konsernin liikevoitto kasvoi 31 prosenttia ja oli 1,3 milj. euroa (1,0). Konsernin tase oli tilikauden lopussa 447,3 milj. euroa (412,1).

Konsernin ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1) oli 31,35 prosenttia (30,32). Konsernin vakavaraisuussuhde oli 31,35 prosenttia (30,32). Ydinpääoma (CET1) oli yhteensä 48,5 milj. euroa (48,2), ja omat varat yhteensä 48,5 milj. euroa (48,2). Konsernin kokonaisriski oli 154,6 milj. euroa (159,0) ja omien varojen vähimmäismäärä 16,2 milj. euroa (16,7).

Konsernin oman pääoman tuotto (ROE) tilikaudelta oli 2,8 prosenttia (2,7 ja 5,8), koko pääoman tuotto (ROA) 0,3 prosenttia (0,3 ja 0,6), omavaraisuusaste 10,4 prosenttia (11,5 ja 11,0) ja kulujen suhde tuottoihin 86,7 prosenttia (87,8 ja 73,9). Tunnuslukujen laskukaavat on esitetty Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -kappaleen yhteydessä.

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat vuoden lopussa 156 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj, OP-Korttiyhtiö Oyj ja OP Asiakaspalvelut Oy. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuuosuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaateissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku			
	2018	2017*	2016
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,9	3,2	6,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,4	0,4	0,9
Omavaraisuusaste, %	12,2	13,4	12,8
Kulu-tuotto-suhde, %	82,3	81,4	61,1

* Tunnusluvut vastaavat tilinpäätöksessä 2017 julkaistuja, eikä niitä ole oikaistu takautuvasti.

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulu-tuotto-suhde, %

$$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytävässä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinotto-kyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinotto-kyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteissa sekä ryhmän riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa. Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta avustaa hallintoneuvostoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa. Lisäksi se arvioi osaltaan pankin riskiasemaa ja riskienhallinnan riittävyyttä.

Hallitus vastaa riskienhallintajärjestelmien riittävyydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinottoa ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle, hallintoneuvostolle ja OP Osuuskunnalle pankin liiketoiminnasta, riskinottoa ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinottoa riittävyyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. tavoitteet pääomatasolle sekä varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittävää tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinottoa on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä luottosuhteesta syntyviä velvoitteita ja siitä aiheutuu pankille taloudellinen tappio. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luotto-prosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksentekojärjestelmään, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailta tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, yritystutkimuksen laatimista dokumenteista, asiakasvastaavan tekemästä tarvekartoituksesta, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyky riittävyys varmistetaan koron nousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koron nousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityis seurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmassaamia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2018 yhteensä 48,5 milj. euroa.

Pankilla ei ole yhtään sellaista asiakaskokonaisuutta, jonka asiakasriski ylittäisi 10 prosenttia omista varoista.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä OP Osuuskunnan johtokunnan osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliiteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadriski ja markkinoiden likviditeettiriski.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojausmalleilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski

keskitetään OP Yrityspankkiin, ja yksittäisen osuuspankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Sekä operatiivinen että compliance –riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja yrityskulttuuria. Operatiiviset riskit arvioidaan ja riskitilanne raportoidaan säännöllisesti hallitukselle. Compliance-riskiä hallitaan mm. seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla ja kouluttamalla organisaatiota. Vuonna 2018 operatiivisista riskeistä osuuspankille aiheutuneet tappiot olivat vähäisiä.

Strategiset riskit

Strateginen riski syntyy kilpailuympäristön muutoksista, hitaasta reagoinnista muutoksiin, väärän strategian valinnasta tai strategian toteuttamisen epäonnistumisesta. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Osuuspankkien henkilöasiakkaat voivat hoitaa tavallisimmat pankki- ja vakuutusasiat varaamalla palveluajan verkkopalvelusta op.fi. Henkilökohtaisen käynnin lisäksi asiakas voi myös varata ajan puhelinneuvotteluun pankin ajanvarausjärjestelmän kautta.

Vuoden lopussa pankilla oli konttori Karjaalla, Tammisaaressa, Hangossa ja Kemiössä. Automatia-yhtiön Otto -käteisautomaatti palvelee sekä Karjaalla että Tammisaaressa. Lisäksi sekä Karjaalla että Tammisaaressa on Talletus-Otto.

OP Ryhmä on panostanut merkittävästi mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen. Etenkin mobiilipalveluiden merkitys kasvaa niin henkilö- kuin yritysasiakkaiden asiointissa.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 321 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 10 762. Jäsenmäärän lisäys johtui toteutetusta ja aktiivisesta jäsenhankinnasta.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Osuuspankin palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä palkkioiden maksamisesta päättää hallitus.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettuun kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettuun henkilöstörahosta. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Osuuspankki Raasepori

Pankin palveluksessa vakituksessa työsuhteessa oli 37 (38 edellisvuonna) henkilöä vuoden lopussa. Pankin palveluksessa olevista 36 (37) henkilöä oli läsnä vuoden lopussa. Pankilla oli keskimäärin 35,4 (34,1) henkilöä palveluksessaan vuoden aikana.

OP-Filia Oy Ab

OP-Filian palveluksessa oli 24 (26) henkilöä vuoden lopussa. Vakituksessa työsuhteessa 24 (26) ja määräaikaisessa työsuhteessa 0 (1). OP-Filialla oli keskimäärin 23,1 (24,8) henkilöä palveluksessaan vuoden aikana.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Osuuspankki Raaseporin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon kuuluu vähintään 25 ja enintään 40 edustajaa sen mukaan kuin hallintoneuvosto päättää. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 25.

Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrättyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Vaalikelpoinen edustajistoon on henkilö, joka on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä, äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei ole kuitenkaan osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva eikä osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tuloslaskelman ja taseen vahvistaminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston kokous pidettiin 28.2.2018.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi Keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Osuuspankin hallintoneuvosto päättää vaalien ajankohdasta, vaalipiireistä, edustajien lukumäärästä, äänestystavasta, äänioikeudesta sekä vaalilautakunnan jäsenten lukumäärästä sekä jäsenistä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 12 ja enintään 19 jäsentä. Jäsenmäärän vahvistaa edustajisto ja se on tällä hetkellä 16. Jäsenet valitaan osuuspankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes. Hallintoneuvoston jäsenen eroamisikä on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään seuraavan valintakokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2018 yhteensä 3 kertaa.

Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta

Hallintoneuvostoa avustaa sen valvontatehtävässä hallintoneuvoston keskuudestaan valitsema 4 -jäseninen tarkastusvaliokunta. Tarkastusvaliokunta auttaa hallintoneuvostoa varmistumaan, että pankkia ja sen konsernia hoidetaan asiantuntevasti ja tavalla, joka edistää pankin kilpailukykyä ja menestystä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla pankin toiminnan laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus laskentatoimista, kirjanpidosta, taloudellisesta raportoinnista, tilinpäätöskäytännöistä ja sisäisestä tarkastuksesta sekä riittävä sisäisen valvonnan periaatteiden tuntemus ja pankin toimialan ja ansaintalogiikan ymmärrys. Kaikkien valiokunnan jäsenien on oltava pankista riippumattomia. Valiokunta laatii vuosittain toimintasuunnitelman ja kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Valiokunta voi kuulla esittelijä- ja asiantuntijaroolissa myös valiokunnan ulkopuolisia henkilöitä.

Hallintoneuvosto vahvistaa tarkastusvaliokunnalle työjärjestyksen.

Nimitysvaliokunta

Osuuspankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta, johon kuuluu 8 jäsentä. Valiokunnan tarkoituksena on avustaa osuuspankin eri toimielimiä henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Valiokunta tekee edustajistolle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista asioista. Valiokunta voi myös tehdä esitykset muista kokouksissa esille tulevista asioista, joita hallintoneuvosto tai hallitus on esittänyt sen valmisteltaviksi. Lisäksi toimikunta valmistelee esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista.

Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallitus

Hallitus johtaa osuuspankin toimintaa. Pankin sääntöjen mukaan hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että osuuspankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat toimitusjohtaja toimiaikanaan sekä hallintoneuvoston valitsemat 5 – 8 muuta jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin omistaja-asiakkaita. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 7. Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään uuden jäsenen valinnasta päättävän hallintoneuvoston kokouksen loppuun. Hallituksen jäsenenä olevan toimitusjohtajan osalta yläikäraja määräytyy osuuspankin ja toimitusjohtajan välisen toimitusjohtajajärjestyksen mukaisesti.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita osuuspankin toimitusjohtajaa tai toimihenkilöä.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 11.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

Osuuspankin edustajisto valittiin vuonna 2017 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 17,67. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2021 järjestettävään uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet

Avellan Ronny
Baarman Pontus
Ekholm Benita
Forss Roger
Forsman Max
Grönqvist Kaj
Henriksson Magnus
Holmberg Susanne
Holmström Sture
Jeffery Kirsti
Lappalainen Jonna

Maanviljeliä
Asianajaja
Eläkeläinen
Lähihoitaja
Controller
Yrittäjä
Kiinteistöpäällikkö
Agrologi
Agrologi
Eläkeläinen
Sosionomi

Raasepori
Helsinki
Kemiönsaari
Kemiönsaari
Raasepori
Raasepori
Raasepori
Raasepori
Kemiönsaari
Hanko
Kemiönsaari

Laurén Fredrik	Ekonomi	Kemiönsaari
Långvik Otto	Yliopisto-opettaja	Raasepori
Löfroos Rurik	KTM	Raasepori
Mansner Tage	Agrologi	Raasepori
Nyström Rolf	Eläkeläinen	Hanko
Roth Bjarne	Eläkeläinen	Hanko
Rothwell Christa	Opettaja	Raasepori
Siggberg Björn	Yrittäjä	Raasepori
Sjöstrand Thomas	Vientipäällikkö	Kemiönsaari
Snabb Charlotte	Yrittäjä, maanviljelijä	Raasepori
Tallberg Hanna	Tiedottaja	Raasepori
Virranvuo Thomas	Kauppia	Raasepori
Wigren Veikko	Eläkeläinen	Raasepori
Willberg Jouko	Agronomi	Kemiönsaari

Hallintoneuvosto

suluissa toimikauden alkamisvuosi ja erovuoroisuusvuosi

Puheenjohtaja		
Blomqvist Thomas, kansanedustaja, Raasepori	(2018-2021)	
Varapuheenjohtaja		
Pietola Maria, yrittäjä, maanviljelijä, Raasepori	(2017-2021)*	
Muut jäsenet:		
Eliasson Tom, tiemestari, Raasepori	(2016-2019)	
Enberg Carl Axel, Kirjanpitäjä, Raasepori	(2017-2020)*	
Johansson Rainer, yrittäjä, Raasepori	(2016-2019)	
Karlsson Ragna-Lise, kauppias, Raasepori	(2018-2021)	
Larila Keijo, asentaja, Hanko	(2018-2021)	
Lundström Bernhard, yrittäjä, Raasepori	(2017-2020)	
Lyytikäinen Paavo, ekonomi, Hanko	(2018-2021)	
Nyman Jörgen, Controller, Raasepori	(2017-2020)	
Pellikka Jyrki, tulliliitarkastaja, Hanko	(2017-2020)	
Ruuska Pertti, työnjohtaja, Hanko	(2018-2021)	
Roth Mona, talousjohtaja, Hanko	(2016-2019)	
Wessberg Nina, järjestöasiamies, Raasepori	(2018-2021)	
Virtanen Jaakko, yrittäjä, Kemiönsaari	(2018-2021)*	
Wuorio-Andersson Marika, yrittäjä, Kemiönsaari	(2016-2019)*	

*Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnan jäsen

Hallitus

Puheenjohtaja

Eklund Ola, Karjaa, s. 1952
insinööri

TJ Wintem Agency 2017 -

Osuuspankki Raasepori, hallituksen puheenjohtaja 2002-

Osuuspankki Raasepori, johtokunnan jäsen 1993-2002

Keskeinen työkokemus:

tuoteryhmäjohtaja, Kuusakoski Oy

Oy Keräyspiste Ab, toimitusjohtaja 1979-2001

Romuliikkeiden Tukku Oy, toimitusjohtaja 1987-2001

Ser-Roll Oy, toimitusjohtaja 1999-2001

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

Karjaan kaupunginvaltuuston jäsen 1993-2008

Karjaan kaupunginhallituksen jäsen 1993-1996

Osuuspankki Raasepori, johtokunnan varapuheenjohtaja 1997-2002

Osuuspankkikeskus OSK, hallintoneuvoston jäsen 1999-

Sydskustens Andelsbanksförbund, johtokunnan puheenjohtaja 1999-2008
 Osuuspankkikeskus OSK, hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnan jäsen 2001-2013
 Osuuspankkikeskus OSK, hallintoneuvoston työvaliokunnan jäsen 2013-2015
 OP Osuuskunta, riskienhallintavaliokunnan puheenjohtaja, 2015 -
 BIR Non-Ferrous Metals Division, varatoimitusjohtaja 2005-2015
 KS Recycling AB, Malmö, hallituksen puheenjohtaja 2005-2016

Varapuheenjohtaja

Hettula Eero, Tammisaari, s. 1956

diplomi-insinööri 1983

Länsi-Uudenmaan kauppakamari, toimitusjohtaja 2014 -
 Osuuspankki Raaseporin hallituksen varapuheenjohtaja 28.11.2017 -
 Osuuspankki Raasepori, hallituksen jäsen 2011 -

Keskeinen työkokemus:

Koverharin terästehdas, henkilöstö- ja logistiikkajohtaja 1997 – 2000
 Koverharin terästehdas, tuotantojohtaja, 2000 – 2002
 FNsteel, logistiikasta ja liikkeenohjauksesta vastaava johtaja 2002 – 2011
 FNsteel, HR- ja hallintojohtaja 2012

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

Hangon Teollisuusyhdistys ry, puheenjohtaja 2010 –2012
 Hankoniemen Kehitysyhtiö Oy, hallituksen jäsen 2008 –2012
 Eteläkärjen Uusyrityskeskus, hallituksen jäsen 2010 –2011
 Länsi-Uudenmaan Kauppakamari, hallituksen jäsen 2010 –2012

Muut jäsenet:

Ahlvik Anders, Hanko, s. 1964

kauppatieteiden maisteri

Hangon Satama Oy, toimitusjohtaja 2015 -
 Osuuspankki Raasepori, hallituksen jäsen 2002-
 Osuuspankki Raasepori, johtokunnan jäsen 2002

Keskeinen työkokemus:

Hangö Stevedoring Ab, toimitusjohtaja 1996-2005
 Raaseporin Elinkeinokeskus Oy, toimitusjohtaja 2005-2007
 Karis Lastbilscentral Ab, toimitusjohtaja 2008-2014

Drugge Jan, Kemiönsaari, f. 1970,

agrologi

Myyntipäällikkö Nordkalk Oy Ab 2016 –
 Osuuspankki Raaseporin hallituksen jäsen 28.11.2017 –
 Osuuspankki Raaseporin hallintoneuvosto 1993–2017

Keskeinen työkokemus:

Aluemyyntipäällikkö Nordkalk Oy Ab 2005–2016
 Myyntiedustaja Grene Oy Ab 1994-2005

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

Ylempien toimihenkilöiden edustaja Nordkalkin YTK (Yhteistoimintakomitea) 2009 –
 Nordkalkin Suomen edustaja Rettig Groups Euroforum 2010 -
 Solkulla säätiön hallituksen jäsen 2017-
 Kemiönsaaren kunnan tarkastusvaliokunnan jäsen 2017-

Lindholm Mats, Tammisaari, f 1971

Diplomi-insinööri 1997

Laatupäällikkö ja rakennustekniikan tutkintovastaava lehtori, Yrkeshögskolan Novia, 2017 –
 Osuuspankki Raaseporin, hallituksen jäsen 28.11.2017 –
 Osuuspankki Raaseporin hallintoneuvosto 2008–2017

Keskeinen työkokemus:

Rakennustekniikan vastaava lehtori ja osastonpäällikkö Raaseporissa, Yrkeshögskolan Novia, 2008–2017
 Laatukoordinaattori, Yrkeshögskolan Novia, 2008–2016
 Rakennustekniikan opettaja ja ohjelmavastaava, Yrkeshögskolan Novia 2000–2008

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

Ammattikorkeakoulun edustaja RATEKO-seminaareissa 2000-
 Ammattikorkeakoulun edustaja tekniikan alan työryhmässä ARENE 2005-
 Ruotsinkielinen edustaja ammattikorkeakoulujen rakennusmestarikoulutuksen kansallisissa
 työryhmissä 2006 –
 Edustaja kansallisessa työryhmässä koskien rakennusarkkitehtikoulutusta 2013-

Lönnqvist Camilla, Tammisaari, s. 1968

kauppatieteiden maisteri 1996

Helkama Emotor, talouspäällikkö 2001 -
 Osuuspankki Raasepori, hallituksen jäsen 2011 –
 Osuuspankki Raasepori, hallintoneuvoston jäsen 2007 – 2011
 Sydkustens OP förbund, hallituksen jäsen 2015-

Björklöf Lars, Toimitusjohtaja, s. 1954

agronomi, diplomiekonomi

johtoryhmän puheenjohtaja 2001-

Keskeinen työkokemus:

Hankkijan pääkonttori, tuotepäällikkö 1979-1982
 Osuuspankki Raaseporin Tammisaaren aluejohtaja 1982-1990
 Ferraria Oy, talousjohtaja 1990-1992
 Tammipesula Oy, toimitusjohtaja 1992-2000

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus, varapuheenjohtaja 2014-
 OP-Filia Oy Ab, hallituksen puheenjohtaja 2015-
 Osuustoimintakeskus Pellervo ry, hallituksen jäsen 2011-
 Finlands Svenska Andelsförbund, puheenjohtaja 2010-
 Länsi-Uudenmaan kauppakamari, hallituksen varapuheenjohtaja 2013-
 AXCELL Utbildning johtokunnan jäsen 2011-
 Finnbolt Ab Oy hallituksen puheenjohtaja 2008-

Toimitusjohtaja

Björklöf Lars

toimitusjohtaja 2001 –

Muut tiedot ovat hallituksen kohdalla

Johtoryhmän kokoonpano

Mats Enberg s.1975

kauppatieteiden maisteri

johtoryhmän jäsen 2011-

Vastuualue:

Yrityspankki

Keskeinen työkokemus:

Osuuspankki Raasepori, sijoituspäällikkö 2005
 Osuuspankki Raasepori, konttorinjohtaja 2006
 Osuuspankki Raasepori, yritysrahoitusjohtaja 2007-2009
 Osuuspankki Raasepori, pankinjohtaja, Yrityspankki, 2009-

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

Eke Golf Ab, hallituksen jäsen 2012 -
 OP-Filia Oy Ab, hallituksen jäsen 2017 -

Martina Holmström s.1981

kauppatieteiden maisteri

Toimitusjohtajan sijainen 2017-

johtoryhmän jäsen 1.1.2016 -

Vastuualue:

Pankinjohtaja, henkilöasiakkaat, Osuuspankki Raasepori, 2010 – 2015
 Yksityispankki 1.1.2016 –

Keskeinen työkokemus:

Osuuspankki Raasepori, yksikönjohtaja , henkilöasiakkaat, 2007

Osuuspankki Raasepori, konttorinjohtaja, 2008 – 2009
 Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:
 TsOPKKn hallituksen jäsen 2017 -

Anders Strandberg s. 1975
 valtiotieteiden maisteri, eMBA
 johtoryhmän jäsen 1.1.2016 –

Vastuualue:

Pankinjohtaja, Yrityspankki sekä maa- ja metsätalousasiakkaat, 2010-2015

Sijoituspankki 1.1.2016 –

Keskeinen työkokemus:

Tapiola-yhtiöt, yhteyspäällikkö 2001-2003

Osuuspankki Raasepori, Kemiö, konttorinjohtaja 2003-2010

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

OP-Filia Oy Ab, hallituksen jäsen 2015-

Tilintarkastajat

Edustajiston kokous valitsi uudelleen KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n. Vastaavaksi tilintarkastajaksi tarkastamaan pankin ja tytäryhtiöiden hallintoa ja tilejä valittiin KHT Fredrik Salonen.

Muu tarkastustoiminta

OP Osuuskunnan sisäinen tarkastus suoritti osuuspankin tarkastuksen 0.0. - 0.0.2018.

Tulevaisuuden näkymät

Suhdannenäkymät ovat vaimenemassa, ja epävarmuus on lisääntynyt selvästi. Suurimmat riskit liittyvät kansainväliseen talouteen ja politiikkaan. Korkonäkymät ovat vakaat. EKP on ilmoittanut pitävänsä ohjauskorkonsa nykytasolla ainakin kesän 2019 ajan.

Positiivinen taloudellinen kehitys jatkuu sekä Suomessa että euroalueella. Rahapolitiikka kiristyy pikkuhiljaa vuoden aikana, mutta lyhyet korot eivät nouse merkittävästi. Kotitalouksien ja yritysten luottokysyntä odotetaan vilkastuvan 2019 aikana. Lähitulevaisuuden suurimmat riskit kohdistuvat kasvavaa epävarmuutta finanssimarkkinaa kohtaan sekä poliittista ympäristöä.

Pankin talous on vakaalla pohjalla ja taloudellinen liikevoitto odotetaan vastaavan viimevuotista. Luottokanta ei sisällä ratkaisevia tiedossa olevia riskejä. Odotettu korkokatteen nousu voi jäädä saavuttamatta, jos korkotilanne jatkuu 2019 alhaisella tasolla. PSB2 -direktiivin, joka mahdollistaa uusien toimitsijoiden oikeus pankkien asiakastietoihin, vaikutukset nähdään vuoden loppupuolella. Arvio asiakkaiden valmiudesta antaa suostumuksensa näiden tietojen luovuttamiselle palveluntarjoajille on vaikea arvioida. Todennäköistä on, että perinteiset pankit tulevat kokemaan kovan kilpailun uusista tarjoajista ja sen mukana kovat hinnan laskut monilla tuotealueilla.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Konsernin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) 31.12.2018 olivat 12 411 848,72 euroa. Osuuspankin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 22 049 905,18 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 3 297 491,20 euroa.

Tilikauden voitto (taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 816 888,86 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 2 480 602,34 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

ANDELSBANKEN RASEBORG

2018

2017

KONCERNBOKSLUT
KONCERNRESULTATRÄKNING

RÄNTEINTÄKTER	5 468 714,64	5 644 398,45
RÄNTEKOSTNADER	-846 683,51	-1 228 497,45
RÄNTENETTO	4 622 031,13	4 415 901,00
INTÄKTER FRÅN EGETKAPITALINSTRUMENT	1 973 431,15	1 954 459,94
PROVISIONSINTÄKTER	5 362 902,07	5 129 978,80
PROVISIONSKOSTNADER	-341 069,96	-433 530,37
NETTOINTÄKTER FRÅN VÄRDEPAPPERSHANDEL OCH VALUTAVERKSAMHET	44 890,09	23 319,90
Värdepappershandel	44 894,87	23 319,87
Valutaverksamhet	-4,78	0,03
NETTOINTÄKTER FRÅN FINANSIELLA TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS	0,00	7 700,66
NETTOINTÄKTER FRÅN FINANSIELLA TILLGÅNGAR VÄRDERADE TILL VERKLIGT VÄRDE VIA FONDEN FÖR VERKLIGT VÄRDE	0,00	0,00
NETTOINTÄKTER FRÅN FÖRVALTNINGSFASTIGHETER	67 981,40	-183 906,76
ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER	93 382,15	288 323,66
ADMINISTRATIONSKOSTNADER	-6 710 600,92	-6 713 555,82
Personalkostnader	-3 373 844,64	-3 725 265,90
Löner och arvoden	-3 079 302,74	-3 129 062,54
Lönebikostnader	-294 541,90	-596 203,36
Pensionskostnader	-122 929,41	-487 653,48
Övriga lönebikostnader	-171 612,49	-108 549,88
Övriga administrationskostnader	-3 336 756,28	-2 988 289,92
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR AV KONCERNGOODWILL	-20 947,79	-20 947,79
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	-2 242 686,32	-2 238 307,56
ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER	-1 339 739,31	-1 199 237,31
NEDSKRIVNINGAR AV KREDITER OCH ANDRA ÅTAGANDEN	0,00	-68 627,46
FÖRVÄNTADE KREDITFÖRLUSTER FRÅN FINANSIELLA TILLGÅNGAR VÄRDERADE TILL UPPLUPET ANSKAFFNINGSVÄRDE	-215 686,44	0,00
ANDEL AV INTRESSEFÖRETAGENS RESULTAT	45 609,47	64 716,68
RÖRELSEVINST (-FÖRLUST)	1 339 496,72	1 026 287,57
INKOMSTSKATT	-16 084,56	6 753,37
Räkenskapsperiodens skatt	-690 869,37	-770 934,64
Tidigare räkenskapsperioders skatt	4 306,01	2 018,32
Latent skatt	670 478,80	775 669,69
VINST (FÖRLUST) AV ORDINARIE VERKSAMHET EFTER SKATT	1 323 412,16	1 033 040,94
MINORITETSANDELAR AV RÄKENSKAPSPERIODENS VINST ELLER FÖRLUST	30 242,84	38 538,12
VINST (FÖRLUST) AV ORDINARIE VERKSAMHET EFTER MINORITETSANDELAR	1 353 655,01	1 071 579,06
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST (FÖRLUST)	1 353 655,01	1 071 579,06

ANDELSBANKEN RASEBORG

2018

2017

BALANSRÄKNING

AKTIVA		
KONTANTA MEDEL	210 799,45	520 166,08
FORDRINGAR PÅ KREDITINSTITUT	73 318 503,21	72 912 164,74
Betalbara på anfordran	671 242,09	599 807,65
Övriga	72 647 261,12	72 312 357,09
FORDRINGAR PÅ ALLMÄNHETEN OCH OFFENTLIG SEKTOR	320 201 171,67	282 012 466,92
Övriga	320 201 171,67	282 012 466,92
SKULDEBREV	0,00	478 333,12
Offentlig sektor	0,00	0,00
Övriga	0,00	478 333,12
AKTIER OCH ANDELAR	44 527 405,90	45 015 344,24
AKTIER OCH ANDELAR I ÄGARINTRESSEFÖRETAG	121 847,91	0,00
AKTIER OCH ANDELAR I FÖRETAG INOM SAMMA KONCERN	0,00	0,00
DERIVATINSTRUMENT	1 265 634,42	771 617,60
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	18 078,00	21 819,00
Koncerngoodwill	0,00	0,00
Övriga utgifter med lång verkningstid	18 078,00	21 819,00
MATERIELLA TILLGÅNGAR	5 572 952,23	8 274 362,44
Förvaltningsfastigheter samt aktier och andelar i förvaltningsfastigheter	3 287 240,30	3 845 193,15
Övriga fastigheter samt aktier och andelar i fastighetssammanslutningar	1 970 721,26	4 061 661,83
Övriga materiella tillgångar	314 990,67	367 507,46
AKTIE-, PLACERINGSANDELS-, OCH GRUNDFONDSEMISSIONSFORDRINGAR	0,00	0,00
ÖVRIGA TILLGÅNGAR	497 467,18	527 158,99
RESULTATREGLERINGAR OCH FÖRSKOTTSBETALNINGAR	879 029,79	1 081 664,38
LATENTA SKATTEFORDRINGAR	681 320,47	444 264,05
AKTIVA TOTALT	447 294 210,23	412 059 361,56

ANDELSBANKEN RASEBORG

2018

2017

PASSIVA

FRÄMMANDE KAPITAL	400 921 327,27	364 844 248,74
SKULDER TILL KREDITINSTITUT	123 795 946,19	96 074 574,97
Kreditinstitut	123 795 946,19	96 074 574,97
Betalbara på anfordran	19 534 226,38	5 074 574,97
Övriga	104 261 719,81	91 000 000,00
SKULDER TILL ALLMÄNHETEN OCH OFFENTLIG SEKTOR	271 388 140,84	262 680 000,74
Inlåning	271 325 793,90	262 590 350,82
Betalbara på anfordran	263 099 629,19	251 695 195,88
Övriga	8 226 164,71	10 895 154,94
Övriga skulder	62 346,94	89 649,92
Betalbara på anfordran	1 787,49	2 187,11
Övriga	60 559,45	87 462,81
DERIVATINSTRUMENT OCH ANDRA SKULDER SOM INNEHAS FÖR HANDEL	1 649 620,69	1 029 704,44
ÖVRIGA SKULDER	503 597,54	512 906,49
Övriga skulder	365 430,57	366 770,49
Avsättningar	138 166,97	146 136,00
RESULTATREGLERINGAR OCH ERHÅLLNA FÖRSKOTT	2 285 670,61	2 880 673,19
Övriga	0,00	0,00
LATENTA SKATTESKULDER	1 298 351,40	1 666 388,91
EGET KAPITAL OCH MINORITETSANDELAR	46 372 882,96	47 215 112,82
Aktie- och andelskapital	26 458 500,00	27 125 200,00
Aktiekapital	0,00	0,00
Medlemsandelar	1 121 200,00	1 086 600,00
Tilläggsandelar	0,00	0,00
Avkastningsandelar	25 337 300,00	26 038 600,00
Överkursfond	0,00	0,00
Uppskrivningsfond	0,00	0,00
Övriga bundna fonder	2 785 144,21	2 480 594,26
Reservfond	2 518 034,59	2 518 034,59
Fond för verkligt värde	267 109,62	-37 440,32
Säkring av kassaflöde	333 887,03	-46 800,41
Latenta skatter på säkring av kassaflöde	-66 777,41	9 360,09
Fonder enligt bolagsordningen/stadgarna	0,00	0,00
Övriga fonder	0,00	0,00
Fria fonder	2 370 000,00	2 370 000,00
Övriga fonder	2 370 000,00	2 370 000,00
Balanserad vinst (förlust)	13 124 851,35	13 862 933,44
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	1 353 655,01	1 071 579,06
Minoritetsandelar av kapitalet	280 732,40	304 806,06
PASSIVA TOTALT	447 294 210,23	412 059 361,56
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN		
ÅTAGANDEN FÖR KUNDERS RÄKNING TILL FÖRMÅN FÖR TREDJE PART	5 094 897,82	1 752 030,88
Garantier och panter	5 094 897,82	1 752 030,88
OÅTERKALLELIGA ÅTAGANDEN TILL FÖRMÅN FÖR KUNDER	17 038 513,01	11 945 016,49
Övriga	17 038 513,01	11 945 016,49
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN TOTALT	22 133 410,83	13 697 047,37

ANDELSBANKEN RASEBORG

2018

2017

**KONSERNITILINPÄÄTÖS
TULOSLASKELMA**

KORKOTUOTOT	5 468 714,64	5 644 398,45
KORKOKULUT	-846 683,51	-1 228 497,45
KORKOKATE	4 622 031,13	4 415 901,00
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIJOITUKSISTA	1 973 431,15	1 954 459,94
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	0,00	0,00
Omistusyhteisyrityksissä	0,00	0,00
Muista yrityksistä	1 973 431,15	1 954 459,94
PALKKIOTUOTOT	5 362 902,07	5 129 978,80
PALKKIOKULUT	-341 069,96	-433 530,37
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT	44 890,09	23 319,90
Arvopaperikaupan nettotuotot	44 894,87	23 319,87
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-4,78	0,03
MYYTÄVISSÄ OLEVIEN RAHOITUSVAROJEN NETTOTUOTOT	0,00	7 700,66
KÄYPÄÄN ARVOON KÄYVÄN ARVON RAHASTON KAUTTA KIRJATTUJEN RAHOITUSVAROJEN NETTOTUOTOT	0,00	0,00
SIJOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	67 981,40	-183 906,76
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	93 382,15	288 323,66
HALLINTOKULUT	-6 710 600,92	-6 713 555,82
Henkilöstökulut	-3 373 844,64	-3 725 265,90
Palkat ja palkkiot	-3 079 302,74	-3 129 062,54
Henkilösivukulut	-294 541,90	-596 203,36
Eläkekulut	-122 929,41	-487 653,48
Muut henkilösivukulut	-171 612,49	-108 549,88
Muut hallintokulut	-3 336 756,28	-2 988 289,92
POISTOT JA ARVONALENTUMISET KONSERNILIIKEARVOSTA	-20 947,79	-20 947,79
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-2 242 686,32	-2 238 307,56
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-1 339 739,31	-1 199 237,31
ARVONALENTUMISTAPPIOT LUOTOISTA JA MUISTA SITOUMUKSISTA	0,00	-68 627,46
ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON KIRJATUISTA RAHOITUSVAROISTA	-215 686,44	0,00
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSESTA	45 609,47	64 716,68
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	1 339 496,72	1 026 287,57
TULOVEROT	-16 084,56	6 753,37
Tilikauden verot	-690 869,37	-770 934,64
Aikaisempien tilikausien verot	4 306,01	2 018,32
Laskennallinen vero	670 478,80	775 669,69
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	1 323 412,16	1 033 040,94
VÄHEMMISTÖN OSUUS TILIKAUDEN VOITOSTA TAI TAPPIOSTA	30 242,84	38 538,12
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN	1 353 655,01	1 071 579,06
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	1 353 655,01	1 071 579,06

ANDELSBANKEN RASEBORG

2018

2017

TASE		
VASTAAVAA		
KÄTEISET VARAT	210 799,45	520 166,08
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	73 318 503,21	72 912 164,74
Vaadittaessa maksettavat	671 242,09	599 807,65
Muut	72 647 261,12	72 312 357,09
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	320 201 171,67	282 012 466,92
Muut	320 201 171,67	282 012 466,92
SAAMISTODISTUKSET	0,00	478 333,12
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muilta	0,00	478 333,12
OSAKKEET JA OSUUDET	44 527 405,90	45 015 344,24
OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ	121 847,91	0,00
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	0,00	0,00
FVPL/ JOHDANNAISSOPIMUKSET	1 265 634,42	771 617,60
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	18 078,00	21 819,00
Konserniliikearvo	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	18 078,00	21 819,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET	5 572 952,23	8 274 362,44
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	3 287 240,30	3 845 193,15
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	1 970 721,26	4 061 661,83
Muut aineelliset hyödykkeet	314 990,67	367 507,46
OSAKE-, SIOJITUSOSUUSANTI- JA KANTARAHASTOANTISAAMISET	0,00	0,00
MUUT VARAT	497 467,18	527 158,99
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	879 029,79	1 081 664,38
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	681 320,47	444 264,05
VASTAAVAA YHTEENSÄ	447 294 210,23	412 059 361,56

ANDELSBANKEN RASEBORG

2018

2017

VASTATTAVAA

VIERAS PÄÄOMA	400 921 327,27	364 844 248,74
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	123 795 946,19	96 074 574,97
Luottolaitoksille	123 795 946,19	96 074 574,97
Vaadittaessa maksettavat	19 534 226,38	5 074 574,97
Muut	104 261 719,81	91 000 000,00
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	271 388 140,84	262 680 000,74
Talletukset	271 325 793,90	262 590 350,82
Vaadittaessa maksettavat	263 099 629,19	251 695 195,88
Muut	8 226 164,71	10 895 154,94
Muut velat	62 346,94	89 649,92
Vaadittaessa maksettavat	1 787,49	2 187,11
Muut	60 559,45	87 462,81
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	1 649 620,69	1 029 704,44
MUUT VELAT	503 597,54	512 906,49
Muut velat	365 430,57	366 770,49
Pakolliset varaukset	138 166,97	146 136,00
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	2 285 670,61	2 880 673,19
Muut	0,00	0,00
LASKENNALLISET VEROVELAT	1 298 351,40	1 666 388,91
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	46 372 882,96	47 215 112,82
Osake- ja osuuspääoma	26 458 500,00	27 125 200,00
Osakepääoma	0,00	0,00
Jäsenosuudet	1 121 200,00	1 086 600,00
Lisäosuudet	0,00	0,00
Tuotto-osuudet	25 337 300,00	26 038 600,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	2 785 144,21	2 480 594,26
Vararahasto	2 518 034,59	2 518 034,59
Käyvän arvon rahasto	267 109,62	-37 440,32
Rahavirran suojausrahasto	333 887,03	-46 800,41
Laskennalliset verot rahavirran suojauksesta	-66 777,41	9 360,09
Yhtiöjärjestyksen / sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00
Vapaat rahastot	2 370 000,00	2 370 000,00
Muut rahastot	2 370 000,00	2 370 000,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	13 124 851,35	13 862 933,44
Tilikauden voitto tai tappio	1 353 655,01	1 071 579,06
Vähemmistön osuus pääomasta	280 732,40	304 806,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	447 294 210,23	412 059 361,56
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUMUKSET	5 094 897,82	1 752 030,88
Takaukset ja pantit	5 094 897,82	1 752 030,88
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUMUKSET	17 038 513,01	11 945 016,49
Muut	17 038 513,01	11 945 016,49
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	22 133 410,83	13 697 047,37

OSUUSPANKKI RAASEPORI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Korkotuotot	5 609 283,44	5 702 026,09
Korkokulut	844 240,65	1 211 885,99
KORKOKATE	4 765 042,79	4 490 140,10
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	2 073 431,15	2 004 459,94
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	100 000,00	50 000,00
Muista yrityksistä	1 973 431,15	1 954 459,94
Palkkiotuotot	3 344 279,36	3 159 911,70
Palkkiokulut	341 069,96	433 530,37
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	44 890,09	23 319,90
Arvopaperikaupan nettotuotot	44 894,87	23 319,87
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-4,78	0,03
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	0,00	7 700,66
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-47 979,58	-245 303,72
Liiketoiminnan muut tuotot	213 180,17	437 642,09
Hallintokulut	5 141 714,56	5 034 759,34
Henkilöstökulut	2 151 278,17	2 401 590,34
Palkat ja palkkiot	2 037 538,62	2 043 084,24
Henkilösivukulut	113 739,55	358 506,10
Eläkekulut	66 921,42	321 022,70
Muut henkilösivukulut	46 818,13	37 483,40
Muut hallintokulut	2 990 436,39	2 633 169,00
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1 796 005,80	1 703 587,85
Liiketoiminnan muut kulut	1 339 060,79	1 186 612,48
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	0,00	68 627,46
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	215 686,44	0,00
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	1 559 306,43	1 450 753,17
Tilinpäätössiirrot	-2 058 534,32	-2 356 679,50
Tuloverot	320 349,55	378 397,63
Tilikauden verot	625 735,35	743 061,23
Aikaisempien tilikausien verot	-2 944,50	-551,28
Laskennallinen vero	-302 441,30	-364 112,32
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	3 297 491,20	3 429 035,04
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	3 297 491,20	3 429 035,04

ANDELSBANKEN RASEBORG

ANDELSBANKENS RESULTATRÄKNING	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Ränteintäkter	5 609 283,44	5 702 026,09
Räntekostnader	844 240,65	1 211 885,99
RÄNTENETTO	4 765 042,79	4 490 140,10
Intäkter från egetkapitalinstrument	2 073 431,15	2 004 459,94
Företag inom samma koncern	100 000,00	50 000,00
Övriga företag	1 973 431,15	1 954 459,94
Provisionsintäkter	3 344 279,36	3 159 911,70
Provisionskostnader	341 069,96	433 530,37
Nettoreintäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	44 890,09	23 319,90
Värdepappershandel	44 894,87	23 319,87
Valutaverksamhet	-4,78	0,03
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	0,00	7 700,66
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	-47 979,58	-245 303,72
Övriga rörelseintäkter	213 180,17	437 642,09
Administrationskostnader	5 141 714,56	5 034 759,34
Personalkostnader	2 151 278,17	2 401 590,34
Löner och arvoden	2 037 538,62	2 043 084,24
Lönebikostnader	113 739,55	358 506,10
Pensionskostnader	66 921,42	321 022,70
Övriga lönebikostnader	46 818,13	37 483,40
Övriga administrationskostnader	2 990 436,39	2 633 169,00
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	1 796 005,80	1 703 587,85
Övriga rörelsekostnader	1 339 060,79	1 186 612,48
Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden	0,00	68 627,46
Förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	215 686,44	0,00
RORELSEVINST (-FÖRLUST)	1 559 306,43	1 450 753,17
Bokslutsdispositioner	-2 058 534,32	-2 356 679,50
Inkomstskatt	320 349,55	378 397,63
Räkenskapsperiodens skatt	625 735,35	743 061,23
Tidigare räkenskapsperioders skatt	-2 944,50	-551,28
Latent skatt	-302 441,30	-364 112,32
VINST (FÖRLUST) AV ORDINARIE VERKSAMHET EFTER SKATT	3 297 491,20	3 429 035,04
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST (FÖRLUST)	3 297 491,20	3 429 035,04

OSUUSPANKKI RAASEPORI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Käteiset varat	210 799,45	520 166,08
Saamiset luottolaitoksilta	73 318 503,21	72 912 164,74
Vaadittaessa maksettavat	671 242,09	599 807,65
Muut	72 647 261,12	72 312 357,09
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	326 224 326,88	288 459 208,33
Muut	326 224 326,88	288 459 208,33
Saamistodistukset	0,00	478 333,12
Muilta	0,00	478 333,12
Osakkeet ja osuudet	44 295 877,48	44 845 063,04
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	121 847,91	
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	104 092,80	154 092,80
Johdannaissopimukset	1 265 634,42	771 617,60
Aineettomat hyödykkeet	18 078,00	21 819,00
Aineelliset hyödykkeet	9 263 429,06	11 034 699,23
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	4 774 597,15	4 950 556,05
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	4 248 219,75	5 803 175,02
Muut aineelliset hyödykkeet	240 612,16	280 968,16
Muut varat	497 467,18	527 158,99
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	759 639,65	972 196,43
Laskennalliset verosaamiset	681 320,47	444 264,05
VASTAAVAA YHTEENSÄ	456 761 016,51	421 140 783,42
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	123 754 226,38	96 074 574,97
Luottolaitoksille	123 754 226,38	96 074 574,97
Vaadittaessa maksettavat	19 534 226,38	5 074 574,97
Muut	104 220 000,00	91 000 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	272 034 691,28	263 176 299,48
Talletukset	271 972 344,34	263 086 649,56
Vaadittaessa maksettavat	263 746 179,63	252 191 494,62
Muut	8 226 164,71	10 895 154,94
Muut velat	62 346,94	89 649,92
Vaadittaessa maksettavat	1 787,49	2 187,11
Muut	60 559,45	87 462,81
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 649 620,69	1 029 704,44
Muut velat	503 597,54	512 906,49
Muut velat	365 430,57	366 770,49
Pakolliset varaukset	138 166,97	146 136,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 897 843,31	2 477 768,65
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	399 839 979,20	363 271 254,03
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	5 509 877,04	7 568 411,36
Poistoero	5 495,00	9 778,00
Verotusperusteiset varaukset	5 504 382,04	7 558 633,36
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	26 458 500,00	27 125 200,00
Jäsenosuudet	1 121 200,00	1 086 600,00
Tuotto-osuudet	25 337 300,00	26 038 600,00
Muut sidotut rahastot	2 902 755,09	2 598 205,15
Vararahasto	2 635 645,47	2 635 645,47
Käyvän arvon rahasto	267 109,62	-37 440,32
Vapaat rahastot	2 370 000,00	2 370 000,00
Muut rahastot	2 370 000,00	2 370 000,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	16 382 413,98	14 778 677,83
Tilikauden voitto (tappio)	3 297 491,20	3 429 035,04
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	51 411 160,27	50 301 118,03
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	456 761 016,51	421 140 783,42
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	5 094 897,82	1 752 030,88
Takaukset ja pantit	5 094 897,82	1 752 030,88
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	17 038 513,01	11 945 016,49
Muut	17 038 513,01	11 945 016,49
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	22 133 410,83	13 697 047,37

ANDELSBANKEN RASEBORG

ANDELSBANKENS BALANSRÄKNING	31.12.2018	31.12.2017
AKTIVA		
Kontanta medel	210 799,45	520 166,08
Fordringar på kreditinstitut	73 318 503,21	72 912 164,74
På anfordran betalbara	671 242,09	599 807,65
Övriga	72 647 261,12	72 312 357,09
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	326 224 326,88	288 459 208,33
Övriga	326 224 326,88	288 459 208,33
Skuldebrev	0,00	478 333,12
Övriga	0,00	478 333,12
Aktier och andelar	44 295 877,48	44 845 063,04
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	121 847,91	
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	104 092,80	154 092,80
Derivatinstrument	1 265 634,42	771 617,60
Immateriella tillgångar	18 078,00	21 819,00
Materiella tillgångar	9 263 429,06	11 034 699,23
Förvaltningsfastigheter samt aktier och andelar i förvaltningsfastigheter	4 774 597,15	4 950 556,05
Övriga fastigheter samt aktier och andelar i fastighetssammanslutningar	4 248 219,75	5 803 175,02
Övriga materiella tillgångar	240 612,16	280 968,16
Övriga tillgångar	497 467,18	527 158,99
Resultatregleringar och förskottsbetalningar	759 639,65	972 196,43
Latenta skattefordringar	681 320,47	444 264,05
AKTIVA TOTALT	456 761 016,51	421 140 783,42
PASSIVA		
FRÄMMANDE KAPITAL		
Skulder till kreditinstitut	123 754 226,38	96 074 574,97
Kreditinstitut	123 754 226,38	96 074 574,97
På anfordran betalbara	19 534 226,38	5 074 574,97
Övriga	104 220 000,00	91 000 000,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	272 034 691,28	263 176 299,48
Inlåning	271 972 344,34	263 086 649,56
På anfordran betalbara	263 746 179,63	252 191 494,62
Övriga	8 226 164,71	10 895 154,94
Övriga skulder	62 346,94	89 649,92
På anfordran betalbara	1 787,49	2 187,11
Övriga	60 559,45	87 462,81
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	1 649 620,69	1 029 704,44
Övriga skulder	503 597,54	512 906,49
Övriga skulder	365 430,57	366 770,49
Avsättningar	138 166,97	146 136,00
Resultatregleringar och erhållna förskott	1 897 843,31	2 477 768,65
Latenta skatteskulder	0,00	0,00
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT	399 839 979,20	363 271 254,03
ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER	5 509 877,04	7 568 411,36
Avskrivningsdifferens	5 495,00	9 778,00
Reserver	5 504 382,04	7 558 633,36
EGET KAPITAL		
Andelskapital	26 458 500,00	27 125 200,00
Medlemsandelar	1 121 200,00	1 086 600,00
Avkastningsandelar	25 337 300,00	26 038 600,00
Övriga bundna fonder	2 902 755,09	2 598 205,15
Reservfond	2 635 645,47	2 635 645,47
Fond för verkligt värde	267 109,62	-37 440,32
Fria fonder	2 370 000,00	2 370 000,00
Övriga fonder	2 370 000,00	2 370 000,00
Balanserad vinst (förlust)	16 382 413,98	14 778 677,83
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	3 297 491,20	3 429 035,04
EGET KAPITAL TOTALT	51 411 160,27	50 301 118,03
PASSIVA TOTALT	456 761 016,51	421 140 783,42
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN		
Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part	5 094 897,82	1 752 030,88
Garantier och panter	5 094 897,82	1 752 030,88
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder	17 038 513,01	11 945 016,49
Övriga	17 038 513,01	11 945 016,49
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN TOTALT	22 133 410,83	13 697 047,37

ANDELSBANKEN RASEBORG
Koncerns finansieringsanalys
2018**2017****KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN**

Periodens vinst	1 353 655,01	1 071 579,06
Justeringar i periodens vinst	716 988,68	981 526,90

ÖKNING (-) ELLER MINSKNING (+) AV RÖRELSETILLGÅNGAR
-37 540 518,09
-1 696 932,80

Skuldebrev som är belåningsbara i centralbanker	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	-334 904,03	849 127,10
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	-38 481 255,86	-3 017 832,49
Leasingobjekt	0,00	0,00
Skuldebrev	8 000,00	7 234,50
Aktier och andelar	495 700,23	256 386,33
Derivatinstrument	0,00	0,00
Förvaltningsfastigheter	424 350,52	299 247,60
Övriga tillgångar	347 591,05	-91 095,84

ÖKNING (+) ELLER MINSKNING (-) AV RÖRELSESKULDER
36 257 713,00
-2 933 611,85

Skulder till kreditinstitut och centralbanker	27 721 371,22	-24 352 364,40
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	8 708 140,10	22 034 185,94
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	0,00	0,00
Övriga skulder	-171 798,32	-615 433,39

Betald inkomstskatt	-1 243 338,72	13 299,37
Erhållna utdelningar	1 973 431,15	1 954 459,94

A. KASSAFLÖDE FÖR RÖRELSEN TOTALT
1 517 931,03
-609 679,38
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR

Förvärv av dotter- och intresseföretag	-22 636,06	0,00
Avyttring av dotter- och intresseföretag	0,00	0,00
Investeringar i materiala och immateriala tillgångar	-283 999,84	-390 813,41
Avyttring av materiala och immateriala tillgångar	21 000,00	32 464,00

B. KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR TOTALT
-285 635,90
-358 349,41
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING

Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökningar	0,00	0,00
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	0,00	0,00
Efterställda skulder, ökningar	0,00	0,00
Efterställda skulder, minskningar	0,00	0,00
Andels- och aktiekapital, ökningar	1 388 600,00	2 356 300,00
Andels- och aktiekapital, minskningar	-2 055 300,00	-768 600,00
Utdelningar och räntor på andelskapital	-803 522,54	-752 569,90
Utbetald bonus till ägarkunder	0,00	0,00
Övriga ökningar av kapitalet	0,00	0,00
Övriga minskningar av kapitalet	0,00	0,00

C. KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING TOTALT
-1 470 222,54
835 130,10
D. KURSDIFFERENSER I LIKVIDA MEDEL
-4,78
0,03
NETTOFÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL (A+B+C)
-237 932,19
-132 898,66
LIKVIDA MEDEL VID BÖRJAN AV RÄKENSKAPSPERIODEN
1 119 973,73
1 252 872,39
LIKVIDA MEDEL VID SLUTET AV RÄKENSKAPSPERIODEN
882 041,54
1 119 973,73
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL
-237 932,19
-132 898,66

Erhållna räntor	5 737 343,13	5 712 370,34
Betalda räntor	1 006 023,11	1 288 394,10

Justeringar i periodens vinst

Poster med transaktioner som inte medför betalningar		
Förändring an verkligt värde för handel	-45 643,40	226,73
Orealiserade nettointäkter från valutaverksamhet	4,78	-0,03
Förändring av investeringstillgångarnas verkliga värde	0,00	0,00
Avskrivningar, förändring av avskrivningsdifferens och frivilliga reserver	2 483 923,40	2 851 717,22
Nettoresultat av ändringar i betalningsplaner	0,00	0,00
Nedskrivningar av fordringar	236 859,00	85 825,52
Övriga	-2 024 201,41	-1 956 242,54
	650 942,37	981 526,90
<u>Poster som redovisas utanför kassaflödet från rörelsen</u>		
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	0,00	0,00
Realisationsförluster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	66 046,31	0,00
Utbetald bonus till ägerkunder	0,00	0,00
	66 046,31	0,00
Justeringar totalt	716 988,68	981 526,90
Likvida medel		
Kontanta medel	210 799,45	520 166,08
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	671 242,09	599 807,65
Likvida medel totalt	882 041,54	1 119 973,73

ANDELSBANKEN RASEBORG
Konsernin rahoituslaskelma
2018**2017****LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA**

Kauden voitto	1 353 655,01	1 071 579,06
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	716 988,68	981 526,90

LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)**-37 540 518,09 -1 696 932,80**

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-334 904,03	849 127,10
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-38 481 255,86	-3 017 832,49
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	8 000,00	7 234,50
Osakkeet ja osuudet	495 700,23	256 386,33
Johdannaissovimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	424 350,52	299 247,60
Muut varat	347 591,05	-91 095,84

LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)**36 257 713,00 -2 933 611,85**

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	27 721 371,22	-24 352 364,40
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	8 708 140,10	22 034 185,94
Johdannaissovimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	-171 798,32	-615 433,39

Maksetut tuloverot	-1 243 338,72	13 299,37
Saadut osingot	1 973 431,15	1 954 459,94

A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**1 517 931,03 -609 679,38****INVESTOINTIEN RAHAVIRTA**

Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	-22 636,06	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	0,00	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-283 999,84	-390 813,41
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	21 000,00	32 464,00

B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**-285 635,90 -358 349,41****RAHOITUKSEN RAHAVIRRA**

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	1 388 600,00	2 356 300,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-2 055 300,00	-768 600,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-803 522,54	-752 569,90
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00

C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**-1 470 222,54 835 130,10****D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIN****-4,78 0,03****RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)****-237 932,19 -132 898,66****RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA****1 119 973,73 1 252 872,39****RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA****882 041,54 1 119 973,73****RAHAVAROJEN MUUTOS****-237 932,19 -132 898,66**

Saadut korot	5 737 343,13	5 712 370,34
Maksetut korot	1 006 023,11	1 288 394,10

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	-45 643,40	226,73
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	4,78	-0,03
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	2 483 923,40	2 851 717,22
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	236 859,00	85 825,52
Muut	-2 024 201,41	-1 956 242,54
	650 942,37	981 526,90
<u>Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa</u>		
Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	66 046,31	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	66 046,31	0,00
Oikaisut yhteensä	716 988,68	981 526,90
Rahavarat		
Käteiset varat	210 799,45	520 166,08
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	671 242,09	599 807,65
Rahavarat yhteensä	882 041,54	1 119 973,73

ANDELSBANKEN RASEBORG
Finansieringsanalys

2018

2017

KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN

Periodens vinst	3 297 491,20	3 429 035,04
Justeringar i periodens vinst	-1 749 345,92	-1 728 283,52

ÖKNING (-) ELLER MINSKNING (+) AV RÖRELSETILLGÅNGAR -37 355 401,32 -1 644 634,01

Skuldebrev som är belåningsbara i centralbanker	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	-334 904,03	849 127,10
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	-38 057 669,66	-2 646 081,40
Leasingobjekt	0,00	0,00
Skuldebrev	8 000,00	7 234,50
Aktier och andelar	495 700,23	256 586,33
Derivatinstrument	0,00	0,00
Förvaltningsfastigheter	175 958,90	-24 211,18
Övriga tillgångar	357 513,24	-87 289,36

ÖKNING (+) ELLER MINSKNING (-) AV RÖRELSESKULDER 36 381 322,13 -2 709 962,57

Skulder till kreditinstitut och centralbanker	27 679 651,41	-24 271 980,96
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	8 858 391,80	22 153 909,55
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	0,00	0,00
Övriga skulder	-156 721,08	-591 891,16

Betald inkomstskatt	-1 179 566,21	39 705,74
Erhållna utdelningar	2 073 431,15	2 004 459,94

A. KASSAFLÖDE FÖR RÖRELSEN TOTALT 1 467 931,03 -609 679,38
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR

Förvärv av dotter- och intresseföretag	-22 636,06	0,00
Avyttring av dotter- och intresseföretag	50 000,00	0,00
Investeringar i materiala och immateriala tillgångar	-283 999,84	-390 813,41
Avyttring av materiala och immateriala tillgångar	21 000,00	32 464,00

B. KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR TOTALT -235 635,90 -358 349,41
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING

Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	0,00	0,00
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	0,00	0,00
Efterställda skulder, ökning	0,00	0,00
Efterställda skulder, minskningar	0,00	0,00
Andels- och aktiekapital, ökning	1 388 600,00	2 356 300,00
Andels- och aktiekapital, minskningar	-2 055 300,00	-768 600,00
Utdelningar och räntor på andelskapital	-803 522,54	-752 569,90
Utbetald bonus till ägarkunder	0,00	0,00
Övriga ökning	0,00	0,00
Övriga minskningar av kapitalet	0,00	0,00

C. KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING TOTALT -1 470 222,54 835 130,10
D. KURSDIFFERENSER I LIKVIDA MEDEL -4,78 0,03
NETTOFÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL (A+B+C) -237 932,19 -132 898,66
LIKVIDA MEDEL VID BÖRJAN AV RÄKENSKAPSPERIODEN 1 119 973,73 1 252 872,39
LIKVIDA MEDEL VID SLUTET AV RÄKENSKAPSPERIODEN 882 041,54 1 119 973,73
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL -237 932,19 -132 898,66

Erhållna räntor	5 877 911,93	5 769 997,98
Betalda räntor	1 003 580,25	1 271 782,64

Justeringar i periodens vinst

Poster med transaktioner som inte medför betalningar		
Förändring an verkligt värde för handel	-45 643,40	226,73
Orealiserade nettointäkter från valutaverksamhet	4,78	-0,03
Förändring av investeringstillgångarnas verkliga värde	0,00	0,00
Avskrivningar, förändring av avskrivningsdifferens och frivilliga reserver	-262 528,52	-296 261,09
Nettoresultat av ändringar i betalningsplaner	0,00	0,00
Nedskrivningar av fordringar	236 859,00	85 825,52
Övriga	-1 744 084,09	-1 518 074,65
	-1 815 392,23	-1 728 283,52
<u>Poster som redovisas utanför kassaflödet från rörelsen</u>		
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	0,00	0,00
Realisationsförluster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	66 046,31	0,00
Utbetald bonus till ägerkunder	0,00	0,00
	66 046,31	0,00
Justeringar totalt	-1 749 345,92	-1 728 283,52
Likvida medel		
Kontanta medel	210 799,45	520 166,08
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	671 242,09	599 807,65
Likvida medel totalt	882 041,54	1 119 973,73

ANDELSBANKEN RASEBORG
Rahoituslaskelma
2018**2017****LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA**

Kauden voitto	3 297 491,20	3 429 035,04
Kauden voittoon tehty oikaisut	-1 749 345,92	-1 728 283,52

LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)**-37 355 401,32 -1 644 634,01**

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-334 904,03	849 127,10
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-38 057 669,66	-2 646 081,40
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	8 000,00	7 234,50
Osakkeet ja osuudet	495 700,23	256 586,33
Johdannaissovimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	175 958,90	-24 211,18
Muut varat	357 513,24	-87 289,36

LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)**36 381 322,13 -2 709 962,57**

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	27 679 651,41	-24 271 980,96
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	8 858 391,80	22 153 909,55
Johdannaissovimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	-156 721,08	-591 891,16

Maksetut tuloverot	-1 179 566,21	39 705,74
Saadut osingot	2 073 431,15	2 004 459,94

A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**1 467 931,03 -609 679,38****INVESTOINTIEN RAHAVIRTA**

Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	-22 636,06	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	50 000,00	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-283 999,84	-390 813,41
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	21 000,00	32 464,00

B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**-235 635,90 -358 349,41****RAHOITUKSEN RAHAVIRRA**

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	1 388 600,00	2 356 300,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-2 055 300,00	-768 600,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-803 522,54	-752 569,90
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00

C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**-1 470 222,54 835 130,10****D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIN****-4,78 0,03****RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)****-237 932,19 -132 898,66****RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA****1 119 973,73 1 252 872,39****RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA****882 041,54 1 119 973,73****RAHAVAROJEN MUUTOS****-237 932,19 -132 898,66**

Saadut korot	5 877 911,93	5 769 997,98
Maksetut korot	1 003 580,25	1 271 782,64

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	-45 643,40	226,73
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	4,78	-0,03
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	-262 528,52	-296 261,09
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	236 859,00	85 825,52
Muut	-1 744 084,09	-1 518 074,65
	-1 815 392,23	-1 728 283,52
<u>Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa</u>		
Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	66 046,31	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	66 046,31	0,00
Oikaisut yhteensä	-1 749 345,92	-1 728 283,52
Rahavarat		
Käteiset varat	210 799,45	520 166,08
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	671 242,09	599 807,65
Rahavarat yhteensä	882 041,54	1 119 973,73

PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDET AV ANDELSBANKENS BOKSLUT

1.1 ALLMÄNT

Andelsbanken är en inlåningsbank i andelslagsform som ägs av sina medlemmar och som bedriver lokal hushållsbanksrörelse inom sitt verksamhetsområde.

Andelsbanken är medlem i centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker, OP Andelslag. OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Nedan redogörs för de viktigaste redovisningsprinciper som tillämpats på bokslutet. De har konsekvent iakttagits under alla räkenskapsperioder som redovisats, om inte annat anges.

1.2 DET SOLIDARISKA ANSVARET OCH OP GRUPPEN

Sammanslutningen av andelsbanker (nedan OP Gruppen) idkar bank- och försäkringsrörelse. Den är en sådan ekonomisk helhet som avses i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. I sammanslutningen ansvarar OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut i sista hand solidariskt för varandras skulder och förbindelser. Andelsbanken konsolideras i OP Gruppens bokslut. Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens bokslut upprättas som en sammanställning av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut. OP Andelslag och dess medlemsandelsbanker har inte ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna. Därför har ett tekniskt moderföretag utsetts för OP Gruppen. Det konsoliderade bokslutet ska också omfatta sådana sammanslutningar, i vilka ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslagen. OP Gruppens andelskapital utgörs av andelsbanksmedlemmarnas sådana medlemsinsatser som banken har en absolut rätt att vägra lösa in.

En kopia av OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på besöksadressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

1.3 GRUND FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET

Andelsbankens bokslut upprättas och ställs upp i enlighet med kreditinstitutslagen, finansministeriets förordning om bokslut, koncernbokslut och verksamhetsberättelse i kreditinstitut och värdepappersföretag, bokföringslagen och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om bokföring och årsredovisning inom finanssektorn. Dessutom ger centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker, OP Andelslag, anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper samt för upprättande av bokslut. De nedan beskrivna bokslutsprinciperna är enhetliga för OP Andelslags alla medlemsandelsbanker. En medlemsandelsbank har nödvändigtvis inte alla poster som ingår i de här bokslutsprinciperna.

Andelsbanken tog 1.1.2018 i bruk de delar av standarden IFRS 9 "Finansiella instrument" som ingår i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar (2/2016) samt de övriga ändringar som följer av att standarden IFRS 9 trätt i kraft 1.1.2018. Bokslutsprinciperna för finansiella instrument presenteras för jämförelseåret 2017 i avsnitt 1.5.2 och för 2018 i enlighet med standarden IFRS 9 i avsnitten 1.5.3–1.5.7.

1.4 KONSOLIDERINGSPRINCIPER

1.4.1 Koncernbokslutets omfattning

Andelsbankens koncern består av moderandelsbanken och dess dotterföretag. Dotterföretagen är företag där koncernen har bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande uppkommer då koncernen innehar över hälften av röstetalet eller koncernen annars har bestämmande inflytande. Dotterföretagens bokslut konsolideras enligt förvärvsmetoden. Intresseföretag där koncernen har betydande inflytande konsolideras enligt

kapitalandelsmetoden. Betydande inflytande uppstår då koncernen innehar 20–50 procent av röstetalet eller då koncernen i övrigt innehar betydande inflytande men inte bestämmande inflytande.

Dotter- och intresseföretag av mindre betydelse lämnas utanför koncernbokslutet. Sådana är dotter- och intresseföretag i vilka balansomslutningen är mindre än en procent av moderföretagets balansomslutning och mindre än 10 miljoner euro. Om balansomslutningen för ett sådant dotter- eller intresseföretag tillsammans med balansomslutningarna för andra sådana dotter- och intresseföretag som hör till koncernen utgör minst fem procent av koncernbalansomslutningen, konsolideras det i koncernbokslutet.

Dotterföretag och intresseföretag som förvärvats under räkenskapsperioden konsolideras i koncernbokslutet från och med förvärvstidpunkten. Dotter- och intresseföretag som sålts under räkenskapsperioden konsolideras fram till försäljningstidpunkten.

1.4.2 Konsolidering

Anskaffningsvärdet för dotterföretag elimineras mot eget kapital enligt balansräkningen per förvärvstidpunkten. Den del av anskaffningsvärdet som över- eller understiger beloppet av eget kapital vid förvärvstidpunkten tas upp som koncerngoodwill eller negativ koncerngoodwill i balansräkningen till den del som de inte tas upp som ökning eller minskning av tillgångs- eller skuldposterna. Koncerngoodwill avskrivs i regel enligt plan periodiserad på högst fem år.

Vid upprättandet av koncernbokslutet elimineras koncerninterna affärstransaktioner, interna netton, intern vinstutdelning samt inbördes fordringar och skulder. Minoritetsandelarna skiljs åt från resultatet och det egna kapitalet och redovisas som en separat post i resultaträkningen och i balansräkningen bland det egna kapitalet. Minoritetsandelar av dotterföretagens fastigheter tas upp bland övriga fastigheter.

Av intresseföretagen införlivas i koncernresultaträkningen en andel som motsvarar koncernens innehav av företagets vinst eller förlust under räkenskapsperioden och den presenteras i resultaträkningen på en separat rad Andel av intresseföretagens resultat. I resultatet beaktas också förändringen av intresseföretagens avskrivningsdifferens och reserver med avdrag för den uppskjutna skatteskulden. I koncernbalansräkningen har anskaffningsvärdet av intresseföretag och koncernens resultat för den föregående räkenskapsperioden samt räkenskapsperiodens resultat ökats eller minskats med koncernens andel av förändringar i nettoförmögenheten efter förvärvet.

Ett fastighetsbolag som hör till koncernen kan lämna avskrivningarna enligt plan ogjorda i sitt separata bokslut. I koncernbokslutet korrigeras avskrivningarna enligt plan.

1.5 FINANSIELLA INSTRUMENT

1.5.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter.

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris, baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmodell för respektive produkt. Värderingsmodellerna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i den senaste tidens marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid balansstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågavarande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

1.5.2 Kategorisering och värdering jämförelseåret 2017

De finansiella instrumenten kategoriseras i fyra klasser: finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, investeringar som hålls till förfall, lån och övriga fordringar samt finansiella tillgångar som kan säljas. Klassificeringen beror på för vilket syfte ifrågavarande finansiella tillgångar och skulder har förvärvats. De finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen kan fördela sig på två underkategorier som är finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel samt finansiella tillgångar och skulder som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Som bokföringsgrund för de finansiella tillgångarna används dagen för affären. En post som hör till de finansiella tillgångarna tas bort från balansräkningen när den avtalsbaserade rätten till kassaflödena från en post bland de finansiella tillgångarna har löpt ut.

Som anskaffningsvärde för en fordran bokförs det verkliga värdet som i regel är det belopp som har betalats för fordran vid förvärvstidpunkten. I anskaffningsvärdet inkluderas transaktionsutgifterna som hänför sig till lån och övriga fordringar, investeringar som hålls till förfall och till finansiella tillgångar som kan säljas. Transaktionsutgifterna för finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen bokförs som kostnader vid förvärvstidpunkten.

1.5.2.1 Finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel jämförelseåret 2017

Som tillgångar som innehas för handel kategoriseras skuldebrev samt aktier och andelar som har förvärvats i syfte att dra nytta av förändringar i marknadspriserna på kort sikt. Som instrument som innehas för handel behandlas också alla derivatinstrument, förutom derivat som är identifierade och effektiva säkringsinstrument eller garantiavtal.

1.5.2.2 Finansiella tillgångar och skulder som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen jämförelseåret 2017

I bokslutet kan man under vissa förutsättningar till verkligt värde ta upp också andra finansiella tillgångar och skulder som uppfyller vissa villkor, om beslutet om att bestående ta upp de här posterna till verkligt värde fattas då en sådan post redovisas i bokföringen för första gången. I andelsbanken kan man i den här posten ta upp endast ett sådant instrument bland de finansiella tillgångarna till vilket ansluter sig ett eller flera sådana inbäddade derivat som man i annat fall måste ta upp separat från det här instrumentet i bokföringen och värdera till verkligt värde.

Finansiella tillgångar och skulder som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen värderas till verkligt värde, och förändringar i det verkliga värdet samt realisationsvinster och -förluster bokförs på resultatposten Nettointäkter från värdepappershandel.

1.5.2.3 Investeringar som hålls till förfall jämförelseåret 2017

Investeringar som hålls till förfall är finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar och som förfaller en viss dag och som har förvärvats med avsikt och förmåga att hållas till förfall. Investeringar som hålls till förfall upptas vid första redovisningstillfället i bokföringen till verkligt värde, med tillägg av transaktionsutgifterna. Senare värderas de i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet med effektivräntemetoden. Differensen mellan obligationslånens nominella värde och anskaffningsvärde periodiseras som ränteintäkt på den återstående löptiden. Motposten bokförs som en ökning eller minskning av värdepappersnetto bokförda värde.

Nedskrivningar av investeringar som hålls till förfall granskas enligt samma principer som nedskrivningar av lån och fordringar. Som nedskrivning av skuldebrev bokförs differensen mellan skuldebrevens bokförda värde och det lägre nuvärdet av framtida kassaflöde. Nedskrivningarna resultatförs på resultatposten Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar.

Om det finns objektiva belägg för att värdet av en obligation som hör till finansiella tillgångar som hålls till förfall har sjunkit, resultatförs nedskrivningen på resultatposten Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar.

1.5.2.4 Lån och övriga fordringar jämförelseåret 2017

Som lån och övriga fordringar kategoriseras finansiella tillgångar som är krediter beviljade av andelsbanken och därmed jämförbara finansiella avtal samt onoterade skuldebrev.

Lån och övriga fordringar värderas enligt det upplupna anskaffningsvärdet med effektivräntemetoden. Om värdet av ett lån eller en fordran på balansdagen till följd av nedskrivning är lägre än det upplupna anskaffningsvärdet, värderas det till det med nedskrivningen minskade upplupna anskaffningsvärdet.

På lån och övriga fordringar bokförs individuella och gruppvisa nedskrivningar. En nedskrivning bokförs då det finns objektiva belägg för att hela fordran inte kommer att kunna drivas in.

Värdet av en fordran har försämrats om det uppskattade nuvärdet av det framtida kassaflödet från fordran – med beaktande av säkerheten – är mindre än summan av det bokförda värdet av kreditens kapital och obetalda räntor. Det framtida kassaflödet diskonteras med kreditens ursprungliga effektiva ränta. Om krediten har rörlig ränta, används den avtalsenliga räntan vid granskningstidpunkten som diskonteringsränta. Storleken på den nedskrivning som resultatförs utgörs av differensen mellan lånets bokföringsvärde och det lägre nuvärdet av framtida kassaflöde.

Processen för bedömning av nedskrivningar sker i två steg. Nedskrivningarna bedöms individuellt för betydande lån och fordringar. Om lån och andra fordringar inte granskas individuellt, hör de till gruppvisa nedskrivningar. Som gruppvisa nedskrivningar bokförs de förluster som uppkommit men ännu inte rapporterats och som ännu inte kan hänföras till ett bestämt kundlån. En gruppvis nedskrivning baserar sig på en statistisk modell som används för att beräkna det ekonomiska kapitalkravet. I modellen grupperas fordringarna i klasser enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller. En gruppvis nedskrivning beräknas på basis av den förväntade förlusten. Dessutom beaktas i beräkningen de diskonterade nuvärdena på säkerheterna. Dessutom värderas i modellen tidpunkten för den händelse som gett upphov till förlusten med en s.k. uppkomstperiod.

Om betalningsplanen för en kredit ändras, klassificeras orsaken till ändringen och allvarlighetsgraden med en intern skala. En del ändringar i betalningsplanerna sker inom hanteringen av kundrelationer och de beror inte på att kundens betalningsförmåga har försvagats. De här ändringarna inverkar inte på bokföringen av nedskrivningar. I vissa fall ges eftergifter i fråga om lånevillkoren på grund av att kunders betalningsförmåga försämrats, t.ex. amorteringsfrihet för en begränsad tid eller andra omstruktureringar av krediter, för att trygga kundens betalningsförmåga och begränsa kreditrisken hos åtagandena. Ändringar i betalningsplaner som beror på att kundens betalningsförmåga har försvagats inverkar tillsammans med de övriga kriterierna försvagande på kundens ratingklass och ökar därmed beloppet på den gruppvisa nedskrivningen. Ändringar i betalningsplaner med den högsta allvarlighetsgraden inverkar också på hur krediterna styrs till den individuella

nedskrivningsprövningen. Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en proaktiv mätare för kundernas betalningsförmåga.

Nedskrivningarna bokförs som avdrag från krediternas balanspost och i resultaträkningen på posten Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden. Efter redovisningen av nedskrivningen fortsätter räntan att intäktsföras på det nedskrivna beloppet.

Ett lån tas bort från balansräkningen då alla indrivningsåtgärder har slutförts eller då ett separat beslut har fattats om det. Betalningar som erhålls efter det här resultatförs som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

Om det finns objektiva belägg för att betalningsförmågan hos en kund som tidigare omfattats av individuell nedskrivningsprövning har återhämtat sig, bedöms nedskrivningsbeloppet på nytt och de förändringar som den förbättrade betalningsförmågan medför resultatförs.

1.5.2.5 Finansiella tillgångar som kan säljas jämförelseåret 2017

Finansiella tillgångar som kan säljas är finansiella tillgångar som inte har inkluderats i de ovan nämnda klasserna av finansiella tillgångar. De finansiella tillgångar som kan säljas består i huvudsak av skuldebrev, långfristiga aktieplaceringar samt andra aktier och andelar som är nödvändiga för verksamheten. Finansiella tillgångar som kan säljas bokförs vid köptidpunkten i balansräkningen till anskaffningsvärdet, dvs. det verkliga värdet av det vederlag som betalats för dem utökat med de transaktionsutgifter som direkt kan riktas till förvärvet. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde i balansräkningen. Då det verkliga värdet inte kan fastställas tillförlitligt, värderas aktier och andelar som är nödvändiga för verksamheten samt andra onoterade aktier och andelar till anskaffningsvärdet. Förändringarna i verkligt värde bokförs bland eget kapital i Fonden för verkligt värde, från vilken de bokförs på resultatposten Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas, då tillgångsposten säljs, skuldebrevet förfaller eller det har konstaterats att deras värde har sjunkit. På samma resultatpost bokförs också realisationsvinster och -förluster på de här finansiella tillgångarna.

I fråga om finansiella tillgångar som kan säljas betraktas som objektiva belägg för skuldebrevs del till exempel en avsevärd negativ förändring i emittentens kreditriskklassificering eller för ett egetkapitalinstruments del en betydlig eller långvarig nedgång under anskaffningsvärdet i dess verkliga värde. Nedskrivningen resultatförs på resultatposten Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas.

Om det verkliga värdet av finansiella tillgångar som kategoriserats som finansiella tillgångar som kan säljas senare stiger, och det finns objektiva belägg för att värdestegringen ansluter sig till en händelse efter nedskrivningen, återförs nedskrivningen och redovisas i resultaträkningen.

1.5.2.6 Övriga finansiella skulder jämförelseåret 2017

I kategorin Övriga finansiella skulder upptas övriga finansiella skulder än finansiella skulder som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen. Skulden upptas i balansräkningen till det värde som erhållits för den vid förvärvstidpunkten. Differensen mellan skuldens nominella värde och anskaffningsvärde periodiseras enligt effektivräntemetoden som räntekostnad på avtalets återstående löptid. Motposten bokförs som ökning eller minskning av skuldens bokförda värde.

Andelsbanken kan delta i OP-Bostadslånebanken Abp:s mellankreditsmodell där andelsbanken får en betydande mellankredit för finansiella skulder av OP-Bostadslånebanken Abp då krediter med säkerhet i bostäder som ingår i andelsbankens balansräkning tecknas som säkerhet för obligationslån från OP-Bostadslånebanken Abp.

1.5.3 Värderingsmetoder 2018

1.5.3.1 Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde är det belopp till vilket den finansiella tillgången eller den finansiella skulden värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv.

Effektivräntemetoden diskonterar exakt de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under den förväntade löptiden för den finansiella tillgången eller finansiella skulden till redovisat bruttovärde för en finansiell tillgång eller till det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell skuld. Vid beräkning av effektivräntan uppskattas de förväntade kassaflödena genom att beakta samtliga avtalsvillkor för det finansiella instrumentet utan att beakta de förväntade kreditförlusterna ("ECL"). Beräkningen innefattar alla avgifter och punkter som betalats eller erhållits av avtalsparterna, och som är en integrerad del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra premier eller rabatter. Avgifter som ingår i räntan för ett finansiellt instrument omfattar t.ex. expeditions- och uppläggningsavgifter i samband med uttag av lån. Sådana avgifter periodiseras på det finansiella instrumentets förväntade löptid eller på en kortare period, i tillämpliga fall. Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument redovisas i enlighet med bokföringslagen. Sådana avgifter är t.ex. avgifter som tas ut för förvaltning av lån.

De förväntade kreditförlusterna ska inkluderas i de uppskattade kassaflödena vid beräkningen av den kreditjusterade effektivräntan för finansiella tillgångar som anses vara kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (s.k. "POCI").

Ränteintäkter

Ränteintäkterna beräknas genom tillämpning av effektivräntan på det redovisade bruttovärdet för en finansiell tillgång med undantag av följande:

- a) köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar, för vilka tillämpas kreditjusterad effektivränta på en finansiell tillgångs upplupna anskaffningsvärde
- b) finansiella tillgångar som inte är köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar men som senare har blivit kreditförsämrade finansiella tillgångar (eller som befinner sig i steg 3). För de här finansiella tillgångarna ska effektivräntan tillämpas på den finansiella tillgångens upplupna anskaffningsvärde (dvs. efter avdrag av det redovisade nettovärdet av den förväntade kreditförlusten).

1.5.3.2 Det första redovisningstillfället och den första värderingen

Vid det första redovisningstillfället ska en finansiell tillgång eller finansiell skuld värderas till det verkliga värdet plus eller minus, när det gäller en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultatet, transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärv eller emission av den finansiella tillgången eller finansiella skulden. Omedelbart efter det första redovisningstillfället ska för en finansiell tillgång redovisas en förlustreserv för förväntade kreditförluster, om den finansiella tillgången värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via fonden för verkligt värde. Det här medför att en förlust redovisas i resultatet för finansiella tillgångar som nyligen getts ut eller köpts.

1.5.4 Klassificering och efterföljande värdering av finansiella tillgångar

Andelsbanken har från 1.1.2018 klassificerat finansiella tillgångar i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde
- Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

1.5.4.1 Krediter och skuldebrev

Klassificeringen och den efterföljande värderingen av krediter och skuldebrev beror på följande faktorer:

- a) Andelsbankens affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar
- b) egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

På basis av de här faktorerna ska Andelsbanken klassificera krediter och skuldebrev i följande tre värderingskategorier:

- 1) Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En posts bokförda värde

innehåller en förlustreserv för förväntade kreditförluster och ränteintäkterna redovisas bland ränteintäkterna med effektivräntemetoden.

- 2) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar. Dessutom ska de avtalade villkoren vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Ändringarna i verkligt värde redovisas i fonden för verkligt värde. Nedskrivningsvinster eller -förluster samt valutakursvinster eller -förluster resultatförs. När en finansiell tillgång tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten i fonden för verkligt värde från eget kapital till resultatet som en omklassificeringsjustering till nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde. De ränta som beräknats med effektivräntemetoden redovisas bland ränteintäkterna.
- 3) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet är finansiella tillgångar som innehas för handel eller finansiella tillgångar som inte uppfyller kriterierna för värdering till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via fonden för verkligt värde. Vinsterna och förlusterna redovisas bland nettointäkterna från värdepappershandel.

Affärsmodell

Med affärsmodell avses hur Andelsbanken förvaltar sina finansiella tillgångar för att generera kassaflöden. Andelsbankens affärsmodell avgör huruvida enbart insamling av avtalsenliga kassaflöden eller insamling av avtalsenliga kassaflöden och försäljning av finansiella tillgångar leder till kassaflöden eller om det är fråga om handel. Finansiella tillgångar som hör till affärsmodellen med handel värderas i resultatet. Vid bedömningen av affärsmodellen beaktar Andelsbanken kommande åtgärder för att nå affärsmodellens mål. Bedömningen omfattar tidigare erfarenhet av insamlingen av kassaflöden, hur affärsrörelsemodellen och de finansiella tillgångar som innehas i enlighet med den ska värderas samt hur det rapporteras till nyckelpersoner i företagets ledning, hur riskerna hanteras och hur cheferna för affärsrörelsen belönas. Till exempel innehas bolån som Andelsbank beviljat för att samla in avtalsenliga kassaflöden.

Egenskaperna hos kassaflödena

Då Andelsbankens affärsmodell är en annan än handel, bedömer Andelsbanken om avtalsenliga kassaflöden är förenliga med ett grundläggande lånearrangemang eller inte. I ett grundläggande lånearrangemang består de avtalsenliga kassaflödena endast av betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet ("SPPI"), och ersättning för pengars tidsvärde, kreditrisk, utlåningsrisker samt en vinstmarginal är oftast de mest betydande delarna av räntan. Största delen av Andelsbankens finansiella tillgångar består av grundläggande lånearrangemang.

Alla krediter som Andelsbanken beviljat privatkunder och en del av företagskundernas krediter innehåller en möjlighet till återbetalning i förtid. Villkoren motsvarar dock grundläggande lånearrangemang, eftersom beloppet för förtida inlösen representerar ett avtalsenligt nominellt belopp och upplupen (men ännu inte reglerad) avtalsenlig ränta, vilket kan inbegripa ytterligare ersättning för förtida uppsägning av avtalet.

För skuldebrevens del testas egenskaperna hos kassaflödena med Bloombergs SPPI-verktyg. Resultatet från verktyget leder till att SPPI-testet antingen godkänns eller förkastas. Metoden identifierar ur avtalsvillkoren flera olika element som inverkar på om SPPI-definitionen uppfylls eller inte.

Då de avtalsenliga kassaflödena är exponerade för t.ex. förändringar i aktiekurser eller låntagarens ekonomiska resultat, är det inte fråga om ett grundläggande lånearrangemang, och sådana finansiella tillgångar ska värderas via resultatet. Typiska exempel på det här är olika fondplaceringar som inte uppfyller definitionen på eget kapital enligt IAS 32 i emittentens bokslut.

Inbäddade derivat som ingår i de finansiella tillgångarna skiljs inte åt från värdavtalet utan de beaktas i den totala bedömningen av avtalsenliga kassaflöden.

Om affärsmodellen för förvaltningen av finansiella tillgångar ändras, kan det bli nödvändigt att omklassificera de finansiella tillgångarna. Omklassificeringen tillämpas framåtriktat från dagen för omklassificeringen. Sådana förändringar förväntas ske synnerligen sällan.

1.5.4.2 Egetkapitalinstrument

Egetkapitalinstrument är instrument som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. Oftast utgörs egetkapitalinstrumenten av aktieplaceringar.

Egetkapitalinstrument värderas senare till verkligt värde via resultatet, utom då Andelsbanken gjort ett oåterkalleligt val vid första redovisningstillfället att efterföljande förändringar i verkligt värde för särskilda investeringar i egetkapitalinstrument som inte ingår i handelsrörelsen, och som annars skulle värderas till verkligt värde via resultatet, redovisas i fonden för verkligt värde. Sådana investeringar utgörs av andelsbankernas strategiska placeringar i andelskapital i andelsbankernas centralinstitut OP Andelslag (tilläggsandelar och medlemsandelar), vars nominella värde motsvarar det verkliga värdet. De här investeringarna medför varken realisationsvinster eller realisationsförluster. Räntorna på andelskapital redovisas bland intäkterna från egetkapitalinstrument. Beloppet på den ränta som betalas fastställs årligen vid OP Andelslags andelsstämma. Utdelningar för egetkapitalinstrument som innehåses för handel redovisas också via resultatet bland intäkter från egetkapitalinstrument.

1.5.4.3 Modifiering av avtalsenliga kassaflöden

Ändringar i betalningsplanen utgör åtgärder inom normala kundrelationer, men förekommer också i fall där kundens betalningsförmåga har försämrats. Då måste ett anstånd – till exempel amorteringsfrihet – ges till lånevillkoren på grund av den försvagade betalningsförmågan för en begränsad tid. Vanligtvis omförhandlas de avtalsenliga kassaflödena för lån i sådana fall, eller så modifieras de på något annat sätt så att lånen inte tas bort från balansräkningen. Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en proaktiv mätare för kundernas betalningsförmåga.

Om ändringarna i lånevillkoren är betydande eller om ett lån annars omförhandlas, tar Andelsbanken bort det ursprungliga lånet ur balansräkningen och redovisar samtidigt det nya, ändrade lånet i balansräkningen. I sådana fall ska modifieringens datum behandlas som det första redovisningstillfället för lånet vid tillämpning av nedskrivningskraven på det modifierade lånet. Det här innebär vanligtvis att man värderar förlustreserven till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. Andelsbanken klassificerar orsakerna till ändringen och svårighetsgraderna med en intern klassificering som följer upp om det vid borttagningen ur balansräkningen har funnits bevis för att det modifierade lånet är kreditförsämrat vid första redovisningstillfället. I så fall redovisas lånet som en utgiven kreditförsämrad finansiell tillgång. Det här skulle till exempel kunna inträffa i en situation där det föreligger en betydande modifiering av en nödlidande tillgång.

I övriga fall tas finansiella tillgångar bort från balansräkningen då de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller då Andelsbanken överför den finansiella tillgången till en annan part, och överföringen uppfyller villkoren för borttagande från balansräkningen.

1.5.5 Nedskrivningar

Förväntade kreditförluster beräknas på basis av alla balansposter som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via fonden för verkligt värde (övriga än egetkapitalinstrument) samt låneåtaganden och finansiella garantiavtal utanför balansräkningen. Förväntade kreditförluster ska redovisas varje balansdag och de ska beskriva:

- a) ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera ett intervall av möjliga utfall,
- b) pengarnas tidsvärde, och
- c) rimliga och verifierbara uppgifter som är tillgängliga utan onödiga kostnader eller insatser på balansdagen för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

1.5.5.1 Klassificering av avtal i tre nedskrivningssteg

Avtalen klassificeras i tre steg. De olika stegen beskriver hur en kredits kvalitet försvagats efter det första redovisningstillfället.

- Steg 1: avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för 12 månader.
- Steg 2: avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för hela löptiden.
- Steg 3: fallerande avtal, för vilka också beräknas ECL för hela löptiden.

Dessutom omfattas avtal som vid det första redovisningstillfället beviljats som kreditförsämrade alltid under hela löptiden av beräkningen av förväntad förlust (POCI).

Definition på fallissemang (default)

Andelsbanken tillämpar för kalkyleringen enligt standarden IFRS 9 samma definition på fallissemang som tillämpas i de interna kreditriskmodellerna (IRB). Fallissemang bedöms med OP Gruppens interna klassificeringssystem för betalningsbeteendet. För privatkunderna tillämpas definitionen på fallissemang för varje avtal medan granskningen av företagskunderna sker kundgruppsspecifikt. En kund klassificeras som insolvent då det är sannolikt att kunden inte betalar sina kreditförpliktelser helt och hållet utan att Andelsbanken vidtar åtgärder (t.ex. realiserar säkerheter), eller senast då en betalning som hör till de finansiella tillgångarna är försenad i mer än 90 dagar.

Definitionen på fallissemang baserar sig på artikel 178 i Europaparlamentet och rådets förordning EU nr 575/2013 (CRR).

Kundens fallissemang upphör då den inte längre uppfyller definitionen på fallissemang. Efter det återförs betalningsbeteendeklassen med 6 månaders fördröjning.

Betydande ökning av kreditrisker

De förväntade kreditförlusterna beräknas avtalsenligt antingen för 12 månader eller för hela löptiden beroende på om instrumentets kreditrisk på balansdagen har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället eller inte. En betydlig ökning i kreditrisken bedöms med såväl kvalitativa som kvantitativa kriterier. Exponeringar med anstånd betraktas som ett kvalitativt kriterium. De övriga kvalitativa kriterierna består av olika mätare av kreditrisk (t.ex. kovenantbrott) och de beaktas i klassificeringsmodellerna eller i bedömningen av klassen för betalningsbeteendet.

Andelsbanken har för att fastställa betydande ökning av kreditrisken inkluderat relativa och absoluta tröskelvärden och beaktat alla rimliga och verifierbara uppgifter.

En kvantitativ förändring bedöms under hela löptiden med PD-tal (PD-kurva) utifrån en relativ förändring. Ursprunglig PD-kurva för hela löptiden beräknas vid den tidpunkt då krediten beviljats med beaktande av makroekonomiska faktorer. Efter det fastställs den naturliga godtagbara variationsbredden för när kreditrisken inte anses ha ökat märkbart under lånets återstående löptid. En godtagbar variationsbredd har modellerats separat för privatkunder och företagskunder. Resultatet är en s.k. tröskelvärdeskurva, som man varje balansdag jämför med PD-kurvan för den del av löptiden som då återstår: om tröskelvärdet överskrids, har kreditrisken ökat betydligt och för krediten redovisas en kreditförlust som beräknats för kreditens hela löptid. Utöver den här gränsen för relativ förändring krävs att det skett en försämring i ratingklassen från det första redovisningstillfället för att övergången till beräkning av ECL för hela löptiden inte ska ske enbart på grund av tid. Dessutom tillämpas på de svagaste ratingklasserna den absoluta gränsen för ratingklasser.

Utöver de kriterier som nämns ovan har kreditrisken för en finansiell tillgång ökat betydligt efter det första redovisningstillfället, om de avtalsenliga betalningarna är försenade mer än 30 dagar.

Då Andelsbanken bedömer om kreditrisken ökat betydligt har den inte tillämpat övergångsbestämmelsen om motbevisbar presumtion enligt standarden IFRS 9 på avtal, för vilka det inte är möjligt att beräkna ett ursprungligt PD för hela löptiden utan orimliga kostnader och arbetsinsatser.

Andelsbanken följer regelbundet upp hur effektivt de kriterier som nämns ovan upptäcker att kreditrisken har ökat betydligt innan avtalsenliga betalningar har varit förfallna mer än 30 dagar samt att avtal i regel inte överförs från nedskrivningssteg 1 direkt till nedskrivningssteg 3, och vidtar de kalibreringar som behövs i sättet att beräkna den relativa förändringen.

1.5.5.2 Beräkningsmetoder

Förväntade kreditförluster beräknas i regel systembaserat och avtalsspecifikt med metoden för sannolikheten för fallissemang/förlust vid fallissemang (PD/LGD-metoden) för alla privatkunders och företagskunders åtaganden. Dessutom används för de största företagsexponeringarna i steg 3 en kassaflödesbaserad ECL-beräkningsmetod som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

1.5.5.2.1 PD/LGD-metoden

De förväntade kreditförlusterna beräknas för varje avtal med modellerade riskparametrar och formeln $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen. PD beskriver sannolikheten för fallissemang i enlighet med definitionen för fallissemang nedan. LGD beskriver förlusten vid fallissemang, och den påverkas bl.a. av beloppet och typen av säkerheter och olika garantier. EAD beskriver exponeringsbeloppet vid fallissemang medräknat den exponering som ingår i balansräkningen (kapital och upplupen ränta) samt det förväntade syftet för poster utanför balansräkningen vid fallissemang.

ECL beräknas utifrån tre olika scenarier. Riskparametrarna PD, LGD och EAD beräknas på årsplanet i varje scenario. De årliga ECL-talen diskonteras på balansdagen, och med talen för de olika scenarierna beräknas ett ECL som viktats med sannolikheter. Som diskonteringsfaktor används avtalets effektiva ränta eller en uppskattning av det. Avtalets återstående löptid är begränsad till högst 30 år i beräkningarna.

Modellerna för sannolikheten för fallissemang under ett avtals hela löptid (lifetime PD) har upprättats separat för privatkunder och företagskunder. Centralt för PD-modellerna är avtalets ratingklass, kreditens ålder (privatkunder) samt modellens undersegment som bestäms för företagskunder utifrån en klassificeringsmodell och för privatkunder utifrån produkttyp. Dessutom är PD-estimaterna beroende av makroekonomiska faktorer och prognoserna för dem i de olika scenarierna.

Modellen för förlusten vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter: 1) sannolikheten för återhämtning från fallissemang, 2) återbäring från skulder med säkerhet och 3) återbäring från skulder utan säkerhet. De olika komponenternas värden beror främst på produkttyp, bransch (företag) och säkerhetstyp. De makroekonomiska faktorerna och prognoserna för dem påverkar de två första komponenterna.

Avtalets ansvar vid fallissemang för hela löptiden (lifetime EAD) består beroende på produkttyp av avtalsenliga kassaflöden, förväntad kapacitet, sannolikheten för återbetalning i förtid samt en löptidsmodell.

Hur avtals giltighetstid fastställs

Ett avtals giltighetstid består för skuldebrevslån av avtalets löptid som beaktar de låneamorteringar som följer av betalningsplanen. Modellen för återbetalning i förtid tillämpas på skuldebrevslån med säkerhet (exkl. fallerade), men den minskar inte löptiden för avtalet utan beaktas som en del av avtalets EAD.

Revolverande krediter utgörs av avtal som gäller tills vidare. För dem har upprättats modeller med en förväntad löptid. Löptiden i modellen beror på produkttyp och ratingklass. Den är i snitt ca 15 år.

Framtidsinriktad information

I beräkningsmodellen inkluderas framtidsinriktad information och makroekonomiska scenarier. OP Gruppens ekonomer uppdaterar de makroekonomiska scenarierna kvartalsvis, och de är de samma som också annars används i Andelsbankens ekonomiska årsplanering. De makroekonomiska prognoserna omfattar 5 år och de har extrapolerats till 30 år med produktionsfunktioner. De makroekonomiska faktorer som använts är: BNP-tillväxt, arbetslöshetsgrad, ökning i investeringar, inflation, förändring i inkomstnivå och 12 mån. euribor. Dessutom används bostadsprisindex i LGD-modellerna. De scenarier som används är tre: bas, stark och svag. Sannolikheten för fallissemang har beräknats också för scenarierna.

Det ingår en stor mängd osäkerhet i att upprätta makroekonomiska prognoser och att projicera dem mot framtiden ända upp till 30 år. De faktiska resultaten kan därför avvika betydligt från prognoserna. Andelsbanken har analyserat att förhållandet mellan komponenterna för de riskparametrar som används i ECL-kalkyleringen och förändringarna i makroekonomiska faktorer inte är lineärt. De makroekonomiska prognoserna påvisar därmed Andelsbankens bästa uppfattning om vilka scenarier och resultat som är möjliga.

1.5.5.2 Den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare

För de största företagsexponeringarna i steg 3, vilka omfattas av R-ratingmodellen beräknas ECL som en kundspecifik bedömning från egna medarbetare med en kassaflödesbaserad metod. De egna medarbetarnas bedömningar upprättas i samband med rating- eller kreditbeslut.

Den framtidsinriktade information som ska utnyttjas vid beräkningen utgör en del av den kreditvärdighetsbedömning och den ratingframställan som kreditanalytikern upprättat för företaget. I dem ska man ta ställning till hur marknaden, konkurrensläget och det förväntade kassaflödet kommer att utveckla sig. I beräkningen beaktas också scenarier som beskriver förändringar i de makroekonomiska variablerna (stark, bas och svag), och kundens viktade förväntade kreditförlust beräknas utifrån dem. Då scenarierna byggs upp utnyttjar man de scenarier som använts i PD/LGD-modellen.

Då en kund som omfattas av en kundspecifik ECL-bedömning från egna medarbetare inte längre uppfyller kriterierna för fallissemang, och kunden i samband med ratingprocessen har identifierats och klassificerats som en "icke nödlidande" motpart, omfattas kunden inte längre av den här metoden. Kunden börjar i stället omfattas av beräkningen av kreditförluster enligt den normala PD/LGD-modellen efter en provotid på tre månader.

1.5.5.3 Nedskrivningar av skuldebrev

Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via fonden för verkligt värde resultatförs och minskar fonden för verkligt värde.

Andelsbanken använder två olika modeller för att beräkna den förväntade förlusten för skuldebrev. Den primära modellen är Bloombergs modell. Bloombergs modell stöder dock inte alla obligationer från början av 2018, så på de obligationslån som Bloombergs modell inte stöder vid respektive tidpunkt för fastställande av ECL tillämpas en OP:s egen ratingbaserade modell.

1.5.5.3.1 Bloombergs modell

De förväntade kreditförlusterna beräknas köppostspecifikt med formeln $PD \times LGD \times EAD$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen.

Som grund för sannolikheten för fallissemang (PD) används för börsnoterade bolag Mertons distance-to-default (DD)-modell, vars resultat ändras till PD-värde på basis av modellens historiska utfall. Talet justeras med nyckeltal som tagits från bolagens bokslutsuppgifter och som beskriver balansräkningens stabilitet, likviditetsrisk och resultatkapacitet. Nyckeltalen har normaliserats enligt den uppskattade effekten av posterna utanför balansräkningen.

Då det gäller privata bolag baserar sig PD-modelleringen på nyckeltal som samlats in ur de bokslutsuppgifter som finns tillgängliga och den genomsnittliga risk som modellerats för sektorn.

Definitionen på fallissemang motsvarar den definition på fallissemang som de internationella tillsynsmyndigheterna kräver och den omfattar konkurser, uteblivna betalningar, problematiska omstruktureringar och statlig tvångsinlösen.

LGD-modellens återhämtningsandel baserar sig på de historiska återhämtningsandelarna för fallissemang. Återhämtningsandelen fastställs utifrån köpesumman för den fallerande fordran och i den beaktas företrädesrätten till betalningar, emittentens kreditvärdighet, branschens karaktär, konjunkturcykel, säkerhetstyp, område osv.

För OP Gruppens interna skuldebrev uppkommer ingen förväntad kreditförlust, eftersom PD för OP Gruppens interna skuldebrev är noll.

1.5.5.3.2 Den ratingbaserade modellen

I modellen används köpposters ratingar för såväl förvärvstidpunkten som rapporteringstidpunkten och de konverteras till PD-tal. I första hand används medelvärden för externa ratingar, i andra hand interna ratingar då externa ratingar inte finns.

PD-talen motsvarar de historiska fallissemang som realiserats för varje ratingklass enligt ratingklass och tidsperiod från den tidpunkt då ratingen fastställts. De historiska data som de korrelationer som fastställts baserar sig på är omfattande och härstammar från en lång tidsperiod. LGD motsvarar också det historiska utfall som undersökts enligt placeringsslag/säkerhetsslag (senioritet, covered bond-status). De värderas inte separat enligt emittent eller placering. Eftersom externa ratingar i stället för PD mäter den totala kreditrisken (ECL), inverkar LGD i deras fall endast på hur ECL fördelas mellan PD- och LGD-komponenterna.

1.5.5.3 Klassificering av skuldebrev i nedskrivningssteg

I båda beräkningsmodellerna konstateras med enhetliga kriterier att kreditrisken ökat betydligt, likaså överföringarna till steg 3.

Till steg 2 överförs placeringar, vars PD för ett år har fördubblats i den grad att förändringen räknat i procentenheter är minst 0,2, har en exponering med anstånd eller vars betalningar varit förfallna till betalning i mer än 30 dagar. I steg 3 klassificeras placeringar i anslutning till emittenter som fallerat, om betalningarna varit förfallna till betalning i mer än 90 dagar eller om kunden är en problemkund.

1.5.5.4 Nedskrivning av poster utanför balansräkningen

En stor del av de produkter som Andelsbanken tillhandahåller har en uttagsmån, en limit eller något annat låneåtagande utanför balansräkningen antingen som standard eller åtminstone under någon del av kretsloppet. Till exempel omfattar revolverande krediter, till exempel kreditkort och konton med kredit, både ett lån och ett outnyttjat åtagande. Dessutom är Andelsbanken säljarpart i olika garantier såsom finansieringsgarantier samt andra handelsgarantier eller myndighetsgarantier, på vilka tillämpas reglerna för nedskrivning enligt standarden IFRS 9. För låneåtaganden och finansiella garantiavtal ska det datum då Andelsbanken blir avtalspart till det oåterkalleliga åtagandet anses vara dagen för det första redovisningstillfället vid tillämpningen av nedskrivningskraven. Därmed beaktas vid beräkningen av den förväntade förlusten endast poster som binder Andelsbanken.

För de här posterna beräknas den förväntade förlusten med samma principer som för krediter. En betydlig ökning av kreditrisken bedöms på samma grunder. För sådana produkter beviljas EAD, som förutser exponeringsbelopp vid fallissemang. I den ingår såväl en bruksgrad som en konverteringsfaktor. Dessutom tillämpas en löptidsmodell på de avtal som gäller tills vidare. I modellen beaktas de fall där Andelsbanken har en avtalsenlig möjlighet att kräva återbetalning och ta tillbaka det outnyttjade åtagandet, men det begränsar inte exponeringen för kreditförluster till avtalets avtalsenliga uppsägningstid.

1.5.5.5 Redovisning av förväntade kreditförluster

I regel redovisas för förväntade kreditförluster en förlustreserv som avdrag på lånets bokföringsvärde på ett separat konto. Då det är fråga om låneåtaganden och finansiella garantiavtal, redovisas förlustreserver som avsättningar. Om en produkt omfattar både en lånedel (dvs. en finansiell tillgång) och en outnyttjad låneåtagandedel (dvs. ett låneåtagande) och Andelsbanken inte kan identifiera de förväntade kreditförlusterna för låneåtagandedelen separat från de för den finansiella tillgångsdelen, ska förväntade kreditförluster på låneåtagandet redovisas tillsammans med förlustreserven för den finansiella tillgången.

1.5.5.6 Bortskrivning

En bortskrivning av en slutlig kreditförlust är ett borttagande från balansräkningen. Om det inte finns några rimliga förväntningar på att återvinna en finansiell tillgång helt eller delvis, redovisas den slutliga kreditförlusten genom att direkt minska dess redovisade bruttovärde.

Ett lån bortskrivs ur balansräkningen då säkerheterna är realiserade eller då konkursboets slutsammanträde har hållits, skuldsaneringen eller företagssaneringen har upphört eller då indrivningen har upphört. Betalningar som erhålls efter bortskrivningen redovisas som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

1.5.6 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut.

1.5.7 Klassificering och efterföljande värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder innefattar insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde med effektivräntemetoden med undantag av derivatskulder som värderas till verkligt värde via resultatet. Som skulder som innehas för handel klassificeras skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning).

Andelsbanken har inte vid det första redovisningstillfället identifierat finansiella skulder som värderats till verkligt värde via resultatet.

Finansiella skulder (eller en del av en finansiell skuld) tas bort ur balansräkningen då skulden är utsläckt, dvs. när den förpliktelse som är angiven i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör.

Om Andelsbanken byter finansiella skulder mellan de ursprungliga långgivarna med villkor som i allt väsentligt är olika, ska bytet redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden. De utgifter eller arvoden som uppkommer genom det här redovisas som en del av vinsten eller förlusten för utsläckningen. Om bytet eller modifieringen inte redovisas som utsläckning ska det upplupna anskaffningsvärdet för den modifierade finansiella skulden räknas om genom att diskontera de avtalsenliga kassaflödena med den ursprungliga effektiva räntesatsen. Förändringarna i det upplupna anskaffningsvärdet för finansiella tillgångar värderas via resultatet. Skuldens redovisade värde justeras med uppkomna utgifter eller arvoden och de skrivs av över återstående löptid för den ändrade skulden. Andelsbanken har inte bytt finansiella skulder i de nuvarande finansiella skulderna.

Andelsbanken kan delta i OP-Bostadslånebanken Abp:s mellankreditsmodell där andelsbanken får en betydande mellankredit för finansiella skulder av OP-Bostadslånebanken Abp då krediter med säkerhet i bostäder som ingår i andelsbankens balansräkning tecknas som säkerhet för obligationslån från OP-Bostadslånebanken Abp.

1.5.8 Avtal om långsiktigt sparande

Andelsbanker som tillhandahåller LS-tjänster tar emot betalningar av kunderna på sparkonton som öppnats för det här syftet och som omfattas av insättningsgarantin. Om sparmedlen lämnas på sparkontot eller placeras på andra inlåningskonton som andelsbanken tillhandahåller, ska sparmedlen i bankens balansräkning bokföras bland inlåningsskulderna. Om sparmedlen placeras i enlighet med avtalet i andra placeringsobjekt, ska banken avföra de placerade medlen från sparkontot och bokföra dem i den sparavtalsspecifika reskontran utanför balansräkningen.

Räntorna, utdelningarna och de övriga intäkterna från placeringen av sparmedlen samt de medel som flyter in från överlåtelser av placeringsobjekt och rättigheter i anslutning till dem jämte återbetalningar av kapital ska bokföras på sparkonton i balansräkningen, om medlen inte genast omplaceras. Kostnaderna och provisionerna enligt sparavtalet ska resultatföras genom att debitera sparkontot.

1.5.9 Avtal om köp och försäljning av värdepapper

Inköpspriset för värdepapper som har köpts på ömsesidigt bindande återförsäljningsvillkor tas i balansräkningen upp som fordran i balansposter enligt motparten. Differensen mellan inköps- och återförsäljningspriset periodiseras som ränteintäkt på avtalets löptid.

Försäljningspriset för värdepapper som har sålts på ömsesidigt bindande återköpsvillkor tas upp som finansiell skuld i balansposter enligt motparten. Differensen mellan försäljningspriset och återköpspriset periodiseras som

räntekostnad på avtalets löptid. Värdepapper som sålts på återköpsvillkor tas trots överlåtelsen upp i den ursprungliga balansposten.

1.5.10 Derivatinstrument

Andelsbanken kan ingå derivatinstrument i säkringssyfte antingen som ekonomisk säkring eller enligt reglerna för bokföringsmässig säkringsredovisning. I säkringen används räntederivat. Andelsbanken tillämpar säkringsredovisning i enlighet med standarden IAS 39.

Andelsbanken har inga derivatinstrument där motparten utgörs av ett bolag utanför sammanslutningen av andelsbanker (dvs. OP Gruppen). Motpart är alltid OP Företagsbanken Abp. Om OP Företagsbanken skulle bli insolvent, skulle de övriga bolagen i sammanslutningen av andelsbanker garantera OP Företagsbankens åtaganden.

Derivaten upptas vid första redovisningstillfället i bokföringen till verkligt värde och efter det värderas de till verkligt värde. Den vinst eller förlust som uppkommer beror på om derivatet är avsett för säkring och hurdan post det skyddar.

Derivatinstrumentens positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen bokförs bland balansräkningens aktiva på posten Derivatinstrument och de negativa bland passiva på posten Derivatinstrument. De räntor på derivatinstrument som utväxlas ska periodiseras på basis av den tid som förlöpt bland förutbetalda kostnader och upplupna kostnader i balansräkningen och nettot av dem som motpost bland räntor i resultaträkningen.

1.5.10.1 Ekonomisk säkring

Vid ekonomisk säkring skyddas en viss balanspost, position eller kassaflödet mot framtida värdeförändringar i enlighet med den riskhanteringsstrategi som ska tillämpas. Eftersom det inte är ändamålsenligt att verifiera säkringen med reglerna för säkringsredovisning, kallas säkringssättet annars säkrande. Vid ekonomisk säkring redovisas förändringar i verkligt värde för derivatinstrumenten i nettointäkter från värdepappershandel i resultaträkningen.

Ränterisken för företagslån med maximi- och minimiräntevillkor säkras kreditspecifikt genom att för det räntekorridorvillkor som avtalats köpa ett derivatpar med motsatt förtecken. De här inbäddade derivaten och de räntetaks- och räntegolvsderivat som skyddar dem värderas till verkligt värde. Värderingsresultaten bokförs bland räntor.

1.5.10.2 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning avses ett bokföringsmässigt redovisningsförfarande för ett verifierat säkringsförhållande, där förändringar i det verkliga värdet av ett säkringsinstrument upphäver det verkliga värdet av det säkrade objektet eller förändringen i kassaflödet helt eller delvis.

Säkringsredovisningen omfattar säkring av ränterisken enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet.

Andelsbankerna kan ha både finansiella tillgångar och finansiella skulder som omfattas av säkringsredovisning, såsom en enskild kredit eller en kreditstock som ingår i klassen lån och fordringar, ett skuldebrev som ingår i värderingsgruppen som kan säljas samt en individualiserad tidsbunden insättning bland övriga finansiella skulder eller en utelöpande emission. Andelsbankerna ska för räntesäkringen använda såväl traditionella ränteswappar som OTC-swappderivat. Motpart är alltid OP Företagsbanken Abp.

De derivat som används i säkringssyfte och säkringsobjekten specificeras då säkringen inleds. Säkringsplanen och målen med säkringen dokumenteras likaså. Dessutom påvisas säkringens effektivitet varje balansdag.

1.5.10.3 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkring av verkligt värde tillämpas på lån med fast ränta som skydd mot ränterisken. Förändringar i verkligt värde på det säkrande derivatinstrumentet och säkringsobjektet till följd av ränterisken bokförs under nettoresultat av säkringsredovisning.

1.5.10.4 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Ränteswappar som skyddar mot ränteförändringar i den euriborbundna kreditstocken och som har dokumenterats som kassaflödessäkring samt är effektiva i säkringen, omfattas av säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde.

Vid säkring av kassaflödet byts den euriborbundna kreditstockens framtida ränteflöde ut till fast ränta med hjälp av ränteswappar.

Resultatregleringsräntor som ska periodiseras för ränteswapparna bokförs enligt prestationsprincipen. De ackumulerade räntorna redovisas bland förutbetalda kostnader eller upplupna kostnader. Båda motposterna bokförs netto i räntenettoposten Ränteintäkter från derivatinstrument. Nettoräntan är antingen en ränteintäkt eller en korrigering av ränteintäkter.

Ränteswappar som används som finansiella derivat värderas till verkligt värde derivat för derivat. Den effektiva delen av ändringen i verkligt värde redovisas direkt i fonden för verkligt värde efter avdrag av den uppskjutna skatteskulden. Den ineffektiva delen resultatförs.

1.6 KVITTNING AV BOKSLUTSPOSTER

I resultaträkningen redovisas intäkts- och kostnadsposterna var för sig utan att de dras av från varandra, om det inte är motiverat att slå ihop en intäkt och kostnad för att ge en rättvisande bild.

Om andelsbanken har en fordran hos den som banken själv är skyldig, ska fordran och skulden tas upp var för sig i balansräkningen förutsatt att banken inte har lagstadgad rätt till kvittning och om banken inte avser att utnyttja sin rätt till kvittning.

1.7 POSTER I UTLÄNDSK VALUTA

Tillgångar, skulder och andra åtaganden i utländsk valuta omräknas till finsk valuta enligt kursen på balansdagen. De kursdifferenser som uppkommer vid omräkningen av poster i utländsk valuta till finsk valuta bokförs på resultatposten Nettointäkter från valutaverksamheten.

1.8 AKTIER OCH ANDELAR I ÄGARINTRESSEFÖRETAG OCH FÖRETAG SOM HÖR TILL SAMMA KONCERN

Aktier och andelar samt andra egetkapitalinstrument i ägarintresseföretag samt i företag som hör till samma koncern upptas till anskaffningsvärdet, eller om värdet av posten på bokslutsdagen till följd av nedskrivning konstateras vara lägre än anskaffningsvärdet, till anskaffningsvärdet minskat med nedskrivningen. Nedskrivningarna bokförs på resultatposten Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar.

1.9 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Enligt 5 kap. 5 a § i bokföringslagen aktiveras och avskrivs anskaffningsvärdet för rättigheter och tillgångar som hör till de immateriella tillgångarna enligt plan under verkningstiden. Också eventuella aktiverade övriga utgifter med lång verkningstid avskrivs enligt plan under verkningstiden.

Immateriella tillgångar värderas ursprungligen till anskaffningsvärdet. Om den framtida inkomsten från en immateriell tillgång bestående är lägre än det oavskrivna anskaffningsvärdet, kostnadsförs differensen som nedskrivning.

Sådana utvecklingsutgifter som avses i 5 kap. 8 § i bokföringslagen aktiveras, om de väntas generera inkomst under flera räkenskapsperioder. De aktiverade utvecklingsutgifterna ska avskrivas enligt plan under sin verkningstid. Om verkningstiden inte kan bedömas på ett tillförlitligt sätt, ska utvecklingsutgifterna avskrivas under högst tio år.

Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar av immateriella tillgångar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

1.10 MATERIELLA TILLGÅNGAR

1.10.1 Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att generera hyresintäkter, värdestegring eller både och. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana aktier i fastighetssammanslutningar som ger rätt att besitta fastigheter som hyrs samt aktier i fastigheter som erhålls för obetalda fordringar. Om en del av en fastighet i direkt innehav hyrs ut och om den egna andelen är ringa (under fem procent av ytan), klassificeras fastigheten som förvaltningsfastighet. Om en del av de utrymmen som ett vanligt fastighetsbolag innehar används i placeringssyfte och den egna andelen är ringa (under fem procent av ytan som fastighetsbolaget innehar), klassificeras aktierna som förvaltningsfastigheter.

Byggnaderna tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan. Aktier i fastighetssammanslutningar samt mark-, vatten- och skogsområden upptas till anskaffningsvärdet. Fastigheterna kan skrivas upp om motposterna har redovisats i uppskrivningsfonden. Uppskrivningar avskrivas inte. Utgifterna för fastigheternas grundförbättringar aktiveras och redovisas som kostnader med avskrivningar enligt plan.

Om det sannolika överlåtelsepriset för en förvaltningsfastighet bestående är lägre än det bokförda värdet, avskrivas differensen mellan det bokförda värdet och det sannolika överlåtelsepriset under den räkenskapsperiod då värdeminskningen konstateras.

Det verkliga värdet av affärs-, kontors- och industrifastigheter som klassificerats som förvaltningsfastigheter fastställs i regel direkt enligt avkastningsvärdesmetoden som grundar sig på kapitalisering. Det verkliga värdet av mark-, vatten- och skogsområden samt bostäder beräknas i regel enligt affärsvärdesmetoden. Redovisningen av nedskrivningar grundar sig på hur bestående och väsentliga de är.

Förvaltningsfastigheternas intäkter, kostnader, realisationsvinster och realisationsförluster, avskrivningar enligt plan och nedskrivningar bokförs på resultatposten Nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Nya fastigheter (eller aktier i fastighetssammanslutningar) som uppförs som nya förvaltningsfastigheter ska enligt standarden IAS 40 före de färdigställts bokföras som anläggningstillgångar under uppförande i klassen förvaltningsfastigheter och beaktas redan före de blivit färdiga då det verkliga värdet på förvaltningsfastigheter fastställs.

1.10.2 Övriga fastigheter

Med övriga fastigheter avses de rörelsefastigheter som är i bankens eget bruk som kontor eller lager eller andra motsvarande lokaler eller som används av personalen för boende eller rekreation eller annat dylikt, samt aktier i fastighetssammanslutningar som berättigar till besittning av sådana lokaler. Till rörelsefastigheter räknas också sådana fastigheter i direkt innehav av vilka en del är uthyrda, men den uthyrda delen inte kan säljas separat, och andelen i eget bruk är över fem procent av ytan. Aktier i ett vanligt fastighetsbolag räknas som aktier i en rörelsefastighet om minst fem procent av de utrymmen som bolaget äger är i eget bruk.

Då balansvärdet för rörelsefastigheter fastställs utgår man från tillgångens värde i relation till den förväntade inkomsten från den ordinarie affärsrörelsen. Byggnaderna tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan. Aktier i fastighetssammanslutningar samt mark-, vatten- och skogsområden upptas till anskaffningsvärdet.

För rörelsefastigheters del bedöms i samband med varje bokslut om det finns några tecken på att värdet på någon fastighet har minskat. Tecken på en värdeminskning utgörs av att marknadsvärdet minskat betydligt, tecken på inkurans eller fysisk skada. Om de intäkter som i framtiden sannolikt inflyter från en fastighet i eget bruk bedöms bestående vara mindre än den oavskrivna utgiftsresten, ska differensen kostnadsföras som en nedskrivning.

Fastigheterna kan skrivas upp om motposterna har redovisats i uppskrivningsfonden. Uppskrivningar avskrivs inte. Utgifterna för fastigheternas grundförbättringar aktiveras och redovisas som kostnader med avskrivningar enligt plan.

Intäkter från och realisationsvinster på rörelsefastigheter redovisas på resultatposten Övriga rörelseintäkter samt kostnader och realisationsförluster på resultatposten Övriga rörelsekostnader. Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

I koncernbokslutet tas minoritetens andel av ett dotterföretags fastigheter upp bland övriga fastigheter. Intäkter i anslutning till sådana tas upp i resultatposten Övriga rörelseintäkter och kostnader i posten Övriga rörelsekostnader.

1.10.2.1 Uppskrivningsprinciperna och metoder för värdering av uppskrivningsobjekten

Uppskrivningar kan göras för markområden och aktier och andelar i fastighetssammanslutningar, om deras sannolika överlåtelsevärde på balansdagen bestående är väsentligt större än det ursprungliga anskaffningsvärdet. Värdet av de markområden och aktier i fastighetssammanslutningar som utgör objekt för uppskrivningen grundar sig på värderingsinstrument.

1.10.2.2 Borttagande från balansräkningen

En förvaltningsfastighet eller en rörelsefastighet tas bort från balansräkningen då den överlåts eller då fastigheten bestående tas ur bruk och då ingen framtida ekonomisk fördel är att vänta för överlåtelsen av den.

1.10.2.3 Övriga materiella tillgångar

Övriga materiella tillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet och kostnadsförs enligt plan över nyttjandetiden som avskrivningar.

Om den framtida inkomsten från en tillgång bestående är lägre än dess oavskrivna anskaffningsvärde, kostnadsförs differensen som nedskrivning.

Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar av tillgångar bokförs på resultatposten Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

1.10.3 Grunderna för avskrivningar enligt plan och förändring i dem

Anskaffningsvärdet av byggnader och övriga förslitbara materiella och immateriella tillgångar avskrivs linjärt under tillgångarnas nyttjandetid enligt en i förväg uppgjord avskrivningsplan enligt tillgångarnas ekonomiska livslängd. För markområden och aktier i fastighetssammanslutningar görs inga avskrivningar. Avskrivningarna inleds efter det att objektet har skaffats eller färdigställts och tagits i bruk.

Nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	30–40 år
Maskiner och inventarier	3–6 år
Övriga materiella och immateriella tillgångar	3–10 år

1.11 LEASINGAVTAL

Leasingavtalen klassificeras som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen klassificeras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar, och leasingintäkterna bokförs på resultatposten Övriga rörelseintäkter. Leasingintäkterna för förvaltningsfastigheter bokförs på resultatposten Nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Tillgångar som leasats med finansiella leasingavtal tas inte upp i balansräkningen. Leasingavgifterna kostnadsförs på resultatposten Övriga rörelsekostnader.

1.12 AVSÄTTNINGAR

Från intäkterna avdras förestående utgifter och förluster på grund av framtida förpliktelser, om de hänför sig till den gångna eller en tidigare räkenskapsperiod, de anses vara säkra eller sannolika då bokslutet upprättas, en inkomst som motsvarar dem inte är säker eller sannolik och de baserar sig på lag eller förpliktelse gentemot en utomstående. Om det exakta beloppet av en utgift eller förlust eller datum för dess realisering inte är känt, tas den upp bland balansräkningens avsättningar högst till det sannolika beloppet. Om belopp och datum är känt, tas det upp bland upplupna kostnader.

1.13 EGET KAPITAL

I andelsbankens eget kapital ingår andelsbankernas ägarkunders medlemsinsatser och ägarkundernas placeringar i Avkastningsandelar. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att genom ett separat beslut vägra att återbetala såväl medlemsinsatser som Avkastningsandelar. Normalt kan dock av andelskapitalen varje år återbetalas belopp som faller inom de gränser som myndigheterna angett.

Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i andelsbankens beslutsfattande. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser. På medlemsinsatser betalas ingen ränta.

Avkastningsandelarna medför ingen rösträtt. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala Avkastningsandelarnas kapital och att betala ränta på dem. Den ränta som eventuellt betalas på Avkastningsandelarna är lika stor för alla Avkastningsandelar. Räntan bokförs som skuld och dras av från det egna kapitalet då beslut om betalningen har fattats.

1.14 BOKSLUTSDISPOSITIONER

I koncernföretagens separata bokslut ingår i avskrivningsdifferensen för de ackumulerade bokslutsdispositionerna i balansräkningen den ackumulerade differensen mellan de avskrivningar som gjorts och avskrivningarna enligt plan. I reserverna ingår de frivilliga bokslutsdispositioner som gjorts och som skattelagstiftningen tillåter. Ett exempel är den kreditförlustreservering som bl.a. näringskattelagen tillåter för inlåningsbankerna. Enligt lagen får en inlåningsbank dra av en under skatteåret gjord kreditförlustreservering, vars belopp är högst 0,6 procent av summan av fordringarna vid skatteårets utgång. Det sammanlagda beloppet av oupplösta kreditförlustreserveringar som gjorts under skatteåret och tidigare får dock inte överstiga 5 procent av summan av fordringarna vid skatteårets utgång.

Ökningar och minskningar i de avskrivningar som gjorts, avskrivningar enligt plan och reserver redovisas i resultaträkningen under bokslutsdispositioner. I resultaträkningen och balansräkningen ingår den uppskjutna skatteskulden också i bokslutsdispositionerna. Beloppet av reserverna och förändringen i dem beskriver inte de risker som andelsbanken kan förvänta sig.

I koncernbalansräkningen uppdelas reserverna i eget kapital och uppskjuten skatteskuld. Förändringen av dem tas i koncernresultaträkningen upp fördelad på förändring av den uppskjutna skatteskulden och räkenskapsperiodens resultat.

1.15 ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

1.15.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda har skötts av pensionskassan OP-Eläkekassa och tilläggs pensionsskyddet av pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö. Pensionsstiftelsen har inte tagit emot nya medlemmar sedan 1.7.1991. Pensionsåtagandena är i sin helhet täckta.

Representantskapet vid OP-Eläkekassa, som förvaltar det lagstadgade arbetspensionsskyddet för OP Gruppens personal, beslöt 2018 att överföra pensionsansvaret till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Överföringen verkställdes i slutet av 2018. Den extra återbetalningen av solvenskapital redovisas under pensionskostnader bland personalkostnaderna i resultaträkningen för 2018.

1.15.2 Personalfonden

Andelsbanken kan höra till OP-Personalfonden som är gemensam för OP Gruppen. Till fonden betalas enligt på förhand fastställda principer en vinstpremie beroende på hur OP Gruppens mål uppnås. Vinstpremieposterna som betalas till fonden bokförs på resultatposten Löner och arvoden och motposten bokförs som upplupna kostnader tills den betalas.

1.15.3 Ersättningssystem

OP Gruppens ersättningar fördelar sig på kortfristiga företagsvisa ersättningar och långfristiga ersättningar på grupplanet. Ersättningarnas högsta belopp är begränsade i alla system.

I det kortfristiga ersättningsprogrammet är intjäningsperioden högst ett kalenderår och ersättningen betalas i regel i pengar. Det kortfristiga ersättningssystemet omfattar hela personalen.

De maximala ersättningarna har differentierats på basis av uppgifternas svårighet. Ersättningarna baserar sig på gemensamma och personliga mål på bankplanet. I mätarna betonas starkt bl.a. kundupplevelsen, försäljningen samt de mål för tillväxt och digitalisering som härletts ur strategin. Ett villkor för att ersättningar ska betalas ut är att bankens kundrörelse visar vinst.

Ledningens långfristiga ersättningssystem omfattar cheferna och de personer i separat angivna nyckelpositioner som bolagets styrelse har angett. OP Andelslags förvaltningsråd fattar beslut om de gemensamma intjäningsmätarna för OP Gruppen i systemet och om målen för dem separat för varje intjäningsperiod. Ledningens långfristiga system och personalfonden har samma mätare.

Det långfristiga systemet består av successiva tre år långa intjäningsperioder. Ersättningens belopp beror på hur målen nåtts vid slutet av intjäningsperioden. Ersättningen för intjäningsperioden 2014–2016 betalas ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2018–2020.

Den ersättning som eventuellt betalas enligt ersättningssystemet för intjäningsperioden 2017–2019 sker i fyra lika stora poster före slutet av juni åren 2020–2023.

Ersättningarna för intjäningsperioden 2014–2016 betalas ut bundna till ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags förvaltningsråd eller den ersättningskommitté som förvaltningsrådet utsett. Under intjäningsperioden 2017–2019 betalas ersättningarna ut i pengar, om det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen.

Ersättningens värde periodiseras under intjänings- och kvalifikationsperioden. Ersättningen bokförs på resultatposten Löner och arvoden och motposten bokförs som upplupna kostnader tills den betalas.

1.16 INKOMSTSKATTER

I resultaträkningens inkomstskatt ingår de skatter som grundar sig på den beskattningsbara inkomsten, skatter från tidigare räkenskapsperioder och förändringar i uppskjutna skatteskulder och skattefordringar.

Den uppskjutna skatteskulden räknas och upptas i balansräkningen på alla skattepliktiga periodiseringsdifferenser och andra temporära differenser mellan bokföringen och beskattningen.

Den uppskjutna skattefordran räknas och upptas i balansräkningen på alla avdragbara periodiseringsdifferenser och andra temporära differenser mellan bokföringen och beskattningen och på de i beskattningen fastställda förlusterna om det är sannolikt att de avdragbara temporära differenserna och de skattemässiga förlusterna kan utnyttjas tack vare den influtna beskattningsbara inkomsten.

De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna räknas enligt den skattesats som antas gälla då den temporära differensen upplöses. Om den uppskjutna skatten beror på balansposter vilkas förändringar inte påverkar resultaträkningen, bokförs förändringar i den uppskjutna skatteskulden eller skattefordran i eget kapital.

Förändringen av den uppskjutna skatten som tas upp i koncernresultaträkningen består av poster som grundar sig på bokslutsdispositioner, konsolideringsåtgärder och koncernföretagens egna resultaträkningar.

1.17 PRINCIPER FÖR INTÄKTSFÖRING

Provisionsintäkter och -kostnader för tjänster bokförs i samband med att en tjänst utförs. För sådana engångsprovisioner som gäller flera år och som eventuellt måste återbetalas senare, intäktsförs endast den andel som gäller räkenskapsperioden. Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen.

Ränteintäkter och -kostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta bokförs enligt prestationsprincipen. Dröjsmålsräntorna på krediter ska intäktsföras enligt kontantprincipen. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader.

1.18 ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN

Som åtaganden utanför balansräkningen behandlas åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part, såsom garantier och olika garantiförbindelser samt oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder, såsom bindande tilläggskreditarrangemang, kreditlöften, utnyttjade kreditlimiter samt teckningsförbindelser för värdepapper.

Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part bokförs som åtaganden utanför balansräkningen till det belopp som garantin i respektive fall högst motsvarar. Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder bokförs till det belopp som man som mest kan bli tvungen att betala för dem.

1.19 MYNDIGHETSAVGIFTER

Andelsbanken betalar avgifter till olika myndigheter. Verket för finansiell stabilitet ansvarar för insättningsgarantin. Europeiska centralbanken ansvarar för banktillsynen. Finansinspektionen ansvarar för förfarande- och makrotillsynen. EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) ansvarar för resolutionen. Myndighetsavgifterna redovisas bland övriga rörelsekostnader enligt prestationsprincipen.

1.19.1 Stabilitetsavgift

Stabilitetsavgifter samlas in till den europeiska resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF) fram till 2023 så att fondens målnivå på minst 1 procent av de insättningar som ska ersättas uppnås. Resolutionsfonden förvaltas av EU:s resolutionsnämnd, som också fattar beslut om stabilitetsavgifternas belopp. SRF ska säkerställa att finanssektorn finansierar stabiliseringen av finansieringssystemet. Tillsynsavgiften bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

1.19.2 Insättningsgarantiavgift

De medel som samlats in till den gamla insättningsgarantifonden överstiger för närvarande EU-kraven om insättningsgarantins nivå. Med stöd av stadgarna betalar den gamla insättningsgarantifonden de insättningsgarantiavgifter som tillskrivs var och en av dess medlemsbanker till den nya insättningsgarantifonden i samma proportion som respektive medlemsbank under årens lopp har betalat avgiften till den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantifonden fastställer avgiften för varje medlemsbank men debiterar den direkt från den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantiavgiften har inte medfört någon kostnadseffekt för banken för 2018.

1.19.3 Förvaltningsavgift till verket för finansiell stabilitet

Förvaltningsavgiften till Verket för finansiell stabilitet baserar sig på samma beräkningsmetod som tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

1.19.4 Finansinspektionens tillsynsavgift

Finansinspektionens tillsynsavgift består av en proportionell avgift som beräknas enligt balansomslutningen samt av en fast grundavgift.

1.19.5 Europeiska centralbankens tillsynsavgift

Andelsbanken omfattas av Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn eftersom banken är en del av OP Gruppen. ECB:s tillsynsavgift bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil, ECB fastställer tillsynsavgiften för OP Gruppens centralinstitut som fördelar den på OP Gruppens medlemsbanker.

1.20 IBRUKTAGNING AV STANDARDEN IFRS 9, 1.1.2018

Andelsbanken Raseborg tog 1.1.2018 i bruk de delar av standarden IFRS 9 "Finansiella instrument" som ingår i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar (2/2016) samt de övriga ändringar som följer av att standarden IFRS 9 trätt i kraft 1.1.2018. Ur Andelsbankens synvinkel var den mest betydande ändringen att nedskrivningarna för krediter som beviljats bokförs degressivare än tidigare, på basis av förväntade kreditförluster. Standarden IFRS 9 förorsakade också ändringar i redovisningsprinciperna, justeringar i beloppet av de fordringar som tidigare har redovisats i balansräkningen och i klassificeringen av finansiella instrument. Justeringarna i bokförda värden redovisas bland ackumulerade vinstmedel i den ingående balansen på omklassificeringsdagen 1.1.2018. Andelsbanken fortsatte säkringsredovisningen i enlighet med standarden IAS 39 efter övergången till standarden IFRS 9.

Andelsbanken övergick i den individuella nedskrivningskalkyleringen till att beräkna den förväntade kreditförlusten med modeller enligt standarden IFRS 9. Till följd av det återfördes de tidigare individuella och gruppvisa nedskrivningarna enligt standarden IAS 39 och i stället redovisades förväntade kreditförluster enligt standarden IFRS 9.

**Tabell över förändringarna i nedskrivningarna av fordringar
1.1.2018**

Balansposter, tusen €	Nedskrivningar av fordringar (IAS 39) 31.12.2017	Omvärdering	Förväntade kreditförluster (IFRS9) 1.1.2018
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	780		853
Poster utanför balansräkningen			
Låneåtaganden			9
Finansieringsgarantier			9
Totalt	780		871

Egetkapitalinstrument och fondplaceringar klassificerades tidigare bland finansiella tillgångar som kan säljas eller placeringar i värdepappershandel. Vid övergången 1.1.2018 klassificerades poster som gällde placeringar i OP Andelslags andelskapital i enlighet med punkt 4.1.4 i standarden IFRS 9 genom att förändringarna i verkligt värde bokfördes i fonden för verkligt värde. Övriga egetkapitalinstrument klassificerades i enlighet med standarden IFRS 9 som tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet. Värderingsvinster/-förluster för de finansiella tillgångar som kan säljas, vilka tidigare redovisats i fonden för verkligt värde, överfördes 1.1.2018 till ackumulerade vinstmedel. Effekten på Andelsbankens ackumulerade vinstmedel av omklassificeringarna till följd av övergången till standarden IFRS 9 var -941 tusen euro 1.1.2018.

I följande tabell presenteras effekterna av övergången till standarden IFRS 9 på eget kapital:

Förändringar i eget kapital, tusen €	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	Totalt
Eget kapital 31.12.2017	27125	-37	5006	18208	50301
Upplösning av tidigare nedskrivningsreservering enligt IAS 39				780	
Ny ECL enligt IFRS 9				-871	
Effekten av omklassificeringar enligt IFRS 9				-941	
Nettoförändring i uppskjutna skatter				11	
Eget kapital 1.1.2018	27125	-37	5006	17187	49281

Minskningen i det egna kapitalet 1.1.2018 till följd av förväntade kreditförluster var 871 tusen euro. De individuella och gruppvisa nedskrivningarna av fordringar 31.12.2017, 780 tusen euro, upplöstes i ackumulerade vinstmedel. Dessutom påverkades beloppet av eget kapital 1.1.2018 av värderingsdifferenser till följd av omklassificeringen av finansiella tillgångar och uppskjutna skatter.

Beloppet av de förväntade kreditförlusterna (ECL), 871 tusen euro, blev mindre än den förväntade förlusten (EL) för kapitaltäckningen, 3 259 tusen euro, dvs. beloppet av förväntade kreditförluster i bokföringen påverkade inte Andelsbankens CET1-nyckeltal 1.1.2018.

Ändring i principerna för periodisering av provisioner

I samband med den systemutveckling som skett till följd av övergången till standarden IFRS 9 övergick Andelsbanken till att periodisera expeditionsavgifter och uppläggningsavgifter som betalats vid privatkunders uttag av krediter med effektivräntemetoden över kreditens löptid. Eftersom en fullständigt retroaktiv tillämpning inte var tekniskt möjlig, justerades endast provisionerna för jämförelseperioden 2017 i resultaträkningen. Ändringen minskade provisionsintäkterna för jämförelseåret 2017 med 341 tusen euro, ökade räntenettet med 49 tusen euro och minskade inkomstskatterna med 59 tusen euro. Resultatet efter skatt för jämförelseåret 2017 minskade till följd av det som nämnts ovan med 234 tusen euro. Fordringarna på allmänheten och offentlig sektor i balansräkningen minskade med 293 tusen euro, skattefordringarna ökade med 59 tusen euro och det egna kapitalet minskade med 234 tusen euro 31.12.2017. De här provisionerna periodiseras på kommande år enligt den genomsnittliga löptiden för privatkundslån.

Osuuspankin konsernin muodostaa emo-osuuspankki ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Tytäryritysten tilinpäätökset yhdistellään hankintamenetelmällä. Osakkuusyritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Huomattava vaikutusvalta

toteutuu, kun konserni omistaa 20 – 50 prosenttia yrityksen äänivallasta, tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, muttei määräysvaltaa.

Merkitykseltään vähäiset tytär- ja osakkuusyritykset jätetään yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Tällaisia ovat tytär- ja osakkuusyritykset, joiden taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti emoyrityksen taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa. Jos konsernin tällaisen tytär- tai osakkuusyrityksen taseen loppusumma laskettuna yhteen muiden sellaisten konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyritysten taseiden loppusummien kanssa on vähintään viisi prosenttia konsernitaseen loppusummasta, yhdistellään se konsernitilinpäätökseen.

Tilikauden aikana hankitut tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään myyntihetkeen asti.

1.4.2 Konsolidointi

Tytäryritysten hankintamenot eliminoidaan hankintahetken taseen mukaisia omia pääomia vastaan. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä tai alittava osuus hankintamenosta esitetään taseessa konserniliikearvona tai konsernireservinä siltä osin kuin niitä ei ole kohdistettu omaisuus- tai velkaerien lisäykseksi tai vähennykseksi. Konserniliikearvo poistetaan pääsääntöisesti viiden vuoden kuluessa suunnitelman mukaan.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat. Vähemmistön osuus erotetaan tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetään omana eränään tuloslaskelmassa ja taseessa omassa pääomassa. Vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä.

Osakkuusyrityksistä konsernituloslaskelmaan sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta ja esitetään tuloslaskelmassa omana eränään rivillä Osuus osakkuusyritysten tuloksesta. Tuloksessa huomioidaan myös osakkuusyritysten poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos laskennallisella verovelalla vähennettynä. Konsernitaseessa osakkuusyritysten hankintameno ja konsernin edellisen tilikauden tulokseen ja tilikauden tulokseen lisätään tai vähennetään konsernin osuus hankinnan jälkeisistä muutoksista nettovarallisuudesta.

Konserniin kuuluva kiinteistöyhtiö voi jättää erillistilinpäätöksessään tekemättä suunnitelman mukaiset poistot. Konsernitilinpäätöksessä poistot oikaistaan suunnitelman mukaisiksi.

1.5 OSUUSPANKIN SULAUTUMISEN KÄSITTELY

Vertailutilikauden 2017 aikana Oriveden Seudun Osuuspankki sulautui Mäntän Seudun Osuuspankkiin. Sulautuminen merkittiin kaupparekisteriin 30.6.2017. Samassa yhteydessä Mäntän Osuuspankin nimi muutettiin Pohjois-Hämeen Osuuspankiksi. Naapurikunnan Osuuspankin sulautumishetken varat, velat ja varaukset on yhdistelty vastaanottaneen osuuspankin taseeseen kirjanpitoarvostaan. Sulautumishetken oman pääoman erät - vastaten nettovarojen ja sulautumisvastikkeen erotusta - on merkitty vastaanottaneen osuuspankin sidotun ja vapaan oman pääoman tileille siten, ettei sulautuneen ja vastaanottaneen osuuspankin sulautumista edeltäneiden sidottujen ja vapaiden omien pääomien yhteismäärät jatkuvuusperiaatteen mukaisesti ole muuttuneet sulautumisen seurauksena.

Pohjois-Hämeen Osuuspankin vertailutilikauden 2017 viralliseen tuloslaskelmaan sisältyy sulautuneen Oriveden Osuuspankin tulos sulautumisen jälkeiseltä ajalta 1.7. – 31.12.2017. Ennen sulautumista kertynyt sulautuneen pankin tulos esitetään vastaanottaneen pankin kertyneissä voittovaroissa.

Tasekirjaan sisältyy tilinpäätöksen lisäksi myös pro forma tilinpäätöslukuja. Pro forma lukuja ei ole tilintarkastettu. Toimintakertomuksessa on vertailukelpoisuuden parantamiseksi käytetty pro forma lukuja vertailutietoina sekä kaikissa tuloslaskelmaa kuvaavissa tiedoissa. Toimintakertomuksen tunnusluvut on esitetty pro forma tiedoin. Pro forma tuloslaskelmaan on sisällytetty sulautuneen osuuspankin tuloslaskelmaerät koko vertailutilikaudelta 1.1. – 31.12.2017.

1.6 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.6.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.6.2 Luokittelu ja arvostaminen vertailuvuonna 2017

Rahoitusinstrumentit luokitellaan neljään ryhmään: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat ja -velat on hankittu. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat voivat jakaantua kahteen alaryhmään, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja -velat sekä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja -velat.

Rahoitusvarojen kirjaamisperusteena käytetään kaupantekopäivää. Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin on lakannut.

Saamisen hankintamenoksi kirjataan käypä arvo, joka pääsääntöisesti on se määrä, joka siitä on hankintahetkellä maksettu. Hankintameno sisällytetään transaktiomenot, jotka kohdistuvat lainoihin ja muihin saamisiin, eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen transaktiomenot kirjataan kuluksi hankintahetkellä.

1.6.2.1 Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja –velat vertailuvuonna 2017

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin varoihin luokitellaan saamistodistukset sekä osakkeet ja osuudet, jotka on hankittu tarkoituksena hyötyä lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävänä käsitellään myös kaikki johdannaissopimukset, paitsi tehokkaaseen suojaussuhteeseen määritetyt johdannaiset ja takaussopimusjohdannaiset.

1.6.2.2 Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja -velat vertailuvuonna 2017

Tilinpäätökseen voidaan tietyin edellytyksin merkitä käypään arvoon myös muita tietyt ehdot täyttäviä rahoitusvaroja ja –velkoja, jos päätös näiden erien pysyvistä käypään arvoon merkitsemisestä tehdään tällaista erää ensimmäistä kertaa kirjanpitoon merkittäessä. Osuuspankissa tähän erään voidaan merkitä vain sellainen rahoitusvaroihin kuuluva instrumentti, johon liittyy yksi tai useampi sellainen kytketty johdannainen, joka kirjanpidossa muutoin pitäisi esittää erillään tästä instrumentista ja arvostaa käypään arvoon.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja –velat arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset sekä myyntitulokset kirjataan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot.

1.6.2.3 Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset vertailuvuonna 2017

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättynä päivänä ja jotka on hankittu aikomuksella ja kyvyllä pitää eräpäivään saakka. Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Myöhemmin ne arvostetaan kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan korkotuotoksi sopimuksen jäljellä olevalle juoksuajalle. Vastaerä kirjataan arvopaperin kirjanpitoarvon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Eräpäivään asti pidettävien sijoitusten arvonalentumista tarkastellaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin lainojen ja saamisten arvonalentumista. Saamistodistuksen arvonalentumisena kirjataan sen kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotus. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

Mikäli on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään pidettäviin rahoitusvaroihin kuuluvan joukkovelkakirjan arvo on alentunut, kirjataan arvonalentumistappio tulosvaikutteisesti tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.6.2.4 Lainat ja muut saamiset vertailuvuonna 2017

Lainoiksi ja muiksi saamisiksi luokitellaan rahoitusvarat, jotka ovat osuuspankin myöntämiä luottoja ja niihin rinnastettavia rahoitussopimuksia sekä noteeraamattomia saamistodistuksia.

Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Jos lainan tai saamisen arvo on tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta alhaisempi kuin jaksotettu hankintameno, arvostetaan se arvonalentumistappiolla vähennettyyn jaksotettuun hankintamenoon.

Lainoista ja muista saamisista kirjataan saamiskohtaisia ja saamisryhmäkohtaisia arvonalentumisia. Arvonalentuminen kirjataan silloin, kun on saatu objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti.

Saamisen arvo on alentunut, jos sen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvo – vakuus huomioon otettuna – ovat pienemmät kuin luoton pääoman ja maksamattomien korkojen yhteenlaskettu kirjanpitoarvo. Tulevat rahavirrat diskontataan lainan alkuperäisellä efektiivisellä korolla. Jos laina on vaihtuvakorkoinen,

diskonttauskorkona käytetään tarkasteluhetken sopimuksen mukaista korkoa. Tulosvaikutteisesti kirjattavan arvonalentumistappion suuruus on lainan kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotus.

Arvonalentumisen arviointiprosessi on kaksivaiheinen. Arvonalentumista arvioidaan saamiskohtaisesti yksittäin merkittävistä lainoista ja saamisista. Jos lainoja ja muita saamisista ei tarkastella saamiskohtaisesti, ne tulevat saamisryhmäkohtaisen arvonalennuslaskennan piiriin. Ryhmäkohtaisena arvonalentumisena kirjataan syntyneet mutta ei vielä raportoidut tappiot, joita ei vielä voida kohdistaa tietyille asiakaslainalle. Ryhmäkohtainen arvonalentuminen perustuu taloudellisen pääomavaateen laskennassa käytettävään tilastolliseen malliin. Mallissa saamiset ryhmitellään luottoriskiominaisuuksiltaan samankaltaisiin ryhmiin. Ryhmäkohtaisen arvonalentuminen lasketaan odotetun tappion perusteella, jonka lisäksi laskennassa huomioidaan vakuuksien diskonttatut nykyarvot. Lisäksi mallissa arvioidaan tappion synnyttävän tapahtuman ajankohtaa ns. havainnointiviiveen avulla.

Jos luoton maksusuunnitelmaa muutetaan, muutoksen syy ja vakavuusaste luokitellaan sisäisellä asteikolla. Osa maksusuunnitelmien muutoksista tehdään asiakassuhteiden hoidon perusteella eivätkä ne johdu asiakkaan maksukyvyn heikkenemisestä. Nämä muutokset eivät vaikuta arvonalentumisen kirjaamiseen. Joissakin tapauksissa asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä johtuen annetaan myönnytys lainaehtoihin esim. lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi tai muu luoton uudelleenjärjestely, jolla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja rajoittamaan vastuiden luottoriskiä. Maksusuunnitelman muutokset, jotka johtuvat asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä vaikuttavat yhdessä muiden kriteerien kanssa asiakkaan luottoluokitusta heikentävästi ja siten lisäävät ryhmäkohtaisen arvonalennuksen määrää. Korkeimman vakavuusasteen maksusuunnitelman muutoksella on vaikutus myös luoton ohjautumiseen saamiskohtaisen arvonalentumistestauksen piiriin. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoiden mittarina.

Arvonalentumiset kirjataan luottojen tase-erän vähennykseksi ja tuloslaskelmassa erään Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista. Arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen koron tulouttamista jatketaan arvonalennetulle määrälle.

Laina poistetaan taseesta, kun kaikki perintätoimet on suoritettu loppuun, tai taseesta poiskirjaamisesta on tehty muutoin erillinen päätös. Taseesta poiskirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan saamisten arvonalentumisten oikaisuihin.

Mikäli on saatu objektiivista näyttöä saamiskohtaisen arvonalentumisen testauksessa aiemmin mukana olleen asiakkaan maksukyvyn palautumisesta, arvonalentumisen määrä arvioidaan uudelleen ja maksukyvyn parantumisesta aiheutuneet muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

1.6.2.5 Myytävissä olevat rahoitusvarat vertailuvuonna 2017

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat rahoitusvaroja, joita ei sisällytetä edellä mainittuihin rahoitusvarojen ryhmiin. Myytävissä olevat rahoitusvarat muodostuvat pääasiassa saamistodistuksista, pitkäaikaisista osakesijoituksista ja muista toiminnalle välttämättömistä osakkeista ja osuuksista. Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan ostohetkellä taseeseen hankintamenoon, joka on niistä maksetun vastikkeen käypä arvo lisättynä hankintaan suoraan kohdistettavilla transaktiomenoilla. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan taseessa käypään arvoon. Silloin kun käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet sekä muut noteeraamattomat osakkeet ja osuudet arvostetaan hankintamenoon. Käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman Käyvän arvon rahastoon, josta ne kirjataan tuloslaskelman erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot, kun omaisuuserä myydään, saamistodistus erääntyy tai sen arvon on todettu alentuneen. Samaan tuloslaskelman erään kirjataan myös näiden rahoitusvarojen myyntitulokset.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen kohdalla objektiiviseksi näytöksi katsotaan saamistodistusten osalta esimerkiksi liikkeeseenlaskijan luottoriskiluokituksen huomattava negatiivinen muutos tai oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta sen käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen aleneminen alle sen hankintameno. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelman erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Jos myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen rahoitusvarojen käypä arvo myöhemmin nousee ja nousun voidaan objektiivisesti todeta liittyvän arvonalentumistappiokirjauksen jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan.

1.6.2.6 Muut rahoitusvelat vertailuvuonna 2017

Muut rahoitusvelat luokkaan sisällytetään muut kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvelat. Velka merkitään taseeseen arvoon, joka siitä on hankintahetkellä saatu. Velan nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan korkokulukuksi efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen jäljellä olevalle juoksuajalle. Vastaerä kirjataan velan kirjanpitoarvon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.6.3 Arvostusmenetelmät vuonna 2018

1.6.3.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusoapuolet välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Arvioituihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroilta, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

- a) ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuun
- b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuun (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.6.3.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.6.4 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki on luokitellut 1.1.2018 alkaen rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat.

1.6.4.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintahintaan tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennakaisiin takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennakaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan Bloombergin SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täytyykö SPPI-määrittäminen.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

1.6.4.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoisista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

1.6.4.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Tällöin heikentyneestä maksukyvystä joudutaan antamaan myönnytys lainaehtoihin – esimerkiksi lyhennysvapaa – rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.6.5 Arvon alentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

- a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue;
- b) rahan aika-arvoa ja
- c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.6.5.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun on todennäköistä, ettei asiakas maksa luottovelvoitteitaan täysimääräisesti ilman, että Osuuspankki turvautuu toimiin (esim. vakuuden realisointiin), tai viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää. Tämän jälkeen maksukäyttäytymisen luokka palautuu 6 kuukauden viiveellä.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojousto pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki järkevä ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- yritysasiakkaille. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL- lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.6.5.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritys vastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.6.5.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevasta luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä alla kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määärtyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetyypistä, toimialasta (yritykset) ja vakuustyyppistä. Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennenaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään Osuuspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.6.5.2.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysvastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalyytikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingsitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu ”terveeksi” vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin kolmen kuukauden koeajan jälkeen.

1.6.5.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa kahta toisistaan erillistä mallia. Ensijaisena mallina käytetään Bloombergin mallia. Bloombergin malli ei kuitenkaan tue kaikkia joukkovelkakirjoja vuoden 2018 alusta, joten niille joukkovelkakirjalainoille, joita Bloombergin malli ei ECL:n kullakin määrittäyshetkellä tue, käytetään OP:n omaa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

1.6.5.3.1 Bloombergin malli

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaavalla $PD \times LGD \times EAD$ kaikille portfolioille ostoeräkohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) pohjana käytetään pörssinoteerattujen yhtiöiden tapauksessa Mertonin distance-to-default (DD) -mallia, jonka antama tulos muunnetaan PD-arvoksi mallin historiallisen toteuman perusteella. Lukua oikaistaan yhtiöiden tilinpäätöstiedoista poimituilla taseen vahvuutta, likviditeettiriskiä ja tuloksentekokykyä kuvaavilla tunnusluvuilla. Näitä tunnuslukuja puolestaan on normalisoitu taseen ulkopuolisten erien arvioitun vaikutuksen mukaan.

Yksityisten yhtiöiden tapauksessa PD-mallinnus perustuu yhtiön saatavilla olevista tilinpäätöstiedoista kerättyihin tunnuslukuihin ja sektorille mallinnettuun keskimääräiseen riskiin.

Maksukyvyttömyyden määritelmä on yhtenevä kansainvälisten valvojen edellyttämän maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa ja käsittää konkurssit, maksujen suorittamatta jättämisen, ongelmalliset uudelleenjärjestelyt ja valtion pakkolunastukset.

LGD-mallin toipumisosuus perustuu maksukyvyttömyiden saamisen historiallisiin toipumisosuuksiin. Toipumisosuus määritellään maksukyvyttömyiden saamisen kauppahinnasta, ja siinä huomioidaan etuoikeus maksuihin, liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus, toimialan luonne, suhdannesykli, vakuustyyppi, alue jne.

OP Ryhmän sisäisille saamistodistuksille ei muodostu odotettavissa olevaa luottotappiota, koska OP Ryhmän sisäisten saamistodistusten PD on nolla.

1.6.5.3.2 Luottoluokitustietoihin pohjautuva malli

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisien luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD -ja LGD-komponenttien välillä.

1.6.5.3.3 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Molemmissa laskentamalleissa luottoriskin merkittävä lisääntyminen todetaan yhdenmukaisin kriteerein, samoin siirrot vaiheeseen 3.

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitojousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömyään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.6.5.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi valmiusluottoihin, kuten luottokortteihin ja luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankillä on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.6.5.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankillä ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.6.5.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

1.6.6 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.6.7 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös veloitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.6.8 Pitkäaikaissästämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistiliä veloittaen.

1.6.9 Arvopapereiden osto- ja myyntisopimukset

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinmyyntiehdoin ostettujen arvopapereiden ostohinta merkitään taseeseen saamiseksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Ostohinnan ja takaisinmyyntihinnan erotus jaksetaan korkotuotoksi sopimuksen voimassaoloajalle.

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinostoehdoin myytyjen arvopapereiden myyntihinta kirjataan rahoitusvelaksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Myyntihinnan ja takaisinostohinnan erotus jaksetaan korkokuluksi sopimuksen voimassaoloajalle. Takaisinostovelvollisuuksin myydyt arvopaperit sisällytetään alkuperäiseen tase-erään luovutuksesta huolimatta.

1.6.10 Johdannaissopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvomuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.6.10.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvomuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

Enimmäis- ja vähimmäiskorkoehtoisten yritysluottojen korkoriski suojataan luottokohtaisesti ostamalla sovitulle korkoputkiehdolle vastakkaismerkkinen johdannaispari. Kytkeytyt johdannaiset ja niitä kattavat korkokatto- ja lattiajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon. Arvostustulokset kirjataan korkoihin.

1.6.10.2 Suojauslaskenta

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset –ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, myytävissä olevien arvostusryhmään kuuluva saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.6.10.3 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen. Suojaavan johdannaisinstrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin.

1.6.10.4 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Koronvaihtosopimuksista jakotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtoveloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.7 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankillä on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.8 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määraisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.9 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteisyrityksiin sekä samaan konserniin kuuluiin yrityksiin merkitään hankintameno, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintameno. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.10 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Kirjanpitolain 5 luvun 5 a §:n mukaiset aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintameno. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kirjanpitolain 5 luvun 8 §:n mukaiset kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.11 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.11.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintameno. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintameno. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahastoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomikseen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.11.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenua pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahastoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

Konsernitilinpäätöksessä vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä ja niihin kohdistuvat tuotot esitetään tuloslaskelman erässä Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut erässä Liiketoiminnan muut kulut.

1.11.2.1 Arvonorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonnääritysmenetelmät

Arvonorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenua olennaisesti suurempi. Arvonorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.11.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.11.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenuon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoin kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.11.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.12 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksin tai muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.13 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päätyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.14 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitytilanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.15 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Konserniyritysten erillistilinpäätöksissä taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan. Veroperusteisten varausten määrä ja niiden muutos eivät kuvaa osuuspankin ennakoituja riskejä.

Konsernitaseessa veroperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Konsernituloslaskelmassa niiden muutos merkitään jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

1.16 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.16.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu OP- Eläkekassassa ja lisäeläketurva OP- Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautus esitetään vuoden 2018 tuloslaskelman henkilöstökulujen eläkekuluissa.

1.16.2 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.16.3 Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Lyhyen aikavälin palkitsemisohjelmassa ansaintajakso on enintään kalenterivuosi ja palkkio maksetaan lähtökohtaisesti rahana. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä kattaa koko henkilöstön.

Palkkiomaksimit on porrastettu tehtävän vaativuuden perusteella. Palkitseminen perustuu pankkitasoiisiin yhteisiin ja henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkion maksun edellytyksenä on, että pankin asiakasliiketoiminta on voitollista.

Pitkän aikavälin johdon palkkiojärjestelmän piiriin kuuluvat erikseen määritellyt johtajat ja avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päättää järjestelmän OP Ryhmän tasoiset ansaintamittarit ja niille asetettavat tavoitteet kullekin ansaintajaksolle erikseen. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Pitkän aikavälin järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Palkkion määrä riippuu tavoitteiden saavuttamisesta ansaintajakson päätyttyä. Ansaintajakson 2014 -2016 palkkio maksetaan lykkäysajan jälkeen kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018 - 2020. Palkitsemisjärjestelmän ansaintajakson 2017 - 2019 perusteella mahdollisesti maksettava palkkio maksetaan neljässä tasaerässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2020 - 2023.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkio maksetaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumenttiin sidottuna. Ansaintajakson 2017-2019 palkkio maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Palkkion arvoa jaksotetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluessa. Palkkio kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot ja vastaerä siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.17 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

Konsernin tuloslaskelmaan merkittävä laskennallisen veron muutos muodostuu tilinpäätössiirtoihin, yhdistelytoimenpiteisiin ja konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvista eristä.

1.18 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.19 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuussitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.20 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausturvasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan suoriteperusteella liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.20.1 Vakausmaksu

Vakaussuorituskeräystä euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakaussuoritusmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.20.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausturvasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta. Talletussuojamaksusta ei tullut osuuspankille kuluvaikutusta vuonna 2018.

1.20.3 Rahoitusvakausturvaston hallintomaksu

Rahoitusvakausturvaston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.20.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.20.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.21 IFRS 9- STANDARDIN KÄYTTÖÖNOTTO 1.1.2018

Andelsbanken Raseborg otti käyttöön 1.1.2018 Finanssivalvonnan määräyksiin ja ohjeisiin (2/2016) sisältyvät kohdat IFRS 9 -standardista "Rahoitusinstrumentit" sekä muut IFRS 9 -standardin voimaantulosta 1.1.2018 johtuvat muutokset. Osuuspankin kannalta merkittävin muutos oli, että myönnettyistä luotoista kirjataan aiempaa etupainotteisemmin arvonalentumisia perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin. IFRS 9 -standardi aiheutti muutoksia myös laatuominaisuuksiin, oikaisuja taseeseen aiemmin kirjattujen saamisten määriin ja rahoitusinstrumenttien luokitteluun. Kirjanpitoarvoihin tehty oikaisu kirjattiin siirtymäpäivänä 1.1.2018 avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin. Osuuspankki jatkoi IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa IFRS 9 -standardiin siirtymän jälkeen.

Osuuspankki siirtyi saamiskohtaisesta arvonalentumislaskennasta IFRS 9 -standardin malleilla laskettavaan odotetun luottotappion laskentaan. Tämän johdosta aikaisemmat IAS 39 -standardin mukaiset saamis- ja

saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiset peruttiin ja tilalle kirjattiin IFRS 9 -standardin mukaiset odotettavissa olevat luottotappiot.

**Taulukko saamisten arvonalentumisten muutoksista
1.1.2018**

Taseen erät, tuhatta. €	Saamisten arvonalentumiset (IAS 39) 31.12.2017	Uudelleen- arvostus	Odotettavissa olevat luottotappiot (IFRS 9) 1.1.2018
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	780		853
Taseen ulkopuoliset erät			
Luottolupaukset			9
Rahoitustakaukset			9
Yhteensä	780		871

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ja rahastosijoitukset luokiteltiin aiemmin myytävissä oleviin tai arvopaperikaupan sijoituksiin. Siirtymässä 1.1.2018 sijoitukset OP Osuuskunnan osuuspääoman eriin luokiteltiin IFRS 9 -standardin kohdan 4.1.4 mukaisesti siten, että käyvän arvon muutokset kirjattiin käyvän arvon rahastoon. Muut oman pääoman ehtoiset instrumentit luokiteltiin IFRS 9 -standardin mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Aikaisemmin käyvän arvon rahastoon kirjatut myytävissä olevien sijoitusten arvostusvoitot/tappiot siirretään 1.1.2018 kertyneisiin voittovaroihin. IFRS 9 -standardin siirtymästä johtuneiden luokittelumuutosten vaikutus Osuuspankin kertyneisiin voittovaroihin 1.1.2018 oli -941 tuhatta euroa.

Seuraavassa taulukossa esitetään IFRS 9 -standardiin siirtymän vaikutukset omaan pääomaan:

Oman pääoman muutokset, tuhatta €	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 31.12.2017	27125	-37	5006	18208	50301
Aiemman IAS 39 arvonalentumisvarauksen purku				780	
Uusi IFRS 9 mukainen ECL				-871	
IFRS 9 luokittelumuutosten vaikutus				-941	
Laskennalliset verojen nettomuutos				11	
Oma pääoma 1.1.2018	27125	-37	5006	17187	49281

Odotettavissa olevista luottotappiosta johtuva vähennys omaan pääomaan 1.1.2018 oli 871 tuhatta euroa. Saamiskohtaiset ja ryhmäkohtaiset saamisten arvonalentumiset 31.12.2017, 780 tuhatta euroa, purettiin kertyneisiin voittovaroihin. Lisäksi oman pääomaan määrään 1.1.2018 vaikutti rahoitusvarojen uudelleenluokittelusta johtuvat arvostuserot ja laskennallisista veroista johtuva muutos.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä (ECL) 871 tuhatta euroa jäi alle vakavaraisuudessa lasketun odotetun tappion (EL) 3 259 tuhatta euroa, joten kirjanpidon odotettavissa olevien luottotappioiden määrällä ei ollut vaikutusta Osuuspankin CET1-tunnuslukuun 1.1.2018.

Muutos palkkiojaksotusten laatimisperiaatteisiin

IFRS 9 -standardiin siirtymän yhteydessä tapahtuneen järjestelmäkehityksen myötä Osuuspankki siirtyi henkilöasiakkaiden luottojen nostojen yhteydessä maksettujen toimisto- ja järjestelypalkkioiden jaksottamiseen efektiivisen koron menetelmällä luoton juoksuajalle. Koska täysin takautuva soveltaminen ei ollut teknisesti mahdollista, oikaistiin vain vertailuvuoden 2017 palkkiot tuloslaskelmasta. Muutos pienensi vertailuvuoden 2017 palkkiotuottoja 341 tuhatta euroa, kasvatti korkokatetta 49 tuhatta euroa ja pienensi tuloveroja 59 tuhatta euroa. Edellä kerrotun seurauksena vertailuvuoden 2017 tulos laski 234 tuhatta euroa verojen jälkeen. Taseessa olevat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä pienenivät 293 tuhatta euroa, verosaamiset kasvoivat 59 tuhatta euroa ja oma pääoma pieneni 234 tuhatta euroa 31.12.2017. Nämä palkkiot jaksotetaan tuleville vuosille henkilöasiakaslainojen keskimääräiselle juoksuajalle.

FÖRTECKNING ÖVER NOTERNA

Noter till resultaträkningen

- 1 Ränteintäkter
- 2 Räntekostnader
- 3 Nettointäkter från leasingverksamhet
- 4 Intäkter från egetkapitalinstrument
- 5 Provisionsintäkter och -kostnader
- 6 Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet
- 7 Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas
- 8 Nettoresultat av säkringsredovisning
- 9 Nettointäkter från förvaltningsfastigheter
- 10 Övriga rörelseintäkter
- 11 Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar
- 12 Övriga rörelsekostnader
- 13 Förväntade kreditförlusten från finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde posten utanför balansräkningen samt förväntade kreditförlusten och nedskrivningar för andra finansiella tillgångar

Noter till balansräkningen

- 14 Fordringar på kreditinstitut
- 15 Fordringar på allmänheten och offentlig sektor
- 16 Leasingobjekt
- 17 Skuldebrev
- 18 Förlustreserv
- 19 Aktier och andelar
- 20 Derivatinstrument
- 21 Immateriella tillgångar
- 22 Fastighets
- 23 Förändringar i immateriella och materiella tillgångar under räkenskapsperioden
- 24 Övriga tillgångar
- 25 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
- 26 Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder
- 27 Skuldebrev emitterade till allmänheten
- 28 Övriga skulder
- 29 Avsättningar
- 30 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
- 31 Efterställda skulder
- 32 Eget kapital
- 33 Bundet och fritt eget kapital samt icke-utdelningsbara poster i fritt eget kapital
- 34 Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder 31.12.2018
- 35a Tillgångs- och skuldposter i inhemsk och utländsk valuta 31.12.2018
- 35b Verkligt värde och bokfört värde av finansiella tillgångar och skulder och hierarki för verkligt värde 31.12.2018
- 35c Klassificering av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9 standarden

Övriga noter

- 36 Egendom som ställts som säkerhet 31.12.2018
- 37 Pensionsåtaganden
- 38 Leasing- och andra hyresåtaganden
- 39 Åtaganden utanför balansräkningen
- 40 Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden vid räkenskapsperiodens slut
- 41 Personalen och personer i ledande ställning samt närstående
- 42 Innehav i andra företag 31.12.2018
- 43 Dotterföretag som konsoliderats i koncernbokslutet och vilkas räkenskapsperiod slutar tidigare eller senare än moderföretagets räkenskapsperiod
- 44 Notariatverksamhet
- 45 Andelsbankens medlemsantal samt beloppet obetalda och uppsagda insatser 31.12.2018
- 46 Tjänsten för långsiktigt sparande

1. Ränteintäkter

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Fordringar på kreditinstitut	1 429 384,64	1 599 060,31	1 429 337,93	1 599 060,31
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	4 211 700,19	4 272 528,32	4 352 315,70	4 330 155,97
Skuldebrev	12 005,00	12 520,49	12 005,00	12 520,49
Derivatinstrument	-189 234,08	-251 769,41	-189 234,08	-251 769,41
av vilka säkring av kassaflödet	164 610,38	23 929,74	164 610,38	23 929,74
Övriga ränteintäkter	4 858,89	12 058,74	4 858,89	12 058,73
Totalt	5 468 714,64	5 644 398,45	5 609 283,44	5 702 026,09
varav ränteintäkter bokförda för nedskrivna fordringar		8 051,72		8 051,72
varav ränteintäkter från finansiella tillgångar bokförs i nivå 3	20 350,58		20 350,58	

2. Räntekostnader

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Skulder till kreditinstitut	544 719,75	832 271,17	542 276,89	815 659,71
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	301 785,41	395 698,79	301 785,41	395 698,79
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument och övriga skulder som innehas för handel	0,00	0,00	0,00	0,00
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga räntekostnader	178,35	527,49	178,35	527,49
Totalt	846 683,51	1 228 497,45	844 240,65	1 211 885,99

Ränteintäkter som erhållits från och räntekostnader som utbetalats till koncern- och intresseföretag

	2018		2017	
	Dotterföretag	Intresseföretag	Dotterföretag	Intresseföretag
Ränteintäkter	140 568,80	0,00	57 627,64	0,00
Räntekostnader	0,00	0,00	0,00	0,00

3. Nettointäkter från leasingverksamhet

	Banken	
	2018	2017
Hysesintäkter	0,00	0,00
Avskrivningar enligt plan	0,00	0,00
Nedskrivningar	0,00	0,00
Realisationsvinster och -förluster (netto) på leasingtillgångar	0,00	0,00
Provisionsintäkter	0,00	0,00
Övriga direkta intäkter	0,00	0,00
Övriga direkta kostnader	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00

4. Intäkter från egetkapitalinstrument

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	67 414,15	0,00	67 414,15	0,00
varav finansiella tillgångar som innehas för handel	67 414,15		67 414,15	
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde övrigt totalresultat	1 906 017,00		1 906 017,00	
Som kan säljas		1 954 459,94		1 954 459,94
Företag inom samma koncern	0,00	0,00	100 000,00	50 000,00
Ägarintresseföretag	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	1 973 431,15	1 954 459,94	2 073 431,15	2 004 459,94

5. Provisionsintäkter och -kostnader

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Provisionsintäkter				
Utlåningsprovisioner	867 978,62	944 848,98	867 978,62	944 848,98
Inlåningsprovisioner	14 050,50	24 681,42	14 050,50	24 681,42
Betalningsförmedlingsprovisioner	1 110 324,72	1 160 008,97	1 110 324,72	1 160 008,97
Fondandelsprovisioner	105 329,24	91 185,58	105 329,24	91 185,58
Förvaltningsprovisioner	200 569,49	101 956,90	200 569,49	101 956,90
Avgifter för juridiska tjänster	282 334,52	268 358,01	282 334,52	268 358,01
Courtage	24 167,57	36 527,94	24 167,57	36 527,94
Emissionsprovisioner	0,00	0,00	0,00	0,00
Provisioner för förmedling av försäkringar	674 995,80	759 300,96	674 995,80	759 300,96
Garantiprovisioner	95 815,67	37 531,36	95 815,67	37 531,36
Övriga provisioner	1 987 335,94	1 705 578,68	-31 286,77	-264 488,42
Totalt	5 362 902,07	5 129 978,80	3 344 279,36	3 159 911,70

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Provisionskostnader				
Utbetalda expeditiönsavgifter	212 175,68	308 877,24	212 175,68	308 877,24
Övriga	128 894,28	124 653,13	128 894,28	124 653,13
Totalt	341 069,96	433 530,37	341 069,96	433 530,37

6. Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Realisationsvinster och -förluster				
Skuldebrev	0,00	1 464,79	0,00	1 464,79
Aktier och andelar	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	1 464,79	0,00	1 464,79
Förändringar av verkligt värde				
Skuldebrev	-83,12	-226,73	-83,12	-226,73
Aktier och andelar	45 726,52	0,00	45 726,52	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	45 643,40	-226,73	45 643,40	-226,73
Nettointäkter från derivat	-748,53	2 666,04	-748,53	2 666,04
Nettointäkter från värdepappershandel totalt	44 894,87	3 904,10	44 894,87	3 904,10
Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisas	0,00	19 415,77	0,00	19 415,77
Nettointäkter från valutaverksamhet	-4,78	0,02	-4,78	0,03
Alla totalt	44 890,09	23 319,90	44 890,09	23 319,90

7. Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Skuldebrev				
Realisationsvinster och -förluster		0,00		0,00
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar		0,00		0,00
Överförda från fonden för verkligt värde under perioden		0,00		0,00
Totalt		0,00		0,00
Aktier och andelar				
Realisationsvinster och -förluster		7 700,66		7 700,66
Nedskrivningar		0,00		0,00
Överförda från fonden för verkligt värde under perioden		0,00		0,00
Totalt		7 700,66		7 700,66
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas totalt		7 700,66		7 700,66

8. Nettoresultat av säkringsredovisning

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Nettovinst (-förlust) från säkringsinstrument	-506 586,87	-225 852,42	-506 586,87	-225 852,42
Nettovinst (-förlust) från säkrade poster	506 586,87	225 852,42	506 586,87	225 852,42
Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00

9. Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Hysesintäkter och utdelningar	818 242,83	832 886,44	378 435,82	388 868,95
Övriga intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00
Realisationsvinster	0,00	0,00	0,00	0,00
Hyeskostnader	0,00	0,00	0,00	0,00
Avskrivningar enligt plan	-220 289,29	-235 631,31	0,00	0,00
Realisationsförluster	-124 907,50	0,00	-124 907,50	0,00
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	0,00	-356 830,56	0,00	-356 830,56
Övriga kostnader	-405 064,64	-424 331,33	-301 507,90	-277 342,11
Totalt	67 981,15	-183 906,76	-47 979,58	-245 303,72

10. Övriga rörelseintäkter

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Hysesintäkter från rörelsefastigheter	81 291,99	96 266,50	171 969,84	224 804,56
Realisationsvinster på rörelsefastigheter	0,00	0,00	0,00	0,00
Fusionsvinster	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	12 090,16	192 057,16	41 210,33	212 837,53
Totalt	93 382,15	288 323,66	213 180,17	437 642,09

11. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Avskrivningar enligt plan	599 285,28	701 972,13	152 604,76	167 252,42
Nedskrivningar	1 643 401,04	1 536 335,43	1 643 401,04	1 536 335,43
Totalt	2 242 686,32	2 238 307,56	1 796 005,80	1 703 587,85

12. Övriga rörelsekostnader

	Koncernen		Banken	
	2018	2017	2018	2017
Hyreskostnader	58 512,11	48 639,53	45 021,65	36 000,27
Kostnader för rörelsefastigheter	517 290,83	562 922,48	528 082,31	537 980,22
Realisationsförluster på rörelsefastigheter	66 046,31	0,00	66 046,31	0,00
Fusionsförluster	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	697 890,06	587 675,30	699 910,52	612 631,99
Yhteensä	1 339 739,31	1 199 237,31	1 339 060,79	1 186 612,48

13. Förväntade kreditförluster från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde, poster utanför balansräkningen samt förväntade kreditförluster och nedskrivningar för andra finansiella tillgångar

2018

Koncernen

Förväntade kreditförlusten från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde och poster utanför balansräkning

Fordringar på kreditinstitut
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor
Åtaganden för kundens räkning och till förmån för kunden
Övriga
Slutliga kreditförluster
Återföringar från borttagna fordringar

Totalt

Förväntade kreditförlusten och nedskrivningar för andra finansiella tillgångar

Dotterföretag och ägarintressenföretag
Övriga

Totalt

Förväntade kreditförluster och nedskrivningar totalt

Ökning	Minskning	Bokfört i resultaträkning
0,00	0,00	0,00
0,00	-77 123,22	-77 123,22
0,00	-5 305,92	-5 305,92
0,00	0,00	0,00
319 288,19		319 288,19
	-21 172,61	-21 172,61
319 288,19	-103 601,75	215 686,44
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
319 288,19	-103 601,75	215 686,44

Banken

Förväntade kreditförlusten från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde och poster utanför balansräkning

Fordringar på kreditinstitut
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor
Åtaganden för kundens räkning och till förmån för kunden
Övriga
Slutliga förluster
Återföringar från borttagna fordringar

Totalt

Förväntade kreditförlusten och nedskrivningar för andra finansiella tillgångar

Dotterföretag och ägarintressenföretag
Övriga

Totalt

Förväntade kreditförluster och nedskrivningar totalt

Ökning	Minskning	Bokfört i resultaträkning
0,00	0,00	0,00
0,00	-77 123,22	-77 123,22
0,00	-5 305,92	-5 305,92
		0,00
319 288,19		319 288,19
	-21 172,61	-21 172,61
319 288,19	-103 601,75	215 686,44
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
319 288,19	-103 601,75	215 686,44

14. Fordringar på kreditinstitut

	Koncernen		Banken	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Betalbara på anfordran				
Inlåning	671 242,09	599 807,65	671 242,09	599 807,65
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	671 242,09	599 807,65	671 242,09	599 807,65
Övriga				
Centralbanker	0,00	0,00	0,00	0,00
Kreditinstitut				
Inlåning	72 621 931,55	72 291 856,12	72 621 931,55	72 291 856,12
Övriga	25 329,57	20 500,97	25 329,57	20 500,97
Totalt	72 647 261,12	72 312 357,09	72 647 261,12	72 312 357,09
Fordringar på kreditinstitut totalt	73 318 503,21	72 912 164,74	73 318 503,21	72 912 164,74
varav efterställda fordringar	0,00	0,00	0,00	

15. Fordringar på allmänheten och offentlig sektor**Koncernen****Kreditgivning och garantifordringar**

	31.12.2018	Förlustreserv 31.12.2018	31.12.2017	
Icke-finansiella företag	74 714 189,59	363 997,55	73 835 641,05	0,00
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	0,00	0,00	0,00	0,00
Offentlig sektor	20 144 532,06	2 551,24	7 753 333,31	0,00
Hushållens ideella organisationer	3 828 257,12	3 378,90	3 545 965,65	0,00
Hushåll	220 928 180,60	405 985,24	196 482 193,68	0,00
Utländat	586 012,30	1,32	602 606,12	0,00
Gruppvisa nedskrivningar	0,00	0,00	-207 272,89	0,00
Totalt	320 201 171,67	775 914,25	282 012 466,92	0,00
varav efterställda fordringar	1 518,95		0,00	

15. Fordringar på allmänheten och offentlig sektor**Banken****Kreditgivning och garantifordringar**

	31.12.2018	Förlustreserv 31.12.2018	31.12.2017	
Icke-finansiella företag	80 737 344,80	363 997,55	80 282 382,46	
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	0,00	0	0,00	
Offentlig sektor	20 144 532,06	2 551,24	7 753 333,31	
Hushållens ideella organisationer	3 828 257,12	3 378,9	3 545 965,65	
Hushåll	220 928 180,60	405 985,24	196 482 193,68	
Utländat	586 012,30	1,32	602 606,12	
Gruppvisa nedskrivningar			-207 272,89	
Totalt	326 224 326,88	775 914,25	288 459 208,33	0,00
varav efterställda fordringar	1 518,95			

Nedskrivningar av krediter och garantifordringar

Nedskrivningar vid räkenskapsperiodens början
+ Individuella nedskrivningar som redovisats under perioden
+/- Gruppvisa nedskrivningar som redovisats under perioden
- Individuella nedskrivningar som återförts under perioden
- Realiserade nedskrivningar under räkenskapsperioden,
för vilka tidigare redovisats individuella nedskrivningar
Nedskrivningar vid räkenskapsperiodens slut

Koncernen	Banken
31.12.2017	31.12.2017
2 473 888,84	2 473 888,84
105 884,00	105 884,00
-14 667,38	-14 667,38
-1 473 328,15	-1 473 328,15
-294 350,66	-294 350,66
797 426,65	797 426,65

16. Leasingobjekt

	Koncernen		Banken	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Förskottsbetalningar	0,00	0,00	0,00	0,00
Maskiner och inventarier	0,00	0,00	0,00	0,00
Fast egendom och byggnader	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga tillgångar	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00

17. Saamistodistukset**Koncernen****Skuldebrev efter instrumentkategori 31.12.2018**

	31.12.2018		31.12.2017	
	Offentligt noterade	Övriga	Totalt	Skuldebrev totalt
Offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	0,00
Upplupet anskaffinsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens oblicaionslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens oblicaionslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Obligationslån från övrig offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	0,00
Innehas för handel	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens oblicaionslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Obligationslån från övrig offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Upplupet anskaffinsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga finansiella inst. och försäkringsforetag obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga finansiella inst. och försäkringsforetag obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Innehas för handel	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga finansiella inst. och försäkringsforetag obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället eller senare värderas till verkligt värde via resultat	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00	478 333,12

Skuldebrev efter instrumentkategori 31.12.2018

Banken

	31.12.2018		31.12.2017	
	Offentligt noterade	Övriga	Totalt	Skuldebrev totalt
Offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	0,00
Upplupet anskaffinsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens oblicaionslån	0,00	0,00	0,00	
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens oblicaionslån	0,00	0,00	0,00	
Obligationslån från övrig offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	
Innehas för handel	0,00	0,00	0,00	0,00
Statens oblicaionslån	0,00	0,00	0,00	
Obligationslån från övrig offentlig sektor	0,00	0,00	0,00	
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Upplupet anskaffinsvärde	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga finansiella inst. och försäkringsforetag obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga	0,00	0,00	0,00	
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga finansiella inst. och försäkringsforetag obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga	0,00	0,00	0,00	
Innehas för handel	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga finansiella inst. och försäkringsforetag obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga	0,00	0,00	0,00	
Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället eller senare värderas till verkligt värde via resultat	0,00	0,00	0,00	0,00
Bankers obligationslån	0,00	0,00	0,00	
Övriga	0,00	0,00	0,00	
Totalt	0,00	0,00	0,00	478 333,12

18. Förlustreserv

Koncernen

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen			
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
12 mån.	Hela giltighetstiden	Hela giltighetstiden	
25 011,94	115 246,86	731 210,56	871 469,36
-1 066,40	16 836,34	0,00	15 769,94
-49,71	0,00	526,64	476,93
2 039,65	-10 215,33	0,00	-8 175,68
0,00	-3 192,38	57 423,66	54 231,28
0,00	2 794,32	-37 952,58	-35 158,26
24 448,30	0,00	-21 182,75	3 265,55
31 437,04	5 082,79	20 158,04	56 677,87
-10 002,44	-3 609,37	-75 277,42	-88 889,23
10 521,56	30 537,44	86 299,99	127 358,99
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-207 986,53	-207 986,53
0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoresultateffekt toltalt	57 328,00	38 233,81	-177 990,95
Förlustreserv 31.12.2018	82 339,94	153 480,67	553 219,61
			789 040,22

Banken

Förlustreserv 1.1.2018

Överföringar från nivå 1 till nivå 2

Överföringar från nivå 1 till nivå 3

Överföringar från nivå 2 till nivå 1

Överföringar från nivå 2 till nivå 3

Överföringar från nivå 3 till nivå 2

Överföringar från nivå 3 till nivå 1

Ökningar till följd av utgivning on förvärv

Minskning till följd av borttag. Från balansr.

Förändringar i riskparametrar

Uppdatering av skattninsmetod

Minskning på grund av bortskrivningar

Andra justeringar

Nettoresultateffekt toltalt

Förlustreserv 31.12.2018

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen			
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
12 mån.	Hela giltighetstiden	Hela giltighetstiden	
25 011,94	115 246,86	731 210,56	871 469,36
-1 066,40	16 836,34	0,00	15 769,94
-49,71	0,00	526,64	476,93
2 039,65	-10 215,33	0,00	-8 175,68
0,00	-3 192,38	57 423,66	54 231,28
0,00	2 794,32	-37 952,58	-35 158,26
24 448,30	0,00	-21 182,75	3 265,55
31 437,04	5 082,79	20 158,04	56 677,87
-10 002,44	-3 609,37	-75 277,42	-88 889,23
10 521,56	30 537,44	86 299,99	127 358,99
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-207 986,53	-207 986,53
0,00	0,00	0,00	0,00
57 328,00	38 233,81	-177 990,95	-82 429,14
82 339,94	153 480,67	553 219,61	789 040,22

19. Aktier on andelar

31.12.2018

Koncernen

Atier ock andelar

Värderade till verkligt värde via resultatet

Innehas för handel

Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Aktier i ägarintresseföretag

Aktier i dotterföretag

Totalt

Offentligt noterade	Övriga	Totalt	varav kreditinstitut
0,00	311 775,89	311 775,89	0,00
0,00	311 775,89	311 775,89	0,00
200,00	44 215 430,01	44 215 630,01	0,00
	121 847,91	121 847,91	0,00
	0,00	0,00	0,00
200,00	44 649 053,81	44 649 253,81	0,00

Banken

Atier ock andelar

Värderade till verkligt värde via resultatet

Innehas för handel

Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Aktier i ägarintresseföretag

Aktier i dotterföretag

Totalt

Offentligt noterade	Övriga	Totalt	varav kreditinstitut
0,00	311 775,89	311 775,89	0,00
0,00	311 775,89	311 775,89	0,00
0,00	43 984 101,59	43 984 101,59	0,00
0,00	121 847,91	121 847,91	0,00
0,00	104 092,80	104 092,80	0,00
0,00	44 521 818,19	44 521 818,19	0,00

20. Derivatinstrument**Koncernen****Säkringsinstrument 31.12.2018**

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	71 023 629,43	340 644,99	722 231,26
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00
Utfärdade	0,00	0,00	0,00
Ränteswapkontrakt	71 023 629,43	340 644,99	722 231,26
av vilka säkring av kassaflödet	28 000 000,00	340 644,99	6 757,96
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		340 644,99	722 231,26

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	43 023 629,43	2 500 000,00	25 500 000,00	0,00	71 023 629,43
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Utfärdade	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ränteswapkontrakt	43 023 629,43	2 500 000,00	25 500 000,00	0,00	71 023 629,43
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Derivatinstrument som inte innehas i säkringssyfte 31.12.2018

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	27 430 253,66	0,00	927 389,43
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	27 430 253,66	0,00	927 389,43
Köpta	27 430 253,66	0,00	927 389,43
Utfärdade	0,00	0,00	0,00
Ränteswapkontrakt			
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		0,00	927 389,43

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	486 937,00	7 583 782,70	14 795 013,53	4 564 520,43	27 430 253,66
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	486 937,00	7 583 782,70	14 795 013,53	4 564 520,43	27 430 253,66
Köpta	486 937,00	7 583 782,70	14 795 013,53	4 564 520,43	27 430 253,66
Utfärdade	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ränteswapkontrakt					0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Värdet på den underliggande tillgången för räntederivat är instrumentens nominella värde, för valutaderivat instrumentens motvärde i euro för inköpsvalutan vid bokslutstidpunkten och för aktiederivat aktiernas sannolika värde vid bokslutstidpunkten.

Värdena uppges i brutto.

Som motpart i alla derivatkontrakt är OP-Företagsbanken Abp.

Banken

Säkringsinstrument 31.12.2018

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	71 023 629,43	340 644,99	722 231,26
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00
Utfärdade			
Ränteswapkontrakt	71 023 629,43	340 644,99	722 231,26
av vilka säkring av kassaflödet	28 000 000,00	340 644,99	6 757,96
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		340 644,99	722 231,26

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	43 023 629,43	2 500 000,00	25 500 000,00	0,00	71 023 629,43
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt	43 023 629,43	2 500 000,00	25 500 000,00	0,00	71 023 629,43
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Derivatinstrument som inte innehas i säkringssyfte 31.12.2018

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	27 430 253,66	0,00	927 389,43
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	27 430 253,66	0,00	927 389,43
Köpta	27 430 253,66	0,00	927 389,43
Utfärdade			
Ränteswapkontrakt			
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		0,00	927 389,43

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	486 937,00	7 583 782,70	14 795 013,53	4 564 520,43	27 430 253,66
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	486 937,00	7 583 782,70	14 795 013,53	4 564 520,43	27 430 253,66
Köpta	486 937,00	7 583 782,70	14 795 013,53	4 564 520,43	27 430 253,66
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt					0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Värdet på den underliggande tillgången för räntederivat är instrumentens nominella värde, för valutaderivat instrumentens motvärde i euro för inköpsvalutan vid bokslutstidpunkten och för aktiederivat aktiernas sannolika värde vid bokslutstidpunkten.

Värdena uppges i brutto.

Som motpart i alla derivatkontrakt är OP-Företagsbanken Abp.

Koncernen**Säkringsinstrument 31.12.2017**

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	31 979 044,91	6 413,13	262 099,97
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00
Utfärdade	0,00	0,00	0,00
Ränteswapkontrakt	31 979 044,91	6 413,13	262 099,97
av vilka säkring av kassaflödet	11 500 000,00	6 413,13	53 213,54
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		6 413,13	262 099,97

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	20 479 044,91	0,00	11 500 000,00	0,00	31 979 044,91
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Utfärdade	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ränteswapkontrakt	20 479 044,91	0,00	11 500 000,00	0,00	31 979 044,91
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Derivatinstrument som inte innehas i säkringssyfte 31.12.2017

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	19 262 098,93	1 206,90	766 397,57
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	19 262 098,93	1 206,90	766 397,57
Köpta	19 262 098,93	1 206,90	766 397,57
Utfärdade	0,00	0,00	0,00
Ränteswapkontrakt			
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		1 206,90	766 397,57

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	956 188,84	5 206 674,07	9 158 100,02	3 941 136,00	19 262 098,93
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	956 188,84	5 206 674,07	9 158 100,02	3 941 136,00	19 262 098,93
Köpta	956 188,84	5 206 674,07	9 158 100,02	3 941 136,00	19 262 098,93
Utfärdade	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ränteswapkontrakt					0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Värdet på den underliggande tillgången för räntederivat är instrumentens nominella värde, för valutaderivat instrumentens motvärde i euro för inköpsvalutan vid bokslutstidpunkten och för aktiederivat aktiernas sannolika värde vid bokslutstidpunkten.

Värdena uppges i brutto.

Som motpart i alla derivatkontrakt är OP-Företagsbanken Abp.

Banken

Säkringsinstrument 31.12.2017

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	31 979 044,91	6 413,13	262 099,97
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00
Utfärdade			
Ränteswapkontrakt	31 979 044,91	6 413,13	262 099,97
av vilka säkring av kassaflödet	11 500 000,00	6 413,13	53 213,54
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		6 413,13	262 099,97

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	20 479 044,91	0,00	11 500 000,00	0,00	31 979 044,91
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt	20 479 044,91	0,00	11 500 000,00	0,00	31 979 044,91
Övriga swapkontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Derivatinstrument som inte innehas i säkringssyfte 31.12.2017

	Nominellt värde	Verkligt värde	
		Positivt	Negativt
Räntederivat	19 262 098,93	1 206,90	766 397,57
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	19 262 098,93	1 206,90	766 397,57
Köpta	19 262 098,93	1 206,90	766 397,57
Utfärdade			
Ränteswapkontrakt			
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Ränte- och valutaswapkontrakt			
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt			
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00
Köpta			
Utfärdade			
Totalt		1 206,90	766 397,57

	Nominellt värde, återstående löptid				
	under 1 år	1 - 5 år	5 - 15 år	över 15 år	Totalt
Räntederivat	956 188,84	5 206 674,07	9 158 100,02	3 941 136,00	19 262 098,93
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	956 188,84	5 206 674,07	9 158 100,02	3 941 136,00	19 262 098,93
Köpta	956 188,84	5 206 674,07	9 158 100,02	3 941 136,00	19 262 098,93
Utfärdade					0,00
Ränteswapkontrakt					0,00
Valutaderivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Ränte- och valutaswapkontrakt					0,00
Aktiederivat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00
Övriga derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminskontrakt					0,00
Optionskontrakt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Köpta					0,00
Utfärdade					0,00

Värdet på den underliggande tillgången för räntederivat är instrumentens nominella värde, för valutaderivat instrumentens motvärde i euro för inköpsvalutan vid bokslutstidpunkten och för aktiederivat aktiernas sannolika värde vid bokslutstidpunkten.

Värdena uppges i brutto.

Som motpart i alla derivatkontrakt är OP-Företagsbanken Abp.

21. Immateriella tillgångar

	Koncernen		Banken	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
ICT-konstnader	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga utvecklingsutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Goodwill	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga immaterialla tillgångar	18 078,00	21 819,00	18 078,00	21 819,00
Totalt	18 078,00	21 819,00	18 078,00	21 819,00

Koncerngoodwill och negativ koncerngoodwill på grund av intresseföretag 31.12.2018

Koncerngoodwill på grund av intresseföretag som inte ännu avskrivits	16 080,33	euroa
Negativ koncerngoodwill på grund av intresseföretag som inte ännu intäktsförts	0,00	euroa

Koncerngoodwill och negativ koncerngoodwill på grund av intresseföretag har inte redovisats i balansräkningen.

22. Fastighets

31.12.2018

Koncernen**Fastighetsinnehav**

Mark och vattenområden

Byggnader

Aktier och andelar i fastighetssammanslutn.

Totalt

Rörelse- fastigheter	Förvaltningsfastigheter	
	Bokfört värde	Verkligt värde
624 855,32	270 124,26	
746 475,11	2 228 442,13	5 103 700,00
599 390,83	788 673,91	361 000,00
1 970 721,26	3 287 240,30	5 464 700,00

Banken**Fastighetsinnehav**

Mark och vattenområden

Byggnader

Aktier och andelar i fastighetssammanslutn.

Totalt

Rörelse- fastigheter	Förvaltningsfastigheter	
	Bokfört värde	Verkligt värde
67 960,00	0,00	0,00
200 558,00	0,00	0,00
3 979 701,75	4 774 597,15	5 464 700,00
4 248 219,75	4 774 597,15	5 464 700,00

Förvaltningsfastigheternas verkliga värde grundar sig på deras markandsvärde. I betydande objekt används en oberoende experts utlåtande som grund för det verkliga värdet. Värdena för övriga objekt grundar sig antingen på ledningens egna värderingar eller på avkastningsvärdesmetoden, som är en direkt värdering på basis av objektets nettoavkastning och marknadsavkastningskravet med beaktande av objektets läge, skick och bruksändamål. Det verkliga värdet för affärs-, kontors- och industrifastigheter bedöms i huvudsak med avkastningsvärdesmetoden. Det verkliga värdet för bostäder och markområden bedöms i huvudsak med affärsvärdesmetoden.

23. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar under räkenskapsperioden**Koncernen****Anskaffningsvärde vid räkenskapsperiodens början**

+ ökning under räkenskapsperioden
- minskning under räkenskapsperioden
+/- överföringar mellan posterna
- avskrivningar enligt plan under räkenskapsperioden
-/+ nedskrivningar och återförda nedskrivningar under perioden
+ ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar som gäller minskningar och överföringar
- ackumulerade avskrivningar vid räkenskapsperiodens början
- ackumulerade nedskrivningar vid räkenskapsperiodens början
+ ackumulerade uppskrivningar vid räkenskapsperiodens början
+/- uppskrivningar och återförda uppskrivningar under perioden
= Bokfört värde vid räkenskapsperiodens slut

Immateriella tillgångar	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar
109 141,54	11 131 093,98	13 659 025,81	1 767 274,50
0,00	33 099,60	229 941,08	54 058,76
0,00	-272 242,26	-125 899,77	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
-24 688,79	-220 289,29	-422 703,74	-172 840,54
0,00	63 183,76	-1 643 401,04	0,00
0,00	0,00	40 057,46	0,00
-66 374,75	-5 167 272,60	-7 946 073,59	-1 333 502,05
0,00	-2 280 332,88	-1 820 224,96	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
18 078,00	3 287 240,30	1 970 721,26	314 990,67

Banken**Anskaffningsvärde vid räkenskapsperiodens början**

+ ökning under räkenskapsperioden
- minskning under räkenskapsperioden
+/- överföringar mellan posterna
- avskrivningar enligt plan under räkenskapsperioden
-/+ nedskrivningar och återförda nedskrivningar under perioden
+ ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar som gäller minskningar och överföringar
- ackumulerade avskrivningar vid räkenskapsperiodens början
- ackumulerade nedskrivningar vid räkenskapsperiodens början
+ ackumulerade uppskrivningar vid räkenskapsperiodens början
+/- uppskrivningar och återförda uppskrivningar under perioden
= Bokfört värde vid räkenskapsperiodens slut

Immateriella tillgångar	Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	Övriga materiella tillgångar
67 406,98	7 241 228,64	8 795 497,43	558 855,52
0,00	33 099,60	229 941,08	54 058,76
0,00	-272 242,26	-125 899,77	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
-3 741,00	0,00	-55 653,00	-94 414,76
0,00	63 183,76	-1 643 401,04	0,00
0,00	0,00	40 057,46	0,00
-45 587,98	-10 339,71	-1 172 097,45	-277 887,35
0,00	-2 280 332,88	-1 820 224,96	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
18 078,00	4 774 597,15	4 248 219,75	240 612,17

24. Övriga tillgångar

	Koncernen		Banken	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Försäljningfordringar för värdepapper	0,00	0,00	0,00	0,00
Betalningsförmedlingsfordringar	1,00	12 409,38	1,00	12 409,38
Övriga	497 466,18	514 749,61	497 466,18	514 749,61
Totalt	497 467,18	527 158,99	497 467,18	527 158,99

25. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Banken	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Räntor				
Räntefordringar	632 585,37	901 213,86	632 585,37	901 213,86
Förutbetalda räntekostnader	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	632 585,37	901 213,86	632 585,37	901 213,86
Övriga				
Övriga upplupna intäkter	3 476,19	62 206,56	3 476,19	62 206,56
Övriga förutbetalda kostnader	242 968,23	118 243,96	123 578,09	8 776,01
Totalt	246 444,42	180 450,52	127 054,28	70 982,57
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter totalt	879 029,79	1 081 664,38	759 639,65	972 196,43

26. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

31.12.2018

Koncernen**Periodiseringsskillnader**

Sådana som baserar sig på bokslutsdispositioner	
Sådana som gäller konsolideringsåtgärder	
Sådana som ingår i koncernföretagens egna balansräkningar	
Uppskjutna skattefordringar	713 691,69
Uppskjutna skatteskulder	1 315,00
Netto	712 376,69

Övriga temporära skillnader

Sådana som gäller konsolideringsåtgärder	
Sådana som ingår i koncernföretagens egna balansräkningar	
Uppskjutna skattefordringar	38 949,47
Uppskjutna skatteskulder	70 005,69
Netto	-31 056,22

Yhteensä

Uppskjutna skattefordringar	Uppskjutna skatteskulder
	1 110 191,41
	188 159,99
712 376,69	0,00
-31 056,22	0,00
681 320,47	1 298 351,40

Den förändring av uppskjutna skatteskulder som tagits upp i koncernresultaträkningen består av följande poster:

Sådana som baserar sig på bokslutsdispositioner	410 250,86
Sådana som gäller konsolideringsåtgärder	-42 213,36
Sådana som ingår i koncernföretagens egna resultaträkningar	2 241,36
Totalt	370 278,86

I koncernbalansen har den ackumulerade avskrivningsdifferensen och reserverna delats upp på eget kapital och uppskjuten skatteskuld. Den andel som överförts till eget kapital är **4 436 657,63** euro.

I de uppskjutna skattefordringarna ingår uppskjutna skattefordringar för förluster som fastställts i beskattningen för totalt **0,00** euro.

De uppskjutna skattefordringar och skatteskulder som beror på övriga temporära skillnader grundar sig på poster som bokförs bland eget kapital i fonden för verkligt värde, dvs. på värderingsresultaten för finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde och derivat som utgör säkring för kassaflödet. Dessutom redovisas bland övriga temporära skillnader de temporära skillnader som uppkommit till följd av IFRS 9-övergången 1.1.2018.

Uppskrivningar 31.12.2018

I balansräkningen ingår uppskrivningar av fastigheter för

1 681 879,26

Uppskrivningarna är inte skattepliktiga. Om de uppskrivna objekten såldes skulle uppskrivningarna realiseras som realisationsvinst, och inkomstskatten på den vore

336 375,85

Banken

Periodiseringsskillnader

Övriga temporära skillnader

Yhteensä

Uppskjutna skattefordringar	Uppskjutna skatteskulder	Netto
713 691,69	1 315,00	712 376,69
38 949,47	70 005,69	-31 056,22
752 641,16	71 320,69	681 320,47

I de uppskjutna skattefordringarna ingår uppskjutna skattefordringar för förluster som fastställts i beskattningen för totalt

0,00

 euro.

De uppskjutna skattefordringar och skatteskulder som beror på övriga temporära skillnader grundar sig på poster som bokförs bland eget kapital i fonden för verkligt värde, dvs. på värderingsresultaten för finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via fonden för verkligt värde och derivat som utgör säkring för kassaflödet. Dessutom redovisas bland övriga temporära skillnader de temporära skillnader som uppkommit till följd av IFRS 9-övergången 1.1.2018.

Uppskrivningar 31.12.2018

I balansräkningen ingår uppskrivningar av fastigheter för

0,00

Uppskrivningarna är inte skattepliktiga. Om de uppskrivna objekten såldes skulle uppskrivningarna realiseras som realisationsvinst, och inkomstskatten på den vore

0,00

Ackumulerade bokslutsdispositioner

Avskrivningsdifferens

Reserver

Totalt

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
5 495,00	1 099,00	4 396,00
5 504 382,04	1 100 876,41	4 403 505,63
5 509 877,04	1 101 975,41	4 407 901,63

Avskrivningsdifferensen och reserverna har bokförts i balansräkningen enligt ett belopp från vilket inte dragits av uppskjuten skatt.

I kapitalbaskalkylen har avskrivningsdifferensen och reserverna efter avdrag av uppskjuten skatt likställts med primärkapitalet.

27. Skuldebrev emitterade till allmänheten**Koncernen**

	Bokfört värde 31.12.2018	Nominellt värde 31.12.2018	Bokfört värde 31.12.2017	Nominellt värde 31.12.2017
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	0,00
Masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00

Banken

	Bokfört värde 31.12.2018	Nominellt värde 31.12.2018	Bokfört värde 31.12.2017	Nominellt värde 31.12.2017
Bankcertifikat	0,00	0,00	0,00	
Masskuldebrev	0,00	0,00	0,00	
Övriga	0,00	0,00	0,00	
Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00

28. Övriga skulder

	Koncernen		Banken	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Leverantörsskulder för värdepapper	0,00	0,00	0,00	0,00
Betalningsförmedlingsskulder	20 747,07	19 826,29	20 747,07	19 826,29
Övriga	344 683,50	346 944,20	344 683,50	346 944,20
Totalt	365 430,57	366 770,49	365 430,57	366 770,49

29. Avsättningar

31.12.2018

Koncernen

	Avsättningar för pensioner	Avsättningar för skatter	Avsättningar för garantier	Avsättningar för hyror	Övriga	Totalt
Avsättningar 1.1					146 136,00	146 136,00
+ ökning av avsättningar					13 125,97	13 125,97
- utnyttjade avsättningar					0,00	0,00
- återföringar					21 095,00	21 095,00
Avsättningar 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00	138 166,97	138 166,97

Banken

	Avsättningar för pensioner	Avsättningar för skatter	Avsättningar för garantier	Avsättningar för hyror	Övriga	Totalt
Avsättningar 1.1					146 136,00	146 136,00
+ ökning av avsättningar					13 125,97	13 125,97
- utnyttjade avsättningar						0,00
- återföringar					21 095,00	21 095,00
Avsättningar 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00	138 166,97	138 166,97

30. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Banken	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Räntor				
Ränteskulder	403 047,58	571 819,90	403 047,58	571 819,90
Förutbetalda ränteutgifter	11 150,95	1 718,23	11 150,95	1 718,23
Totalt	414 198,53	573 538,13	414 198,53	573 538,13
Övriga				
Övriga förutbetalda intäkter	10 142,09	14 281,37	10 142,08	14 281,37
Övriga upplupna kostnader	1 861 329,99	2 292 853,69	1 473 502,70	1 889 949,15
Totalt	1 871 472,08	2 307 135,06	1 483 644,78	1 904 230,52
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter totalt	2 285 670,61	2 880 673,19	1 897 843,31	2 477 768,65

31. Efterställda skulder**Koncernen****Efterställda skulder**

Kapitallån
Övriga
Totalt

31.12.2018

0,00
0,00
0,00

I OP Sammanslutningens kapitaltäckningsrapport 2018 redogörs i not 1 De viktigaste delarna i kapitalinstrument för hur skulderna behandlas i kapitaltäckningsanalysen

Enskilda skulder, som överstiger 10 % av de totala efterställda skulderna

31.12.2018

Skuld	Bokfört värde	Nominellt värde	Valuta	Ränta, %	Förfallodag
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Emittenten har rätt att återköpa lånet endast med Finansinspektionens tillstånd. Gäldenärerna har inte rätt att kräva återbetalning i förtid.

Banken**Efterställda skulder**

Kapitallån
Övriga
Totalt

31.12.2018

0,00
0,00
0,00

I OP Sammanslutningens kapitaltäckningsrapport 2018 redogörs i not 1 De viktigaste delarna i kapitalinstrument för hur skulderna behandlas i kapitaltäckningsanalysen

Enskilda skulder, som överstiger 10 % av de totala efterställda skulderna

31.12.2018

Skuld	Bokfört värde	Nominellt värde	Valuta	Ränta, %	Förfallodag
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Emittenten har rätt att återköpa lånet endast med Finansinspektionens tillstånd. Gäldenärerna har inte rätt att kräva återbetalning i förtid.

32. Oma pääoma**Koncernen****Eget kapital och minoritetsandelar totalt**

	Eget kapital 31.12.2017	IRRS 9 1.1.2018	Ökning	Minskning	Överföringar mellan posterna	Eget kapital vid räkenskaps- periodens slut
	47 215 112,82		3 138 580,20	-2 959 033,69	0,00	46 372 882,96
Andelskapital	27 125 200,00		1 388 600,00	-2 055 300,00	0,00	26 458 500,00
Medlemsandelar	1 086 600,00		59 100,00	-24 500,00	0,00	1 121 200,00
Avkastingsandelar	26 038 600,00		1 329 500,00	-2 030 800,00	0,00	25 337 300,00
Överkursfond	0,00		0,00	0,00		0,00
Uppskrivningsfond	0,00		0,00	0,00		0,00
Övriga bundna fonder	2 480 594,27		380 687,44	-76 137,50	0,00	2 785 144,21
Reservfond	2 518 034,59		0,00	0,00		2 518 034,59
Fonden för verkligt värde	-37 440,32	0,00	380 687,44	-76 137,50		267 109,62
Fonder enligt stadgarna	0,00					0,00
Övriga fonder	0,00					0,00
Fria fonder	2 370 000,00					2 370 000,00
Balanserad vinst eller förlust	14 934 512,49	-1 021 776,36	15 637,75	-803 522,53		13 124 851,34
Räkenskapsperiodens vinst			1 353 655,01	0,00		1 353 655,01
Minoritetsandelar av kapitalet	304 806,06			-24 073,66		280 732,40

Förändringar i fonden för verkligt värde

	31.12.2017	IFRS 9 1.1.2018	Ökning	Minskning	Överförda till resultaträkningen	Vid räkenskaps- periodens slut
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	-37 440,32	0,00	380 687,44	76 137,50	0,00	267 109,62
Säkring av kassaflödet	-46 800,41	0,00	380 687,44	0,00	0,00	333 887,03
uppskjuten skatt	9 360,09	0,00	0,00	76 137,50		-66 777,41
Totalt	-37 440,32	0,00	380 687,44	76 137,50	0,00	267 109,62

Banken

	Eget kapital 31.12.2017	IFRS 9 1.1.2018	Ökning	Minskning	Överföringar mellan posterna	Eget kapital vid räkenskaps- periodens slut
Eget kapital totalt	50 301 118,02		5 066 778,64	-2 934 960,03	0,00	51 411 160,27
Andelskapital	27 125 200,00		1 388 600,00	-2 055 300,00	0,00	26 458 500,00
Medlemsandelar	1 086 600,00		59 100,00	-24 500,00	0,00	1 121 200,00
Avkastningsandelar	26 038 600,00		1 329 500,00	-2 030 800,00	0,00	25 337 300,00
Överkursfond	0,00					0,00
Uppskrivningsfond	0,00					0,00
Övriga bundna fonder	2 598 205,15		380 687,44	-76 137,50	0,00	2 902 755,09
Reservfond	2 635 645,47					2 635 645,47
Fonden för verkligt värde	-37 440,32	0,00	380 687,44	-76 137,50		267 109,62
Fonder enligt stadgarna	0,00					0,00
Övriga fonder	0,00					0,00
Fria fonder	2 370 000,00					2 370 000,00
Balanserad vinst eller förlust	18 207 712,87	-1 021 776,36		-803 522,53		16 382 413,98
Räkenskapsperiodens vinst			3 297 491,20	0,00		3 297 491,20

Förändringar i fonden för verkligt värde

	31.12.2017	IFRS 9 1.1.2018	Ökning	Minskning	Överförda till resultaträkningen	Vid räkenskaps- periodens slut
Skuldebrev	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	-37 440,32		380 687,44	76 137,50	0,00	267 109,62
Säkring av kassaflödet	-46 800,41		380 687,44	0,00	0,00	333 887,03
uppskjuten skatt	9 360,09		0,00	76 137,50		-66 777,41
Totalt	-37 440,32	0,00	380 687,44	76 137,50	0,00	267 109,62

33. Bundet och fritt eget kapital samt icke-utdelningsbara poster i fritt eget kapital

Eget kapital 31.12.2018

Bundet eget kapital

Fritt eget kapital

Eget kapital totalt

Koncernen	Banken
29 243 644,21	29 361 255,09
16 848 506,35	22 049 905,18
46 092 150,56	51 411 160,27

Utdelningsbara medel 31.12.2018

Fritt eget kapital

- activerade utvecklingskostnader

- icke-utdelningsbara poster

Utdelningsbara medel

Koncernen	Banken
16 848 506,35	22 049 905,18
0,00	0,00
4 436 657,63	0,00
12 411 848,72	22 049 905,18

34. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder 31.12.2018

Koncernen

Återstående löptid

Skuldebrev belåningsbara i centralbanker

Fordringar på kreditinstitut

Fordringar på allmänheten och offentlig sektor

Skuldebrev

Skulder till kreditinstitut

Skulder till allmänheten och offentlig sektor

Skuldebrev emitterade till allmänheten

Efterställda skulder

	under 3 mån.	3 - 12 mån.	1 - 5 år	5 - 10 år	över 10 år
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	3 293 173,64	25 000 000,00	30 000 000,00	15 000 000,00	25 329,57
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	8 072 523,98	27 956 823,59	108 166 025,50	83 136 054,76	92 869 743,84
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skulder till kreditinstitut	29 534 226,38	15 000 000,00	50 041 719,81	29 220 000,00	0,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	265 598 255,05	4 105 468,97	361 994,80	60 559,45	1 261 862,57
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Löptidsfördelningen för derivatinstrument presenteras i not 20. Derivatinstrument.

Andra än tidsbundna insättningar ingår i löptidsintervallet "under 3 mån."

Banken

Återstående löptid

Skuldebrev belåningsbara i centralbanker

Fordringar på kreditinstitut

Fordringar på allmänheten och offentlig sektor

Skuldebrev

Skulder till kreditinstitut

Skulder till allmänheten och offentlig sektor

Skuldebrev emitterade till allmänheten

Efterställda skulder

	under 3 mån.	3 - 12 mån.	1 - 5 år	5 - 10 år	över 10 år
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	3 293 173,64	25 000 000,00	30 000 000,00	15 000 000,00	25 329,57
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	8 072 523,98	27 956 823,59	108 166 025,50	89 159 209,97	92 869 743,84
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skulder till kreditinstitut	29 534 226,38	15 000 000,00	50 000 000,00	29 220 000,00	0,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	265 598 255,05	4 752 019,41	361 994,80	60 559,45	1 261 862,57
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Löptidsfördelningen för derivatinstrument presenteras i not 20. Derivatinstrument.

Andra än tidsbundna insättningar ingår i löptidsintervallet "under 3 mån."

35a. Tillgångs- och skuldposter i inhemsk och utländsk valuta 31.12.2018**Koncernen**

	Inhemsk valuta	Utländsk valuta	Totalt	Koncernens fordringar på och skulder till intresseföretag
Fordringar på kreditinstitut	72 647 261,12	671 242,09	73 318 503,21	
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	320 201 171,67	0,00	320 201 171,67	
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker och övriga skuldebrev	0,00	0,00	0,00	
Derivatinstrument	1 265 634,42	0,00	1 265 634,42	
Övriga tillgångar	52 507 998,29	902,64	52 508 900,93	
Skulder till kreditinstitut	123 795 946,19	0,00	123 795 946,19	
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	270 716 898,74	671 242,10	271 388 140,84	
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	1 649 620,69	0,00	1 649 620,69	
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	
Övriga skulder	4 087 619,55	0,00	4 087 619,55	

Banken

	Inhemsk valuta	Utländsk valuta	Totalt	Varav	
				Dotterföretag	Intresseföretag
Fordringar på kreditinstitut	72 647 261,12	671 242,09	73 318 503,21		
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	326 224 326,88	0,00	326 224 326,88	6 023 155,21	
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker och övriga skuldebrev	0,00	0,00	0,00		
Derivatinstrument	1 265 634,42	0,00	1 265 634,42		
Övriga tillgångar	55 951 649,36	902,64	55 952 552,00		
Skulder till kreditinstitut	123 754 226,38	0,00	123 754 226,38		
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	271 363 449,18	671 242,10	272 034 691,28	646 550,44	
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00		
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	1 649 620,69	0,00	1 649 620,69		
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00		
Övriga skulder	2 401 440,85	0,00	2 401 440,85		

35b. Verkligt värde och bokfört värde av finansiella tillgångar och skulder och hierarki för verkligt värde 31.12.2018

	Koncernen		Banken	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Kontanta medel	210 799,45	210 799,45	210 799,45	210 799,45
Fordringar på kreditinstitut	73 318 503,21	73 318 503,21	73 318 503,21	73 318 503,21
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	320 201 171,67	320 201 171,67	326 224 326,88	326 224 326,88
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	44 527 405,90	44 527 405,90	44 295 877,48	44 295 877,48
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	121 847,91	121 847,91	121 847,91	121 847,91
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	0,00	0,00	104 092,80	104 092,80
Derivatinstrument	1 265 634,42	1 265 634,42	1 265 634,42	1 265 634,42
Totalt	439 645 362,56	439 645 362,56	445 541 082,15	445 541 082,15
Finansiella skulder				
Skulder till kreditinstitut	123 795 946,19	123 795 946,19	123 754 226,38	123 754 226,38
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	271 388 140,84	271 388 140,84	272 034 691,28	272 034 691,28
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	1 649 620,69	1 649 620,69	1 649 620,69	1 649 620,69
som innehas för handel				
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	396 833 707,72	396 833 707,72	397 438 538,35	397 438 538,35

Klassificering i balansräkningen enligt värderingmetod

Koncernen

Skuldebrev
Aktier och andelar
Derivatinstrument(verkligt värde positivt)
Derivatinstrument(verkligt värde negativt)

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	44 295 877,48	44 295 877,48
0,00	340 644,99	0,00	340 644,99
0,00	1 649 620,69	0,00	1 649 620,69

Klassificering i balansräkningen enligt värderingmetod

Banken

Skuldebrev
Aktier och andelar
Derivatinstrument(verkligt värde positivt)
Derivatinstrument(verkligt värde negativt)

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	44 295 877,48	44 295 877,48
0,00	340 644,99	0,00	340 644,99
0,00	1 649 620,69	0,00	1 649 620,69

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Ingående balans 1.1.2018
omklassificering till Nivå 3
omklassificering från Nivå 3
övriga förändringar
Utgående balans 31.12.2018

0,00
0,00
0,00
44 295 877,48
44 295 877,48

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats på börsen, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågasatta instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observera

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar

Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observera

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar inte innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på värderingsdagen på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I frågavarande balansklass ingår placeringar i OP Andelslags medlemsandelar och tilläggsandelar. Det verkliga värdet i Nivå 3 av prisuppgifter från utomstående.

35c.Klassificering av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9 standarden

Koncernen

	Upplupet anskaffingsvärde	Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Handel	Verkligt värde till följt av SPPI-test	Säkrings instru- ment
Finansiella tillgångar					
Kontanta medel	210 799,45	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	73 318 503,21	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	320 201 171,67	0,00	0,00	0,00	0,00
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	44 215 630,01	311 775,89	0,00	0,00
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	121 847,91	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	1 265 634,42
Totalt	393 852 322,24	44 215 630,01	311 775,89	0,00	1 265 634,42
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut	123 795 946,19	0,00	0,00	0,00	0,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	271 388 140,84	0,00	0,00	0,00	0,00
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	1 649 620,69
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	395 184 087,03	0,00	0,00	0,00	1 649 620,69

Banken

	Upplupet anskaffingsvärde	Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Handel	Verkligt värde till följt av SPPI-test	Säkrings instru- ment
Finansiella tillgångar					
Kontanta medel	210 799,45	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på kreditinstitut	73 318 503,21	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	326 224 326,88	0,00	0,00	0,00	0,00
Skuldebrev	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar	0,00	43 984 101,59	311 775,89	0,00	0,00
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	121 847,91	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	104 092,80	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	1 265 634,42
Totalt	399 979 570,25	43 984 101,59	311 775,89	0,00	1 265 634,42
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut	123 754 226,38	0,00	0,00	0,00	0,00
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	272 034 691,28	0,00	0,00	0,00	0,00
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Derivatinstrument	0,00	0,00	0,00	0,00	1 649 620,69
Efterställda skulder	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	395 788 917,66	0,00	0,00	0,00	1 649 620,69

36. Egendom som ställts som säkerhet 31.12.2018**Koncernen****Säkerheter som ställts för egen skuld**

Skulder till kreditinstitut
Skulder till allmänheten och offentlig sektor
Skuldebrev emitterade till allmänheten
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel
Övriga skulder
Efterställda skulder
Totalt

Övriga säkerheter som ställts för egen skuld**Säkerheter som ställts för koncernföretags räkning****Säkerheter som ställts för andras räkning**

varav till närståendeledningen

Ställda säkerheter totalt

Panter	Inteckningar	Övriga säkerheter	Totalt
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	23 748 894,82	23 748 894,82
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	23 748 894,82	23 748 894,82

Banken**Säkerheter som ställts för egen skuld**

Skulder till kreditinstitut
Skulder till allmänheten och offentlig sektor
Skuldebrev emitterade till allmänheten
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel
Övriga skulder
Efterställda skulder
Totalt

Övriga säkerheter som ställts för egen skuld**Säkerheter som ställts för koncernföretags räkning****Säkerheter som ställts för andras räkning**

varav till närståendeledningen

Ställda säkerheter totalt

Panter	Inteckningar	Övriga säkerheter	Totalt
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	23 748 894,82	23 748 894,82
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	23 748 894,82	23 748 894,82

37. Pensionåtagandet

31.12.2018

Direkt åtagande till följd av pensionsförbindelser

Andel av övertäckning av pensionsstiftelsens pensionsåtaganden och andra skulder

Koncernen	Banken
0,00	0,00
0,00	0,00

Det lagstadgade pensionsskyddet för bankens personal är ordnat via OP-Eläkekassa och tilläggs-pensionsskyddet via

OP-Eläkesäätio och OP Henkivakuutus. Representantskapet vid pensionskassan OP-Eläkekassa, som förvaltar det lagstadgade arbetspen-

sionsskyddet för andelsbankens personal, beslöt 2018 att överföra pensionsansvaret till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen.

Överföringen verkställdes i slutet av 2018.

38. Finansieringsleasing och övriga leasingåtaganden

31.12.2018

Under 1 år

Över 1 år och under 5 år

Över 5 år

Totalt

Koncernen	Banken
41 762,04	12 779,28
297,00	297,00
0,00	0,00
42 059,04	13 076,28

De viktigaste uppsägnings- och inlösningvillkoren i avtalen

39. Åtaganden utanför balansräkningen

Koncernen

Åtaganden utanför balansräkningen 31.12.2018

Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part

Garantier

Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder

Återköpsförbindelser för värdepapper

Övriga

varav kreditlöften

För dotterföretag	För intresseföretag	För andra	Totalt
0,00	0,00	22 133 410,83	22 133 410,83
0,00	0,00	5 094 897,82	5 094 897,82
0,00	0,00	5 094 897,82	5 094 897,82
0,00	0,00	17 038 513,01	17 038 513,01
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	17 038 513,01	17 038 513,01
0,00	0,00	17 016 289,63	17 016 289,63

Banken

Åtaganden utanför balansräkningen 31.12.2018

Åtaganden för kunders räkning till förmån för tredje part

Garantier

Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kunder

Återköpsförbindelser för värdepapper

Övriga

varav kreditlöften

För dotterföretag	För intresseföretag	För andra	Totalt
0,00	0,00	22 133 410,83	22 133 410,83
0,00	0,00	5 094 897,82	5 094 897,82
0,00	0,00	5 094 897,82	5 094 897,82
0,00	0,00	17 038 513,01	17 038 513,01
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	17 038 513,01	17 038 513,01
0,00	0,00	17 016 289,63	17 016 289,63

40. Övriga ansvarsförbindelser och åtaganden vid räkenskapsperiodens slut

31.12.2018

Banken är skyldig att justera sina mervärdesskatteavdrag för fastighetsinvesteringar som slutförts 2010 eller senare, om fastighetens skattepliktiga användning miskar under justeringsperioden på 10 år. De sista justeringsåren är 2019-2027 beroende på när fastigheten färdigställs.

364,43
0,00
0,00
364,43

41. Personalen och personer i ledande ställning samt närstående

Antal anställda i genomsnitt 2018

Fast heltidsanställda

Fast deltidanställda

Visstidsanställda

Totalt

Koncernen		Banken	
Medelantal anställda	Förändring under perioden	Medelantal anställda	Förändring under perioden
60	1	38	-1
1	0	1	0
1	0	0	0
62	1	39	-1

Löner och arvoden till personer i ledande ställning 2018

Ledamöter i förvaltningsrådet

Ledamöter och suppleanter i styrelsen samt verkställande direktören och dennas ställföreträdare

varav till verkställande direktörer Lars Björklöf och Marléne Eriksson utbetalda löner och arvoden samt naturaförmåner

Koncernen	Banken
Löner och arvoden	Löner och arvoden
26 046,00	9 990,00
431 018,20	353 440,00
276 746,20	162 124,00
14 160,00	13 920,00

Enligt fullmäktigesammanträdets beslut betalas i arvode till förvaltningsrådets ordförande 655 euro per månad, till vice ordförande 328 euro per månad. Dessutom får alla förvaltningsrådsledamöter 250 euro per sammanträde i mötesarvode.

Till styrelseordförande betalas 1185 euro per månad, till vice ordförande 592,50 euro per månad. Dessutom får alla styrelseledamöter 346 euro per sammanträde i mötesarvode. Bankens verkställande direktör får ingen separat ersättning eller andra förmåner för styrelsearbetet.

Verkställande direktörens ålderspensionsålder är 65 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP-gruppens egna pensionssystem. Uppsägningstiden är för verkställande direktören 3 eller 6 månader och för arbetsgivaren 6 månader. Utöver lön för uppsägningstiden får direktören ett vederlag som motsvarar penninglönen för 12 månader.

Andelsbanken Raseborg och OP-Filia Oy Ab anslöt sig till OP-Personalfonden 2005.

Vinstpremieandelarna som betalas till OP Gruppens personalfond baserade sig 2018 på följande mål som uppnåddes: NPS för kundmöten (vikt 15 %), NPS för varumärket (vikt 5 %), Digital kommunikation (vikt 20 %) och OP Gruppens resultat före skatt (vikt 60 %).

För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2018 reserverats ca 1,7 % av lönesumman för fondens medlemmar. År 2018 bokfördes premier för totalt 43 594,66 euro.

Ersättningssystem

OP Gruppens ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet. Ersättningarnas högsta belopp är begränsade i alla system. I det kortsiktiga ersättningsprogrammet är intjäningsperioden högst ett kalenderår och ersättningen betalas i regel i pengar.

Det kortsiktiga ersättningssystemet omfattar hela personalen. De maximala ersättningarna har differentierats på basis av uppgifternas svårighet.

Ersättningarna baserar sig på gemensamma och personliga mål på bankplanet. I måtarna betonas starkt bl.a. kundupplevelsen, försäljningen samt de mål för tillväxt och digitalisering som härletts ur strategin.

Ett villkor för att ersättningar ska betalas ut är att bankens kundrörelse visar vinst.

Ledningens långsiktiga ersättningssystem omfattar cheferna och de personer i separat angivna nyckelpositioner som bolagets styrelse har angett.

OP Andelslags förvaltningsråd fattar beslut om de gemensamma intjäningsmåtarna för OP Gruppen i systemet och om målen för dem separat för varje intjäningsperiod.

Ledningens långsiktiga system och personalfonden har samma mätare.

Det långsiktiga systemet består av successiva tre år långa intjäningsperioder. Ersättningens belopp beror på hur målen nåtts vid slutet av intjäningsperioden. Ersättningen för intjäningsperioden 2014–2016 betalas ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2018–2020.

Den ersättning som eventuellt betalas enligt ersättningssystemet för intjäningsperioden 2017–2019 sker i fyra lika stora poster före slutet av juni åren 2020–2023.

Ersättningarna för intjäningsperioden 2014–2016 betalas ut bundna till ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags förvaltningsråd eller den ersättningskommitté som förvaltningsrådet utsett.

Under intjäningsperioden 2017–2019 betalas ersättningarna ut i pengar, om det uppskovsförfarande som avses i bestämmelserna ska tillämpas på personen.

Ersättningens värde periodiseras under intjänings- och kvalifikationsperioden. Ersättningen bokförs på resultatposten Löner och arvoden och motposten bokförs som upplupna kostnader tills den betalas.

Till utbetalningen av ersättningen ansluter sig villkor som gäller OP Gruppens kapitaltäckning samt anställningstiden.

Uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar

Bestämmelser om betalningen av rörliga ersättningar finns i kreditinstitutslagen (610/2014). Om en person på basis av sina arbetsuppgifter är klassificerad i en grupp, vars yrkesmässiga verksamhet kan förorsaka företaget en betydande risk ("person som kan påverka riskprofilen"), ska utbetalningen av den rörliga ersättningen i vissa fall skjutas upp under tre år.

På den persongrupp som kan påverka riskprofilen tillämpas uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar, om en persons rörliga ersättning under en intjäningsperiod på ett år överstiger den gräns på 50.000 euro som anges i Finansinspektionens ställningstagande.

En persons rörliga ersättningar består av ersättningar på kort och lång sikt.

Om gränsen i euro för uppskjutande av ersättning överskrider, betalas en del av ersättningen genast och resten av betalningen skjuts upp. Vid en uppskjutning betalas den ersättning som skjuts upp under de tre följande åren.

Vid en sådan uppskjutning betalas hälften av den rörliga ersättningen i pengar och hälften binds upp i värdet på ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags förvaltningsråd eller den ersättningskommitté som förvaltningsrådet utsett.

Den ersättning som är bunden till referensinstrumentet betalas ut till personen efter en väntetid på ett år.

Arvoden till revisorerna per uppdragsgrupp 2018

Revision
Övriga revisorsutlåanden
Skatterådgivning
Övriga tjänster
Totalt

Koncernen	Banken
Revisions- arvoden	Revisions- arvoden
10 457,56	6 521,12
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
10 457,56	6 521,12

Krediter till samt garantier och säkerheter till förmån för personer i ledande ställning 31.12.2018

	Penninglång 1.1	Ökning	Minskning	Penninglång 31.12	Garantier och andra åtagan- den utanför ba- lansräkningen
Medlemmar i förvaltningsrådet	1 241 141,34	18 599,06	0,00	1 259 740,40	58 581,94
Medlemmar och suppleanter i styrelsen samt verkställande direktören och dennas ställföreträdare	987 599,05	62 832,83	0,00	1 050 431,88	48 028,72
Totalt	2 228 740,39	81 431,89	0,00	2 310 172,28	106 610,66

I siffrorna ingår krediter och garantier som kreditinstitutet eller ett företag som hör till dess koncern eller konsolideringsgrupp har beviljat medlemmar i kreditinstitutets förvaltnings- och tillsynsorganen. Personborgen som medlemmarna i de olika organen ställt ingår också i posten penninglån.

Penninglånens huvudsakliga räntevillkor och övriga villkor

På lånen till medlemmar i förvaltnings- och tillsynsorganen tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de allmänna referensräntorna. Lånen amorteras enligt en överenskommen amorteringsplan och de har normala säkerheter.

Pensionsåtaganden

Medlemmar i förvaltningsrådet
Medlemmar och suppleanter i styrelsen samt verkställande direktören och dennas ställföreträdare

Pensionsåtaganden för personer som tidigare har hört till ledningen

Medlemmar i förvaltningsrådet
Medlemmar och suppleanter i styrelsen samt verkställande direktören och dennas ställföreträdare

Koncernen	Banken
0,00	0,00
	0,00
	0,00
0,00	0,00
	0,00
	0,00

Närstående

	Balanspost				Garantier och andra åtagan- den utanför ba-
	Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	Skuldebrev	Aktier och andelar	Totalt	
Innehav	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ledning	2 685 346,19	0,00	132 400,00	2 817 746,19	48 028,72
Intresseföretag	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Övriga	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	2 685 346,19	0,00	132 400,00	2 817 746,19	48 028,72

Förlustreserv av närstående är inte väsentlig.

Till de företag som tillsammans med andelsbanken omfattas av samma bestämmande inflytande hör också andelsbankens närstående (systerföretag).

		Ägarandel, %	Eget kapital	Räkenskaps- periodens vinst eller förlust
Dotterföretag som konsolideras i koncernbokslutet				
Företagets namn:	Ömsesidiga Fastighets Ab Ekenäs Stationsvägen 1	87,41 %	2 773 651,43	-147 095,18
Hemort:	Raseborg			
Företagets namn:	Fastighets Ab Kimito Arkadia	87,50 %	3 748 435,72	21,73
Hemort:	Kimito			
Företagets namn:	Fastighets Ab Karis Köpmansgatan 6	100,00 %	1 539 932,18	-79 646,40
Hemort:	Raseborg			
Företagets namn:	Fastighets Ab Formansallén 2	100,00 %	2 880 441,27	19 966,20
Hemort:	Raseborg			
Företagets namn:	OP-Filia Oy Ab	100,00 %	376 310,90	269 530,37
Hemort:	Raseborg			
Företagets namn:	Ömsesidiga Fastighets Ab Hangö Forum	100,00 %	1 180 021,28	-85 102,95
Hemort:	Hangö			
Företagets namn:	Fastighets Ab Pojo Aptekaren	100,00 %	16 888,04	-5 337,06
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
		Ägarandel, %	Eget kapital	Räkenskaps- periodens vinst eller förlust
Dotterföretag som inte konsolideras i koncernbokslutet på grund av deras ringa betydelse				
Företagets namn:	Fastighets Ab Karis Bankhus	100,00 %	558 843,70	-6 354,39
Hemort:	Raseborg			
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				

		Ägarandel, %	Eget kapital	Räkenskaps- periodens vinst eller förlust
Intresseföretag som konsolideras i koncernbokslutet				
Företagets namn:	Åbonejdens OP-Fastighetscentral	30,00 %	778 989,15	65 988,97
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				

		Ägarandel, %	Eget kapital	Räkenskaps- periodens vinst eller förlust
Intresseföretag som inte konsolideras i koncernbokslutet på grund av deras ringa betydelse				
Företagets namn:	Bostads Ab Stationsvägen 3	27,91 %	535 096,57	-16 089,51
Hemort:	Raseborg			
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagets namn:				
Hemort:				

Samföretag som konsolideras i koncernbokslutet

Företagets namn och hemort	Redogörelse för gemensamt inflytande och antalet anställda i genomsnitt

Företag, i vilka kreditinstitutet har obegränsat ansvar

		Ägarandel, %	Eget kapital	Räkenskaps- periodens vinst eller förlust
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagsform:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagsform:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagsform:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagsform:				
Företagets namn:				
Hemort:				
Företagsform:				

43. Dotterföretag som konsoliderats i koncernbokslutet och vilkas räkenskapsperiod slutar tidigare eller senare än moderföretagets räkenskapsperiod**44. Notariatverksamhet**

Som notariatjänster erbjuder banken sådana tjänster i anknytning till förvaltning av kundernas egendom som tillåts av Finansinspektionen, t.ex. lagfarts- och inteckningsärenden, bildande och omorganisering av sammanslutningar, indrivning av fordringar, förvaring av kunders egendom, boupptecknings- och boutredningsåtgärder, juridisk rådgivning till kunder i samband med kapitalförvaltning och placering av medel. Dessutom kan banken på basis av uppdrag i anslutning till förvaltning av egendom köpa och sälja aktier och andelar i affärsföretag och fastighets- och bostadsaktiebolag samt arrendera fastigheter och hyra bostäder.

Det totala beloppet av sådana medel som andelsbanken förvaltar i eget namn för kunders räkning och som enligt 9 kap. i lagen om investeringstjänster inte ska bokföras som tillgångar i andelsbankens balansräkning

0,00

45. Andelsbankens medlemsantal samt beloppet obetalda och uppsagda insatser 31.12.2018

Antalet medlemmar
Obetalda insatser
Uppsagda insatser
Uppsagda avkastningsandelar

10 762
500,00
45 500,00
2 670 200,00

Förutsättningar och tidpunkt för återbetalning av uppsagt andelskapital

I andelsbankernas eget kapital ingår andelsbankernas medlemmars medlemsinsatser och medlemmarnas placeringar i avkastningsandelar, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i bankens förvaltning och beslutsfattande. Avkastningsandelarna ger inga sådana rättigheter som ägarkunderna har, och de ger inte heller rösträtt. För åren 2018-2019 är målet en ränta på 3,25 % på avkastningsandelarna och den ränta som ska betalas fastställs årligen i efterskott. Avkastningsmålet kan ändras årligen.

Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en medlemsinsats och en avkastningsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

45. Tjänsten för långsiktigt sparande

OP-pensionsbesparings pensionskonton

Placeringar på tidsbundna eller andra inlåningskonton

Placeringar i andelsbankens balansräkning totalt

Placeringar utanför balansräkningen, placeringsfonder, aktier, msb-lån (inkl. försäljningsfordringar/leverantö

31.12.2018
60 752,69
0,00
60 752,69
160 953,35

LISTA PÅ BOKFÖRINGSBÖCKER OCH VERIFIKATSLAG

OP Gruppens verifikatslag och verifikatnummerserier

Bankens huvudbokföring finns i SAP-systemet, och uppgifterna från delbokföringarna har överförts till huvudbokföringen som en kombination eller ett annat sammandrag

Viktigaste delbokföringar:

Inlåningen
Utlåningen
Ägarkundsregistret
Bonussystemet
Avkastningsandelarna
Korva, värdepappersbokföringen
Resevaluta
ASLA, kundfaktureringen
Calypso, derivat- och värdepappersbokföringen
JORR, derivatreskontran
Bankgarantier
Haltia, fastighetsbokföringen
Havas, vederlags- och hyresreskontran
Andelsbankernas konton i OP Företagsbanken
POPS, online ilgireringar och checkar mellan banker
SAP HR och Aditro
SAP anläggningstillgångar
SAP köp- och säljreskontra, Ariba, Basware IP och Basware betalningsrörelse

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	PERIODISKT VERIFIKAT	X1	7700001	7799999	
	MODELLVERIFIKAT	X2	7800001	7899999	
	PERIODENS SLUT,	SA	1000010001	1000019999	
	PERIODENS SLUT, löses upp	SB	1000020001	1000029999	
	FÖRHANDBOKFÖRING, slutgiltig	SC	1000030001	1000039999	
	FÖRHANDBOKFÖRING, löses upp	SD	1000040001	1000049999	
	DAGLIGT VERIFIKAT	SE	1000050001	1000059999	
	FÖREG. MÅNADS KORRIGERINGAR/AURUM	SF	1000060001	1000069999	
	AGIOVÄRDERING MANUELL	SH	1000080001	1000089999	
	SALDOÖVERFÖRING, LÖSES UPP (överföring av saldon med fel tecken i balansen)	SS	1000090001	1000099999	
	KORRIGERING AV MERVÄRDESSKATT	SV	1000100000	1000109999	
	SEMESTERLÖNERESERVERING	SL	1000110001	1000119999	
	LÖNEBIKOSTNADER	SM	1000120001	1000129999	
	IFRS-AÖF OCH -OPHV-saldoöverföringar	SI	1000130001	1000139999	
	GE-PROVISONRESERVERINGAR	GK	1000140001	1000149999	
	PERIODISERING AV RESULTATLÖN	GM	1000150001	1000159999	
	SKATTEPERIODISERING	GO	1000160001	1000169999	
	INSÄTTNINGSGARANTIFONDEN, PERIODISERING	GQ	1000170001	1000179999	
	GRUPPVISA NEDSKRIVNINGAR	GX	1000180001	1000189999	
	SKATTEPERIODISERING, SLUTGILTIG	GY	1000190001	1000199999	
	DAGLIGT VERIFIKAT/OKO BANKIRFIRMA	SO	1000200001	1000209999	
	MOMS-DEBITERING	GZ	1000210001	1000219999	
	MOMS-ÖVERFÖRING	ST	1000220001	1000229999	
	SOCIALKOSTNADSKULD ÖVERFÖRING	SR	1000230001	1000239999	
	INV.TILLG. UPPD./KAP.FÖRV.	SP	1000240001	1000249999	
	INV.TILLG. UPPL./KAP. FÖRV.	SQ	1000250001	1000259999	
	SEM.LÖNERES/KOSTN.ST.BYTE	GF	1000260001	1000269999	
	SOCIALKOSTNADSKULD ÖVERFÖRING, slutgiltig	SY	1000270001	1000279999	
	FASTIGHETSINV. UPPD.	SZ	1000280001	1000289999	
	FASTIGHETSINV. UPPL.	SX	1000290001	1000299999	
	ELIMINERING BALTIKUM, LÖSES UPP	MB	1000300001	1000309999	
	ELIMINERING BALTIA löses inte upp	RC	1000310001	1000319999	
	TFN-KOSTN. MOMS-RÄTT	HD	1000320001	1000329999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
9900095	SALDOÖVERFÖRING, LÖSES INTE UPP	SJ	1000330001	1000339999	RABUCH00**)
	SALDOÖVERFÖRING, TEM	SN	1000340001	1000349999	
	SALDOÖVERFÖRING, MVAT	HI	1000350001	1000359999	
	FASTIGHETSBOLAG INGÅENDE BALANS	QN	1000360001	1000369999	
	INTERNA VERIFIKAT	S1	1000370001	1000379999	
	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	AA	1010000001	1010999999	
	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR AVSKRIVNINGAR	AF	1011000001	1011999999	RAPERB00**)
	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
	LAGERSALDOBOKFÖRING	AG	1012000001	1012999999	
	FAKTURA e-Flow/SAP elimineras	LF	1021000001	1021999999	
	FAKTURA MANUELL elimineras	LM	1022000001	1022999999	
	KREDITNOTA MANUELL elimineras	HM	1023000001	1023999999	
	FAKTURAANNULLERING AUTOMATISK	LP	1024000001	1024999999	
	MANUELL FAKTURABETALNING	KA	1025000001	1025999999	
	AUTOMATISKA BETALNINGAR	KZ	1026000001	1026999999	
	FAKTURA E-Flow/SAP elimineras inte	LG	1027000001	1027999999	
	FAKTURA MANUELL elimineras inte	LN	1028000001	1028999999	
	KREDITNOTA MANUELL elimineras inte	HN	1029000001	1029999999	
	KUNDFAKTURA MANUELL elimineras	DR	1030000001	1030999999	
	KREDITNOTA MANUELL elimineras	DG	1031000001	1031999999	
	ANNULLERING AV KUNDFAKTURA	DA	1032000001	1032999999	
	KREDITFAKTURA.MR elimineras inte	DH	1033000001	1033999999	
	KREDITNOTOR elimineras	DI	1034000001	1034999999	
	FAKTURABETALNING	DZ	1035000001	1035999999	
	KREDITNOTOR elimineras inte	DJ	1036000001	1036999999	
	KUNDFAKTURA MANUELL elimineras inte	DS	1037000001	1037999999	
	KUNDFAKTURERING elimineras	DT	1038000001	1038999999	
	KUNDFAKTURERING elimineras inte	DU	1039000001	1039999999	
	UTJÄMNING	MT	1040000001	1040999999	
	RESERÄKNING/MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999	
	MASKINLÄSBARA				
	KONTOUTDRAGSTRANSAKTIONER	FB	1042000001	1042999999	
	KREDITRESKONTRA/HEMBANKEN	FC	1043000001	1043999999	
	INLÅNINGSRESKONTRA/HEMBANKEN	FD	1044000001	1044999999	
	IFACTOR/OPR	FE	1045000001	1045999999	
	IFACTOR/OPR PERIODISERING	FF, FG	1046000001	1046999999	
	SOPRI/OPR	FH	1047000001	1047999999	
	SOPRI/OPR PERIODISERING	FI, FJ	1048000001	1048999999	
	KREDITKONTO/OPR	FK	1049000001	1049999999	
	LEASING OR/OPR	FL	1050000001	1050999999	
	KAPITALANSKAFFNING/OPR	FM	1051000001	1051999999	
	KAPITALANSKAFFNING/OPR PERIODISERING	FN, FO	1052000001	1052999999	
	DISKONTERADE AVBETALNINGAR/OPR	FP	1053000001	1053999999	
	DISKONTERADE AVBET./OPR PERIODISERING	FQ, FR	1054000001	1054999999	
	RÄTTSLIG INDRIVNING/OPR	FS	1055000001	1055999999	
	AVBETALNINGSLEASING (VIEW21)/OPR	FT	1056000001	1056999999	
	VIEW 21/PERIODISERINGAR	ET	1057000001	1057999999	
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999	
	SRJ-TRANSAKTIONER	FU	1059000001	1059999999	
	AIRAS-PROVISIONER/AURUM	FV	1060000001	1069999999	
	ARBETSGIVARENS SS-AVGIFTER	FX	1070000001	1070999999	
	DIME/PLACERINGSFONDER	GR	1071000001	1071999999	
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999	
	ANALYTE	IE	1073000001	1073999999	
	KUNDFAKTURA/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999	
	MANUELL FAKTURABETALNING/OPKK	DY	1075000001	1075999999	
	TEM RESERÄKNINGAR	MK	1076000001	1076999999	
	ESTLAND MAN. DAGL.	JS	1077000001	1077999999	
	ESTLAND MAN. BSL. BEST.	JV	1078000001	1078999999	
	ESTLAND MAN. BSL. ANNULL.	JX	1079000001	1079999999	
	LETTLAND MAN. DAGL.	JT	1080000001	1080999999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	LETTLAND MAN. BSL. BEST.	JY	1081000001	1081999999	
	LETTLAND MAN. BSL. ANNULL.	JZ	1082000001	1082999999	
	LITAUEN MAN. DAGL.	JU	1083000001	1083999999	
	LITAUEN MAN. BSL. BEST.	KB	1084000001	1084999999	
	LITAUEN MAN. BSL. ANNULL.	KC	1085000001	1085999999	
	SEMESTERLÖN, LEVERANTÖRSFAKTURA	LL	1086000001	1086999999	
	SEMESTERLÖN, KUNDFAKTURA	DL	1087000001	1087999999	
	PERIODISERINGSKÖRNING, MANUELL				
	PERIODISERINGSFUNKTION I SAP	MA	1088000001	1088999999	
	ACQUIRING-PROVISIONER, KÖPRESKONTRA	KY	1089000001	1089999999	
	ACQUIRING-PROVISIONER, SÄLJRESKONTRA	DE	1061000001	1061999999	
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999	
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999	
9930004	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930005	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930006	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930007	CAL DAGLIGA POSTER	RF	1093000001	1093999999	
9930008	CAL DAGLIGA UTANFÖR BALANSR.	RH	1094000001	1094999999	
9930106	CAL MÅNADSSKIFTESPOSTER	RG	1095000001	1095999999	
9930107	CAL MÅNADSSKIFTESPOSTER	RG	1095000001	1095999999	
9930108	CAL MÅNADSSKIFTES UTANFÖR BALANSR.	RI	1096000001	1096999999	
9900048	AVKASTNINGSANDELAR	HB	1097000001	1097999999	
	BONUS/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999	
	BONUS/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999	
9900049	INDRIVNINGENS GRÄNSSNITT	HC	1100000001	1100999999	
	Bonusbruk andra adb, MR	DO	1105000001	1105999999	
	Bonusbruk andra adb, OR	LO	1106000001	1106999999	
	Equens/Debit-kort	HF	1107000001	1107999999	
	Ariba beställning elimineras	LU	1108000001	1108999999	
	Ariba ingen beställning elimineras	LV	1109000001	1109999999	
	Ariba beställning elimineras inte	LX	1110000001	1110999999	
	Ariba ingen beställning elimineras inte	LY	1111000001	1111999999	
	Ariba annulleringsverifikat	LZ	1112000001	1112999999	
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999	
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999	
	VAM dagliga	HK	1115000001	1115999999	
	VAM MÅNADSSKIFTETS	HL	1116000001	1116999999	
	Egen Development	R1	1124000001	1124999999	
	OP Räkninglån	HP	1125000001	1125999999	
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999	
12999	ENTRA	EN	1299999999	1299999999	
	TEKNISK FD EJ ELIM.	Z9	2010999999	2010999999	
	KASSABOKFÖRING LIITT./OPLIV	NA	3010000001	3010999999	
	HK ERSÄTTNING KKP./OPLIV	NB	3011000001	3011999999	
	OIVA KON./OPLIV	NC	3012000001	3012999999	
	TRYGGSPAR KON./OPLIV	ND	3013000001	3013999999	
	LÄNESKYDD KON./OPLIV	NE	3014000001	3014999999	
	HENKILÖV.KORV K/OPLIV	NF	3015000001	3015999999	
	GRUPPFÖRS. KON./OPLIV	NG	3016000001	3016999999	
	IF GRUPPENSION K./OPLIV	NH	3017000001	3017999999	
	MOTORFORDON KON./OPLIV	NI	3018000001	3018999999	HVRKR0H
	SKADEFÖRS. KON./OPLIV	NJ	3019000001	3019999999	
	PERSONFÖRS. KON./OPLIV	NK	3020000001	3020999999	
	OLYCKSFALL KON./OPLIV	NL	3021000001	3021999999	
	FASTA HYROR K/OPLIV	NM	3022000001	3022999999	
	VSM KON./OPLIV	NN	3023000001	3023999999	
	MÄTTSKYDD KON./OPLIV	NO	3024000001	3024999999	
	AVGÅENDE PENGAR L./OPLIV	NP	3025000001	3025999999	

Tillämpn.- erifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	INKOMMANDE PENGAR L./OPLIV	NQ	3026000001	3026999999	
	TKV KON./OPLIV	NR	3027000001	3027999999	
	HK ERSÄTTNING KON./OPLIV	NS	3028000001	3028999999	
	AULI KON./OPLIV	NT	3029000001	3029999999	
	RATTI KON./OPLIV	NU	3030000001	3030999999	
	BYGGFEL K/OPLIV	NV	3031000001	3031999999	
	SULKA KON./OPLIV	NX	3032000001	3032999999	
	RESEFÖRSÄKRING K/OPLIV	NY	3033000001	3033999999	
	KASKO KON./OPLIV	OA	3034000001	3034999999	
	SAKFÖRS.YKS. K/OPLIV	OB	3035000001	3035999999	
	BORGENSFÖRSÄKRING/OPLIV	OC	3036000001	3036999999	
	SULKAN EPÄV.VAH/OPLIV	OD	3037000001	3037999999	
	RESK.SAATAVAL.L/OPLIV	OE	3038000001	3038999999	
	ÖVERS.ERS. KKP./OPHL	OF	3039000001	3039999999	
	ANNULLERING/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999	

PLA-tositelajit

Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
Manuaalipa. Muis.	DM	3212000000	3212999999
Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
Ryhmävuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
Palkansaajat	HE	3229000000	3229999999
Hallintohenkilöt	HH	3230000000	3230999999
Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999
Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999	
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999	
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999	
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999	
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999	
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999	
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999	
	Moottoriajon. Muis.	ON	3254000000	3254999999	
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999	
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999	
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999	
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999	
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999	
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999	
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999	
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999	
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999	
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999	
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999	
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999	
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999	
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999	
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999	
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999	
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999	
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999	
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999	
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999	
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999	
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999	
	Takaus,korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999	
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999	
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999	
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999	
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999	
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999	
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999	
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999	
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999	
	Systeemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999	
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999	
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999	
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999	
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999	
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999	
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999	
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999	
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999	
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999	
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999	
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999	
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999	
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999	
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999	
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999	
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999	
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999	
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999	
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999	
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999	
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999	
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999	
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999	
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999	
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999	
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999	
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999	
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999	
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999	
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999	
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999	
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999	
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999	
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999	
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999	
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999	
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999	
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999	
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999	
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999	
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999	
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999	
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999	
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999	
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999	
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999	
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999	
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999	
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999	
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999	
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999	
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999	
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999	
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999	
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999	
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999	
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3340000000	3349999999	
500	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
501	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
502	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
503	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
504	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
505	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
506	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
507	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
508	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
509	OMVANDLING AV VERIFIKAT I MARK	TF	5000000001	5000999999	
040	MEDLEMSKREDITFÖRSÄKRING	TA	5040000001	5040999999	
050	BOSTADSSPARPREMIER	TB	5050000001	5050999999	HVRKR0H
060	PENSIONS KASSAN	TC	5060000001	5060999999	
061	PENSIONS KASSAN	TC	5060000001	5060999999	
080	ANDB-KREDITER	TD	5080000001	5080999999	
084	MOMS-BETALNINGAR	TE	5084000001	5084999999	
510	VERIFIKAT OMVANDLING	TG	5100000001	5100999999	
610	ULTRA VALUTAVÄXLING	TX	6100000001	6100999999	
613	ZVS-BETALNINGAR/OKO	TH	6130000001	6130999999	
614	ZVS-BETALNINGAR/OKO	TH	6130000001	6130999999	
615	PSE/ANNULLERINGSBETALNINGAR/OKO	TZ	6150000001	6150999999	
616	PSE/ANNULLERINGSBETALNINGAR/OKO	TZ	6150000001	6150999999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999	
621	SDD SEPA DIREKTDEBITERINGG	RB	6210000001	6210999999	
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999	
625	VIEW/UPPDATERINGAR	TJ	6250000001	6250999999	
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999	
631	CHECKINLÖSEN (USKI)	TK	6310000001	6310999999	
632	CHECKINLÖSEN (USKI)	TK	6310000001	6310999999	
633	BANKGARANTIER	TL	6330000001	6330999999	
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999	
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999	
636	REMBURSER OCH INKASSO	TN	6360000001	6360999999	
637	REMBURSER OCH INKASSO	TN	6360000001	6360999999	
638	DPS DAGLIGA	KU	6380000001	6380999999	
639	DPS UTANFÖR BALANSR.	KV	6390000001	6390999999	
640	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
641	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
642	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
643	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
644	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
645	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
646	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
647	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
648	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
649	AVGÅENDE BETALNINGSANVISNINGAR	TO	6400000001	6400999999	
653	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
654	ANKOMMANDE BETALNINGSANVISNINGAR	TP	6530000001	6530999999	
657	UTLÄNSK CHECKINLÖSEN	TU	6570000001	6570999999	
658	UTLÄNSK CHECKINLÖSEN	TU	6570000001	6570999999	
659	UTLÄNSK CHECKINLÖSEN	TU	6570000001	6570999999	
660	RESECHECKAR	TQ	6600000001	6600999999	
663	ULTRA/HENKI AQUARIUS ESTLAND	KF	6630000001	6630999999	
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999	
666	RPM (Avbrott vid förhindrande av penningtvätt)	KX	6660000001	6660999999	
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999	
670	VALUTAHUVUDKASSAN	TR	6710000001	6710999999	
671	SEDELHANDEL	TR	6710000001	6710999999	
672	VALUTAHUVUDKASSAN	TR	6710000001	6710999999	
673	VALUTAHUVUDKASSAN	TR	6710000001	6710999999	
674	BOND/REPA DAGLIGA	TS	6740000001	6740999999	
675	BOND VÄRDERINGAR	XV	6750000001	6750999999	
691	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
692	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
693	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
694	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
695	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
696	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
697	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
698	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
699	VERIFIKATOMVANDLING (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999	
706	VALUTAMÄSSIGA TECKNINGAR	HO	1123000001	1123999999	
	ARBETSSTATIONSVERIFIKAT	TY	9000000001	9099999999	
9900016	USKI INLÖSEN AV UTLÄNSKA CHECKAR	BQ	9701600001	9701699999	
990005	AVGÅENDE CLEARING (MORGON)	VB	9900500001	9900599999	
990007	Prepaid rsk-transaktioner	KJ	9900070001	9900079999	
9900001	INLÄNING	BA	9900100001	9900199999	OT003/OTORP002

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
9900001	INLÅNING	BA	9900100001	9900199999	AMR972
9900002	UTLÅNING	BD	9900200001	9900299999	
9900030	AÖF:S KREDITFÖRSÄKRINGAR	EJ	9900300001	9900309999	
9900031	AÖF:S ERSÄTTNING & RESERVERING	GE	9900310001	9900319999	
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999	ATTR009
9900004	BANKGARANTI	BF	9900400001	9900499999	
	MTL (betaln.transaktionslista)				
9900004	TRANSAKTIONER/BETALNINGSRÖRELSE	VA	9900400001	9900499999	
9900005	SÄNDA ADB-FÖRMEDLINGAR	BG	9900500001	9900599999	MGKR2005, MGKR2006
9900006	ANKOMMANDE ADB-FÖRMEDLINGAR	BH	9900600001	9900699999	MGKR2001
9900007	ADB-FÖRMEDLINGAR SOM SKALL REDAS UT	BI	9900700001	9900799999	MGKR2002
9900008	HUVUDBOKSTRANSAKTIONER	BJ	9900800001	9900899999	MGKR2004
9900009	ANKOMMANDE ILGIRON	BK	9900900001	9900999999	MGR5150
	ANKOMMANDE CLEARING FRÅN 31.12.1997				
9900009	(MORGON)	VE	9900900001	9900999999	
990010	POPS BRUTTOCLEARING FRÅN 16.12.1997	VF	9901000001	9901099999	
9900005	SÄNDA ADB-FÖRMEDLINGAR/OKO	EK	9901100001	9901199999	
990012	AGIO/VALUTAKASSA	VG	9901200001	9901299999	
9900013	SPECIALLÅN	CG	9901300001	9901399999	
990013	SPECIALLÅN	CG	9901300001	9901399999	
9900014	VALUTABOKFÖRING	EE	9901400001	9901499999	MV29K
990014	VALUTAKASSA FRÅN 24.2.1997	EE	9901400001	9901499999	
9900015	UTLÅNING/ALPER	BP	9901500001	9901599999	OTALPKT
990015	AUTOMATBOKFÖRING/ALPER FRÅN 18.11.94	BP	9901500001	9901599999	
9900016	USKI INLÖSEN AV UTLÄNDSKA CHECKAR	BQ	9901600001	9901699999	andb, 7880: USLR610
990016	CLEARING 30.10.98 (NATT)	VH	9901600001	9901699999	
990017	CLEARING 30.10.98 (NATT)	VI	9901700001	9901799999	
9900018	RESEVALUTA	BL	9901800001	9901899999	MAVRMTIK
	RESEVALUTA (MAVA) FRÄMMANDE CHECKAR				
990018	OCH RESECH.	BL	9901800001	9901899999	
9900019	RESEVALUTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999	MAVRATIK
990019	AGIO (MAVA)	BM	9901900001	9901999999	
990020	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990022	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990023	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990024	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990025	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990122	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990123	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
990124	OPICS (DAGLIG) (OC)	VJ	9902000001	9902099999	
9900021	ANDELSBANKENS KONTON I OKO	BS	9902100001	9902199999	PR002
	OPICS (MÅNADSSKIFTETS BESTÄENDE				
990021	BOKFÖRINGAR)	VK / VL	9902100001	9902199999	
9900006	ANKOMMANDE ADB-FÖRMEDLINGAR/OKO	EL	9902200001	9902299999	
9900008	HUVUDBOKSTRANSAKTIONER/OKO	EM	9902300001	9902399999	
	INDRIVNINGS- OCH ERSÄTTNINGSSYSTEMET				
9900241	(PKJ) AÖF	EQ	9902410001	9902419999	
9900242	BANKVISA FÖRSÄKRINGAR (PKV) AÖF	ER	9902420001	9902429999	
9900243	BANKVISA FÖRSÄKRINGAR (PKV) ASF	ES	9902430001	9902439999	
9900025	PENNINGFÖRSÖRJNING	EG	9902500001	9902599999	
9900026	OKO:S INLÖSTA CHECKAR	BV	9902600001	9902699999	MGKR2003
990026	OKO:S INLÖSTA CHECKAR	BV	9902600001	9902699999	
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999	
990028	KAPULA DAGLIGT VERIFIKAT/OKO	GS	9902800001	9902899999	
990029	KAPULA VÄRDERING/OKO	GT	9902900001	9902999999	
990030	ASLA/RESULTATREGLERANDE/OHMO	GD	9903000001	9903099999	
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999	
990032	ASLA/RESULTATREGLERANDE	VN / VO	9903200001	9903299999	
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999	
990034	UTU/PROVISIONER	IF	9903400001	9903499999	
9900035	POPS/OINLÖSTA CHECKAR ÖVER 10 ÅR	IG	9903500001	9903599999	

Tillämpn.- erifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
9900036?	PKJ BETALNING AV EFTERINDRIVNING	IH	9903600001	9903699999	
990036	ELE DAGLIGA POSTER	JA	9903700001	9903799999	
990037	ELE TAUP POSTER	JB	9903800001	9903899999	
990038	ELE BOKSLUTSPOSTER SOM SKA ANNULLERAS	JC	9903900001	9903999999	
	BOKFÖRINGSSAMMANDRAG/PENNINGFÖRSÖRJ				
990041	NING	VP	9904100001	9904199999	
990042	PLATINASYSTEMET	BW	9904200001	9904299999	BJER122
	BOKFÖRINGSSAMMANDRAG/PENNINGFÖRSÖRJ				
990042	NING (NYTT)	VQ	9904200001	9904299999	
990043	CLARITY, internt ICT-arbete (upplöses inte)	RD	9904300001	9904399999	
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999	
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999	
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999	
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999	
9900050	LÖNER	BY	9905000001	9905099999	***)
9900052	SEMESTERLÖNESKULDER	GV	9905200001	9905299999	***)
990053	BANKSYSTEM DAGLIGA	JD	1102000001	1102999999	
990054	Banksyst mån.boksl./bokslut	JE	9905900001	9905999999	
990055	BANKSYSTEM UTANF. BALANSR. (VID BEHOV)	JI	9905500001	9905599999	
	VÄRDERINGSRESULTAT FÖR TRADING				
990056	TERMINER (återtas inte) 13.1.98	VX	9905600001	9905699999	
990057	RJ DAGLIGA	JF	9905700001	9905799999	
990058	RJ RÖRLIGA	JG	9905800001	9905899999	
9900060	VALUTAKONTON	BZ	9906000001	9906099999	DARRATR/OVARP002
990060	VALUTAINLÄNING	BZ	9906000001	9906099999	
9900061	VALUTAKONTON/AGIO	CA	9906100001	9906199999	DARRAGI/OVARP002
990061	VALUTAINLÄNING/AGIO	CA	9906100001	9906199999	
	VALUTAKONTON/RESULTATREGLERANDE				
9900062	RÄNTA	CB, CC	9906200001	9906299999	DARRASK/OVARP002
	VALUTAINLÄNING/RESULTATREGLERANDE				
990062	POSTER	CB / CC	9906200001	9906299999	
9900063	AVGÄENDE UTLANDSBETALNINGAR	CD	9906300001	9906399999	LUMR124
990064	BLV DAGLIGA	JM	1103000001	1103999999	
990065	BLV BOKSL. BEST.	JN	9906500001	9906599999	
990066	BLV BOKSL. KAN ANNUL.	JO	9906600001	9906699999	
990067	BLT DAGLIGA	JP	1104000001	1104999999	
990068	BLT BOKSL. BEST.	JQ	9906800001	9906899999	
990069	BLT BOKSL. ANNUL.	JR	9906900001	9906999999	
9900070	FÖRVARSPROVISIONER	CE	9907000001	9907099999	
	FÖRVARSPROVISIONSFAKTURERING FRÅN				
990070	2.11.94 (JUNI OCH DEC.)	CE	9907000001	9907099999	
9900071	SÄLJPROVISIONER FRÅN VÄRDEPAPPER	CF	9907100001	9907199999	
990071	MSB-TECKNING/VÄRDEPAPPERSCOURTAGE	CF	9907100001	9907199999	
990072	BOND/MSB/INTE I BRUK	VZ	9907200001	9907299999	
	BOND/MSB RESULTATREGL. RÄNTOR				
990073	DAGL./INTE I BRUK	UC	9907300001	9907399999	
	BOND/MSB VÄRDERINGSRESULTAT MÅN.				
990074	SLUT/INTE I BRUK	UD	9907400001	9907499999	
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999	
990077	REPA NORMALA BOKFÖRINGAR/INTE I BRUK	YA	9907700001	9907799999	
	TÄCKNINGSÖVERFÖRING PÅ				
9900078	BETALNINGSRÖRELSEKONTO	EC	9907800001	9907899999	OKO/PR93
990078	TÄCKNINGSÖVERFÖRING OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999	
990079	BOND/VALUTERINGSDAGSBOKFÖRINGAR	YC	9907900001	9907999999	
9900080	PLACERINGSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999	
9900081	KORRIGERINGSVERIFIKATSSLAG	CH	9908100001	9908199999	
9900082	HALTIA HYRESFORDRINGAR	EH	9908200001	9908299999	
9520005	YIT-HYROR	EH	9908200001	9908299999	
677	KORVA/DAGLIGA	CJ	9908300001	9908399999	
678	KORVA/PRISDIFFERENSER	CJ	9908300001	9908399999	

Tillämpn.- erifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
9900083	KORVA-TRANSAKTIONER	CJ	9908300001	9908399999	
9900083	KORVA DAGLIGA	CJ	9908300001	9908399999	
9900085	FASTIGHETSRESKONTRAN/NYTT	CI	9908500001	9908599999	
9900086	OKO:S LÅN	CM	9908600001	9908699999	
9900086	OKO:S LÅN TILL ANDELSBANKER	CM	9908600001	9908699999	
9900088	HALTIA VEDERLAGSRESKONTRA	EF	9908800001	9908899999	ALARKP01 OCH 13
9900089	HALTIA VEDERLAGSBETALNINGAR	EI	9908900001	9908999999	
9900091	BETALNINGSRÖRELSE/ASLA	CN	9909100001	9909199999	
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999	
9900095	OP-VISA/KORTBOLAGET	GG	9909500001	9909599999	
990995	OKO:S BOKFÖRINGSSAMMANDRAG/OPTO	YN	9909950001	9909959999	OT003/OTORP003
9901001	INLÅNING/ANNULLERING AV				
9901001	RESULTATREGLERANDE RÄNTA	BC	9910010001	9910019999	
991001	INLÅNING / RESULTATREGLERANDE POSTER	YO / YP	9910010001	9910019999	
9901002	FÖRSKOTTSBETALDA RÄNTOR/BOKSL.	BE, ED	9910020001	9910029999	
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999	AMR827
991004	ANTO (=UTLÅNING) AGIO BOKFÖRINGAR OCH				
991004	PENNIÄVRUNDNING	YQ	9910040001	9910049999	
991005	YPA (=FÖRETAGSUTLÅNINGENS) LÅN	YR	9910050001	9910059999	
991006	YPA LÅN RESULTATREGLERANDE	YS / YT	9910060001	9910069999	
991048	YPA LÅN RESULTATREGLERANDE	YS / YT	9910060001	9910069999	OT003
991007	CENTRALBANKSAVDELNINGENS LÅN (RO =				
991007	FINANSUTL. TILL ANDB.)	YU	9910070001	9910079999	
991008	RO RESULTATREGLERANDE	YV / YW	9910080001	9910089999	
991009	INDRIVNINGSUTLÅNING (PA)	YX	9910090001	9910099999	
991010	PA RESULTATREGLERANDE	YY / YZ	9910100001	9910109999	AMR830
9901011	INLÅNING/RESULTATREGLERANDE RÄNTA	BB	9910110001	9910119999	
991012	YA-ANNULLERING AV RESULTATREGL. RÄNTOR	UK	9910120001	9910129999	
9901013	FÖR OREGLERADE	BN, BO	9910130001	9910139999	
991013	ALS SKÖTSELPROVISIONER				
991013	RO-ANNULLERING AV RESULTATREGL.				PR402
991013	RÄNTOR FÖR OREGLERADE	UG	9910130001	9910139999	
991014	PA-ANNULLERING AV RESULTATREGL. RÄNTOR				
991014	FÖR OREGLERADE	UH	9910140001	9910149999	
991015	RO/AGIOBOKFÖRINGAR	UI	9910150001	9910159999	
991016	PA/AGIOBOKFÖRINGAR	UJ	9910160001	9910169999	BJER221
9910002	ALS-MED CAP DAGLIGA	JJ	9910200001	9910209999	
9901021	OPTO/RESULTATREGLERANDE RÄNTA	BT, BU	9910210001	9910219999	
991024	YA ESTLAND AGIO	RP	9910240001	9910249999	
991025	YA ESTLAND DAGLIGA	RJ	9910250001	9910259999	
991026	YA ESTLAND RESULTATREGLERANDE	RO	9910260001	9910269999	
991027	YA ESTLAND AA-ANNULLERINGAR	RU	9910270001	9910279999	
9901003	UTLÅNING/Okopankki	EY, EZ	9910300001	9910399999	
991034	YA LETTLAND AGIO	RR	9910340001	9910349999	
991035	YA LETTLAND DAGLIGA	RK	9910350001	9910359999	
991036	YA LETTLAND RESULTATREGLERANDE	RQ	9910360001	9910369999	
991037	YA LETTLAND AA-ANNULLERINGAR	RX	9910370001	9910379999	
9901042	PLATINASYSTEMET/RESULTATREGLERANDE	BX, BR	9910420001	9910429999	
991044	YA LITAUEN AGIO	RT	9910440001	9910449999	
991045	YA LITAUEN DAGLIGA	RL	9910450001	9910459999	
991046	YA LITAUEN RESULTATREGLERANDE	RS	9910460001	9910469999	
991047	YA LITAUEN AA-ANNULLERINGAR	RY	9910470001	9910479999	
9901050	ALS/PREMIER OCH VÄRDERINGAR	GH	9910500001	9910509999	
9901055	ALS/ÅTERFÖRDA VÄRDERINGAR AV DERIVAT	GI	9910550001	9910559999	
9901083	KORVA- TRANSAKTIONER/RESULTATREGLERANDE				
9901083	RÄNTA	CK, CL	9910830001	9910839999	
9901083	KORVA AKTIER/RESULTATREGLERANDE	CK, CL	9910830001	9910839999	
990083	KORVA RM/VÄRDERINGAR	CK	9910830001	9910839999	
991083	KORVA RM/ANNULLERING AV VÄRDERING	CL	9910830001	9910839999	

Tillämpn.- /erifikat *)	Namn	Verif.sl ag	Nummer- serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
9901086	OKO:S LÅN RESULTATREGLERANDE	CV	9910860001	9910869999	ALARKP06 OCH 07
	OKO:S LÅN TILL				
991086	ANDELSBANKER/RESULTATREGLERANDE	CV / CY	9910860001	9910869999	
	BETALNINGSRÖRELSE /ASLA				
9901091	/RESULTATREGLERANDE RÄNTA	CO, CP	9910910001	9910919999	ALARKP06 OCH 07
9901092	PERIODISERING AV KÖPESUMMAN FÖR SBF	CQ, CZ	9910920001	9910929999	
9901093	ASLA/OHMO/RESULTATREGLERANDE	GB	9910930001	9910939999	
9911111	OKOPANKKIS BALANSÖVERFÖRINGAR/OL	XA	9911110001	9911119999	
9911112	OKOPANKKIS BALANSÖVERFÖRINGAR/ALS	XB	9911120001	9911129999	ACR3B1/ACR3B2
	OKOPANKKIS				
9911113	BALANSÖVERFÖRINGAR/VALUTAKASSAN	XC	9911130001	9911139999	
9911114	OKOPANKKIS BALANSÖVERFÖRINGAR/DA	XD	9911140001	9911149999	
9910201	ADB-FAKTURERING ABC/JP	CS	9912010001	9912019999	ACR3B1/ACR3B2
990176	PREPAID-REDOVISNINGAR	KT	9917600001	9917699999	
	OPTOS MASKINLÅSBARA				
991995	RESULTATREGLERANDE RÄNTOR	XE / XF	9919950001	9919959999	
	TERMIN/SKYDDANDE SYFTE ELLER				
992001	HANDELSSYFTE	XG	9920010001	9920019999	JRER110
9920002	ALS-MED CAP BOKSLUT	JK	9920020001	9920029999	
992005	FRA (utländska ränteterminer) KAPITAL	XH	9920050001	9920059999	
990201	ADB-FAKTURERING/OKO	YL	9920100001	9920199999	
	SRJ-PERIODISERING AV ÅTERBETALD				
9900202	PROVISION/OP-FOND	IA	9920200001	9920299999	PTKR3301
	SRJ-PERIODISERING AV ÅTERBETALD				
9900203	PROVISION/MOTTAGARBOLAG	IB	9920300001	9920399999	
9900205	ÄGARKUNDSREGISTRET	CT	9920500001	9920599999	
990207	INLÅNINGSÖVERFÖRINGAR	YM	9920700001	9920799999	PTKR3301
679	KAPITALKONVERTERINGAR	Z4	9920830001	9920839999	
9902083	KAPITALKONVERTERINGAR	Z4	9920830001	9920839999	
992100	BANKGARANTIER	XI	9921000001	9921009999	
992101	BANKGARANTIER/AGIO	XJ	9921010001	9921019999	PTKR3301
992102	LIVFÖRSÄKRING	HV	9921020001	9921029999	
683	VÄRDERINGSKONVERTERING/UPPLÖSNING	Z5	9921830001	9921839999	
9902183	VÄRDERINGSKONVERTERING/UPPLÖSNING	Z5	9908350001	9908359999	
984	VÄRDERINGSKONVERTERING/NYA	Z6	9922830001	9922839999	PTKR3301
9902283	VÄRDERINGSKONVERTERING/NYA	Z6	9908360001	9908369999	
992400	CPICS (UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN)	XL	9924000001	9924009999	
9903001	SALDOÖVERFÖRING	Z1	9930010001	9930019999	
9903001	SALDOÖVERFÖRINGAR	Z1	9930010001	9930019999	PTKR3301
	PERIODISER.POSTER FÖR				
993002	VALUTATERMINERNAS RÄNTEDIFFERENSER	XM / XN	9930020001	9930029999	
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999	
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999	PTKR3301
993009	TERMINER POÄNGDIFFERENSER	XO / XP	9930090001	9930099999	
9940004	LJR UTLÅNING	MC	1101000001	1101999999	
9930002	ALS-MED CAP UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN	JL	9930200001	9930209999	PTKR3301
994005	TERMINER/AGIO	XQ	9940050001	9940059999	
994006	TERMINER/AGIO ÅTERFÖRING	XR	9940060001	9940069999	
9940007	LJR OPB-ÖVERFÖRINGAR	MX	9940700001	9940799999	
9940008	LJR SPECIALLÅN	MD	9940080001	9940089999	PTKR3301
994010	FRA VÄRDERINGAR	XS / XT	9940100001	9940109999	
9940104	LJR EFFEKT.RÄNTA, PRISDIFFERENS	ME	9941040001	9941049999	
9940105	LJR EFFEKT.RÄNTA, PRISDIFF., ANNULLERING	MF	9941050001	9941059999	
9940106	LJR FÖRHANDBETALDA RÄNTOR BSL	MG	9941060001	9941069999	PTKR3301
9940107	LJR FÖRHANDBET. RÄNTOR BSL ANNULL.	MH	9941070001	9941079999	
9940108	LJR ÖVERF. AV SPEC.LÅN, SKÖTSELPROV.	MI	9941080001	9941089999	
	LJR ÖVERF. AV SPEC.LÅN, SKÖTSELPROV.				
9940109	ANNULL.	MJ	9941090001	9941099999	PTKR3301
9940110	LJR-JOLLA CAP DAGLIGA	MM	9941100001	9941109999	
9940112	LJR-JOLLA CAP VÄRDERINGAR	MN	9941120001	9941129999	
9940114	LJR-JOLLA CAP UTANFÖR BALANSR.	MO	9941140001	9941149999	

Tillämpn.- verifikat *)	Namn	Verif.slag	Nummer-serie		Rea-kod för andelsbanken
			början	slut	
9940116	LJR-KALA PREMIER OCH VÄRDERINGAR	MP	9941160001	9941169999	
9940117	LJR-KALA VÄRDERINGAR, ANNULL.	MR	9941170001	9941179999	
9940120	LJR NEDSKRIVNINGAR	MU	9941200001	9941209999	
9940121	LJR NEDSKRIVNINGAR ANNULL.	MV	9941210001	9941219999	
995	AGIO/UTLANDSRESKONTRA	XU	9950010001	9950019999	
9950002	JOE BOKSLUT	KD	9950020001	9950029999	
9960002	JOE UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN	KE	9960020001	9960029999	
9970002	CHF-BOKSL.POSTER	KL	9970020001	9970029999	
9970003	CHF-POSTER UTANF. BAL.R. AUTOMATISK BOKFÖRING AV UTL.	KM	9970030001	9970039999	
998	RESULTATREGL. RÄNTOR	XX	9980000001	9980999999	
999	VALUTAKREDIT	XY	9990000001	9990999999	
	ANNULLERING/PARTNERKODER	PK	9999970001	9999979999	
	E-FLOW ANNULLERING	EP	9999980001	9999989999	
	ALLMÄNT ANNULLERINGSVERIFIKAT	PE	9999990001	9999999999	

SAP:s verifikatdagbok, månadshuvudbok och SAPs huvudbok för Leverantörsskulds- och kundfordringskonton har arkiverats i arkiveringssystemet LEA.

*) Verifikaten har upprättats antingen på maskinspråk eller skrivits ut på papper och de förvaras i mappar eller arkiverade i REA-arkiveringssystemet.

**) Rapporterna har arkiverats i arkiveringssystemet LEA.

**) Rapporterna har sedan november 2006 arkiverats i Aditros eArkiv.

Av de parallella tillämpningsverifikatnumren härstammar de kortare från

Intime-bokföringssystemet, de längre från FMS-bokföringssystemet.

I fortsättningen ett tillämpningsverifikatnummer för alla företag (alla använder SAP).

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvetona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
 Antolainaus
 Omistaja-asiakasrekisteri
 Bonusjärjestelmä
 Tuotto-osuudet
 Korva, arvopaperikirjanpito
 Matkavaluutta
 ASLA, asiakaslaskutus
 Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
 JORR, johdannaisreskontra
 Pankkitakaukset
 Haltia, kiinteistökirjanpito
 Havas, vastike- ja vuokrareskontra
 Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa
 POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
 SAP HR ja Aditro
 SAP käyttöomaisuus
 SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHY -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARNONALENT	GX	1000180001	1000189999
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	SALDONSIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999
	SALDONSIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoidtavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoidtavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoidtavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoidavat	LG	1027000001	1027999999
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminoidavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoidavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoidavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoidavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	DS	1037000001	1037999999
	MYNTILASKUTUS eliminoidavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminoidavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAU	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTORESKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI,FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equens/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminoitava	LU	1108000001	1108999999
	Ariba ei tilausta eliminoitava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustosite	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihte	HL	1116000001	1116999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
12999	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON./OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKA KON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPÄV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999

PLA-tositelajit

Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
	Sonet.vak.pal.jaks.I	H2	3227000000	3227999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
	Palkansaaajat	HE	3229000000	3229999999
	Hallintohenkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyvit.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottoriajon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus,korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systeemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JÄSENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999 HVRKR0H
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
706	VALUUTTAMÄÄRÄISET MERKINNÄT	HO	1123000001	1123999999
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999 AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIKE	VA	9900400001	9900499999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIROT	BK	9900900001	9900999999 MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	VG	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999 MV29K
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999 OTALPKT
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999 op:t, 7880: USLR610
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999 MAVRMTIK
	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA			
990018	MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999 MAVRATIK
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999 PR002
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) OVY	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999 MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIIT	JC	9903900001	9903999999
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999 BJER122
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999 ***)
9900052	LOMAPALKKAVELAT	GV	9905200001	9905299999 ***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMIINIEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA)	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999 DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999 DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999 LUMR124
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILYTYSPALKKIOT	CE	9907000001	9907099999
	SÄILYTYSPALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN			
990070	(KESÄ- JA JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999

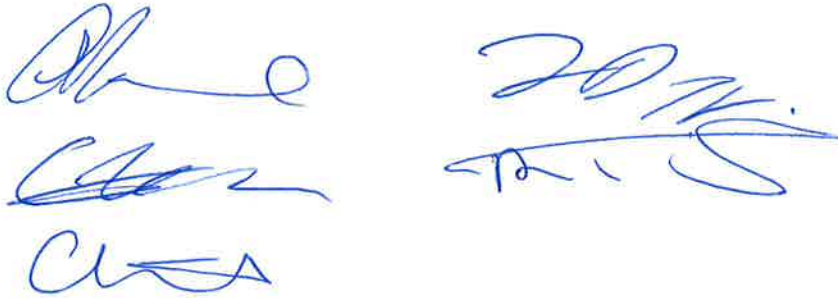
Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPEREIDEN			
990071	VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999
9900080	SJOITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA			
991004	PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREMIOT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.AR.V.PER.	GI	9910550001	9910559999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999 ALARKP06 JA 07

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT / ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRROT / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999 ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP- RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
9900203	PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIIRTO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIIRROT	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIRROT	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JOE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JOE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIT	KM	9970030001	9970039999
	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN			
998	AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	SAPin tositepäiväkirja, kuukausipäiväkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja			
	*) on arkistoitu LEA -arkistointijärjestelmään.			
	Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna			
	**) REA-arkistointijärjestelmään			
	***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa			
	Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.			
	Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).			

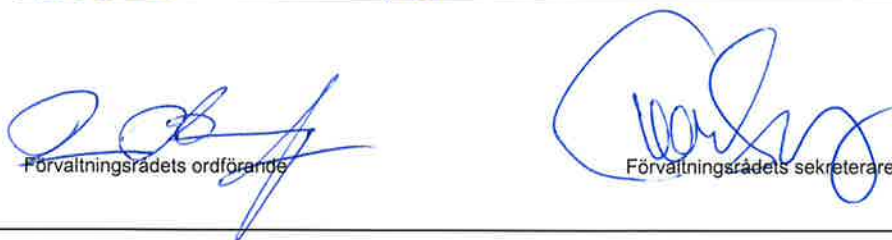
1. Underteckning av bokslutet och verksamhetsberättelsen

Ekenäs den 6.2. 2019

2. Utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen

Förvaltningsrådet har vid sitt möte i dag gjort sig förtroget med bankens bokslut och verksamhetsberättelse. Som sitt utlåtande för andelsstämman/fullmäktigemötet 2019 konstaterar förvaltningsrådet att banken har skötts i enlighet med lagar och förordningar och att förvaltningsrådet inte har något att påpeka varken med anledning av Andelsbanken Raseborgs bokslut eller verksamhetsberättelse. Förvaltningsrådet samtycker med styrelsens förslag till åtgärder med anledning av överskottet.

Ekenäs den 7.2. 2019

Förvaltningsrådets ordförande

Förvaltningsrådets sekreterare

3. Revisorernas anteckning om utförd revision

Åbo 8.2.2019

KPMG oy Ab

FREDRIK SALONEN, CGR

KPMG Oy Ab
Tölviksgatan 3 A
PB 1037
00101 Helsingfors, FINLAND

Telefon +358 20 760 3000
www.kpmg.fi

Revisionsberättelse

Till fullmäktige i Andelsbanken Raseborg

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Andelsbanken Raseborg (fo-nummer 0126822-8) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2018. Bokslutet omfattar koncernens samt moderbankens balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av koncernens samt moderbankens ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till revisionsutskottet.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till moderbanken och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Vi har inte utfört andra tjänster åt banken utöver revisionen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämpande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

De mest betydande uppskattade riskerna för väsentliga felaktigheter

Vi har nedan beskrivit vad vi uppskattar vara de mest betydande riskerna för väsentliga felaktigheter, inklusive risken för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter samt ett sammandrag av hur vi har agerat till följd av dessa risker.

**FÖR REVISIONEN SÄRSKILT
BETYDELSEFULLA OMRÅDEN**

**HUR IFRÅGAVARANDE OMRÅDEN BEAKTATS
I REVISIONEN**

Fordringar från kunder - värdering (bokslutets not 13, 15, 18 och 35c)

- Fordringar på allmänheten och offentliga sektorn som uppgår till 320 M€ är en betydande post i Andelsbanken Raseborgs koncernbalansräkning och utgör 72 % av balansomslutningen.
- Andelsbanken Raseborg har från och med 1.1.2018 tillämpat IFRS 9 Finansiella instrument – standarden på nedskrivningar av fordringar. I och med övergången har man övergått från att boka individuella- samt gruppvisa nedskrivningar till att boka förväntade kreditförluster i enlighet med IFRS 9 – standarden.
- Uträkningen av den förväntade kreditförluster baserar sig på OP Gruppens kalkylmodeller. Kalkylen inbegriper antaganden, uppskattningar samt företagsledningens bedömningar, som speciellt hänför sig till värderingen av säkerheter samt sannolikheten för kreditförluster.
- Värderingen av fordringarna är ett fokusområde i revisionen på grund av balansposten betydelse, ibruktagandet av IFRS 9 – standarden, kalkylmodellernas komplexitet samt de bedömningar som krävs av företagsledningen i samband med värderingen.
- Vi har bedömt hur banken efterföljt kreditgivningsreglementet och även utvärderat de interna kontroller och principer som tillämpats i samband med bokningen och övervakningen av fordringarna. Vi har även utnyttjat data-analyser i samband med granskningen av kreditgivning samt kreditstocken.
- Vi har bildat en uppfattning om de centrala kontroller som anknyter sig till kreditgivningen, på basen av en bestyrkanderapport vi erhållit av OP Andelslagets revisorer.
- I granskningen av de kontroller, som hänför sig till kalkyleringsprocessen av de förväntade kreditförlusterna, har vi utnyttjat en separat rapport som vi erhållit av OP Andelslagets revisorer. Utöver detta har vi utvärderat värderingen av säkerheterna i förhållande till OP Gruppens anvisningar samt för de mest betydande fordringarnas del utfört substansgranskningsåtgärder med anknytning till förväntade kreditförluster.
- Vi har även utvärderat sakenligheten i Andelsbanken Raseborgs bokslutsnoter gällande fordringar och förväntade kreditförluster.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderbankens samt koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbankens samt koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderbanken eller koncernen inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av andelsstämman vald revisor från och med 12.4.2005 oavbrutet i 14 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Åbo 8.2.2019

KPMG Oy Ab

Fredrik Salonen

CGR